

รายงานผลการศึกษาเรื่อง
การพัฒนาระบบการจำแนกและ
การแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน

โดย

นางสาวกนกพรรณ กัลยาณสุต
ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านการแก้ไขฟื้นฟูและกิจกรรมชุมชน

กรมคุมประพฤติ
กระทรวงยุติธรรม

คำนำ

นับแต่ปีพ.ศ.๒๕๔๕ กรมคุมประพฤติได้เริ่มนำระบบการจำแนกผู้กระทำผิดมาใช้อย่างเป็นทางการ เพื่อประสิทธิผลในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนและเป็นเครื่องมือมาตรฐานที่แสดงถึงความเป็นมืออาชีพของพนักงานคุมประพฤติ ที่สามารถแสวงหาข้อเท็จจริงเพื่อนำมาประมวล วิเคราะห์ และเสนอแผนการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดได้อย่างเป็นรูปธรรม ตามหลักวิชาการด้านอาชญาวิทยา จิตวิทยา พฤติกรรมศาสตร์ และสังคมสงเคราะห์ รวมทั้งการวางแผนการบริหารจัดการคดี และการจัดกิจกรรมแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับระดับความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ และสภาพปัญหาความต้องการที่จำเป็นของผู้กระทำผิด จากผลการวิจัยประเมินเกณฑ์ที่ใช้ในการจำแนกพบว่าเกณฑ์ความเสี่ยงและสภาพปัญหามีความสัมพันธ์สามารถบ่งชี้แนวโน้มการกระทำผิดซ้ำได้ แต่จำเป็นต้องพัฒนาเกณฑ์และแบบประเมินให้มีน้ำหนักและค่าคะแนนที่จะวัดได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งส่วนหนึ่งได้มีการปรับใช้ในการประเมินผู้ติด/ผู้เสพยาเสพติดตามแบบประเมินกาย จิต สังคม

การศึกษาเรื่องนี้ ในการเสนอโครงการได้ออกแบบเป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการร่วมกับสำนักพัฒนาการคุมประพฤติ กองพัฒนาการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด และสำนักงานคุมประพฤติที่มีความพร้อมและสนใจเข้าร่วม เพื่อพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการจำแนกทั้งในงานคุมประพฤติ และงานฟื้นฟูสมรรถภาพ ผู้ติดยาเสพติด รวมทั้งนำเสนอแนวทางการพัฒนาโปรแกรมการแก้ไขฟื้นฟู ตลอดจนการพัฒนาพนักงานคุมประพฤติ ให้มีความรู้ ความเข้าใจ สามารถนำไปปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง แต่ด้วยข้อจำกัดหลายประการ ทำให้ไม่สามารถทำการวิจัยในลักษณะดังกล่าว แม้ว่าจะระยะแรกได้มีการประชุมเตรียมดำเนินการร่วมกับผู้แทนสำนักพัฒนาการคุมประพฤติ กองพัฒนาการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด และสถาบันวิจัยแล้ว

อย่างไรก็ดีผู้ศึกษาได้ปรับวิธีการวิจัย และได้รับความร่วมมือจากสำนักงานคุมประพฤติในการตอบแบบสอบถาม และผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการวิเคราะห์ ประมวลผลข้อมูลบางส่วน ซึ่งผู้ศึกษาขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่ากรมคุมประพฤติจะให้ความสำคัญ มุ่งมั่นพัฒนาระบบการจำแนกและการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดสู่มาตรฐานสากล และพัฒนาบุคลากรให้เป็นมืออาชีพตามวิสัยทัศน์ของกรมคุมประพฤติต่อไป

นางสาวกนกพรรณ กัลยาณสูตร
ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านการแก้ไขฟื้นฟูและกิจกรรมชุมชน
กรมคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม
กันยายน ๒๕๕๕

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

กรมคุมประพฤติได้นำระบบการจำแนกผู้กระทำผิดมาใช้ในงานคุมประพฤติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๕ จากเดิมที่เคยใช้การจำแนกเชิงอัตวิสัย (Subjective) โดยอาศัยทักษะของพนักงานคุมประพฤติ มาสู่การจำแนกเชิงภาวะวิสัย (Objective) ที่ใช้แบบประเมินความเสี่ยงและปัญหา/ความต้องการ (Risk and Needs Assessment) เป็นเครื่องมือในการจำแนกจำเลยและผู้ถูกคุมความประพฤติ ซึ่งแนวคิดในการจำแนกตามระดับความเสี่ยงต่อการกระทำผิดซ้ำ และสภาพปัญหาและความต้องการของผู้กระทำผิด เพื่อใช้เป็นตัวกำหนดระดับสูง-ต่ำ ของความเข้มงวดในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด และกำหนดวิธีการปฏิบัติที่เหมาะสม ในการควบคุมและสอดส่อง รวมทั้งการจัดให้เข้าโปรแกรมการแก้ไขฟื้นฟู

เมื่อปีพ.ศ.๒๕๔๖ กรมคุมประพฤติได้รับโอนภารกิจการคุมประพฤตินักโทษในชั้นพักการลงโทษและลดวันต้องโทษจำคุกจากกรมราชทัณฑ์ และรับโอนภารกิจการคุมประพฤติเด็กและเยาวชนจากกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กรมคุมประพฤติจึงได้ใช้ระบบจำแนกโดยใช้เกณฑ์ความเสี่ยงและสภาพปัญหาและความต้องการเช่นเดียวกัน แต่ในส่วนงานฟื้นฟูฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ที่มุ่งเน้นการคัดกรองตามแนวคิด ผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดเป็นผู้ป่วย ได้มีการจัดทำเครื่องมือแบบประเมินกาย จิต สังคม ซึ่งแตกต่างจากแบบประเมินที่ใช้ในงานคุมประพฤติ และกระบวนการแก้ไขฟื้นฟูบางส่วนก็มีความแตกต่างจากการฟื้นฟูคดีเสพยาเสพติดในงานคุมประพฤติ

ในปี พ.ศ. ๒๕๔๗ ได้มีการศึกษาวิจัยเพื่อศึกษาว่า เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินความเสี่ยงและปัญหาความต้องการของผู้กระทำผิดสามารถทำนายถึงผลสำเร็จของการคุมความประพฤติได้เพียงใด และพนักงานคุมประพฤติสามารถวิเคราะห์ผู้กระทำผิดโดยใช้แบบประเมินได้อย่างถูกต้องหรือไม่ ซึ่งผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ความเสี่ยงและปัญหาความต้องการนี้สามารถทำนายแนวโน้มของการกระทำผิดซ้ำและผลการคุมความประพฤติได้จริง ทั้งในกลุ่มผู้กระทำผิดที่เป็นจำเลยและผู้ถูกคุมความประพฤติ แต่พนักงานคุมประพฤดียังขาดทักษะ และความสามารถในการคิดเชิงวิเคราะห์และสังเคราะห์สำหรับการจัดการกับปัญหาและความต้องการที่หลากหลายของผู้กระทำผิด ดังนั้นการกำหนดและดำเนินการตามแผนการแก้ไขฟื้นฟู จึงยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ดังนั้นในปี พ.ศ. ๒๕๔๙ สำนักพัฒนาการคุมประพฤติจึงได้ปรับปรุงแบบประเมิน และเอกสารคู่มือการจำแนกให้มีคำอธิบายขั้นตอน วิธีการและหลักเกณฑ์ที่ชัดเจน เข้าใจง่ายยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม เนื่องจากแบบประเมินระดับของความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำและสภาพปัญหาและความต้องการที่พัฒนาขึ้นนี้ ยังมีข้อจำกัดในทางเทคนิคของการวัดและประเมินผลตามหลักวิชาการ จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนามาตรวัดให้สามารถกำหนดเป็นค่าคะแนน เพื่อให้พัฒนาไปสู่มาตรวัดระดับอันตรภาค (Interval Scale) ซึ่งเป็นระดับการวัดตัวแปรทางพฤติกรรมศาสตร์ที่มีประสิทธิภาพสูงซึ่งรวมทั้งพัฒนากระบวนการแก้ไขฟื้นฟูให้สอดคล้องกับการจำแนกสำหรับแบบประเมินกาย จิต สังคม ในงานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดก็ควรมีการพัฒนาเช่นเดียวกัน และควรมีการศึกษากระบวนการงานคุมประพฤติดีดยาเสพติดและงานฟื้นฟูให้มีการใช้ องค์ความรู้ และแนวปฏิบัติร่วมกันให้มากที่สุด

จากความสำคัญดังกล่าว ในปีงบประมาณพ.ศ.๒๕๕๕ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านการแก้ไขฟื้นฟูและกิจกรรมชุมชน ได้เสนอโครงการพัฒนาระบบการจำแนกและการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน ร่วมกับสำนักพัฒนาการคุมประพฤติ และกองพัฒนาการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแบบประเมินจำเลย/ผู้ถูกคุมความประพฤติ(แบบประเมินความเสี่ยงการกระทำผิดซ้ำและสภาพปัญหาและความต้องการของผู้กระทำผิดในงานคุมประพฤติ) และแบบประเมินผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์ (แบบประเมินกาย จิต สังคม) รวมทั้งพัฒนากระบวนการและวิธีการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด ตลอดจนเพื่อให้พนักงานคุมประพฤติดีมี

ความรู้ ความเข้าใจระบบการจำแนกและการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดอย่างถูกต้อง และสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเสนอดำเนินกิจกรรม ๓ ขั้นตอน คือ

๑. การพัฒนาแบบประเมินเพื่อการจำแนกผู้กระทำผิด/ผู้ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

๑.๑ คัดเลือกพนักงานคุมประพฤติเข้าเป็นผู้ร่วมวิจัยภาคปฏิบัติการ

๑.๒ ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อชี้แจงแผนดำเนินงาน พร้อมทั้งระดมสมองเพื่อค้นหาแนวทางในการดำเนินงาน ตลอดจนมอบหมายภารกิจให้กับผู้ร่วมวิจัยภาคปฏิบัติการ

๑.๓ ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อสร้างต้นร่างแบบประเมิน และทบทวนกระบวนการแก้ไขฟื้นฟู

๒. นำแบบประเมินและกระบวนการแก้ไขฟื้นฟูที่พัฒนาไปทดลองใช้ในสำนักงานคุมประพฤติ ๑๐ แห่ง

๒.๑ จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อชี้แจง แนวทางดำเนินการทดลองใช้และกำหนดแนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากโครงการทดลอง

๒.๒ เก็บรวบรวม วิเคราะห์ข้อมูล สรุปและจัดทำรายงานผลการพัฒนาระบบการจำแนกและแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด

๓. อบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อให้สำนักงานคุมประพฤติทุกแห่งรับทราบและสามารถนำไปปฏิบัติ

แต่ด้วยข้อจำกัด โครงการนี้ไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณประจำปีพ.ศ.๒๕๕๕ ตามกิจกรรมที่กำหนด ผู้ศึกษาจึงปรับวิธีดำเนินการเป็นการวิจัยเอกสาร และการเก็บข้อมูลโดยให้สำนักงานคุมประพฤติทั่วประเทศตอบแบบสอบถาม เพื่อนำมาศึกษา วิเคราะห์ประกอบการพัฒนาระบบงาน และการพัฒนาบุคลากร ตลอดจนเพื่อให้ผู้ถูกคุมความประพฤติ และผู้เข้ารับฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ได้รับการปฏิบัติอย่างเหมาะสม

ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

จากการวิจัยเอกสารพบว่า งานคุมประพฤติในประเทศทางยุโรป และสหรัฐอเมริกา การจำแนกและการใช้เครื่องมือประเมินผู้กระทำผิดกำหนดเป็นขั้นตอนหลักและมาตรฐานในการปฏิบัติงาน

การจำแนกและการประเมินผู้กระทำผิด ประกอบด้วยหลักสำคัญดังนี้

๑. ความเชื่อมั่นและความเที่ยงตรงของเกณฑ์ที่ใช้ซึ่งสามารถตรวจสอบได้

๒. ผู้ทำหน้าที่จำแนกจะต้องเป็นมืออาชีพที่ได้รับการอบรมมาเป็นอย่างดี รวมทั้งสามารถให้ข้อเสนอแนะในการปรับเพิ่ม ลด หรือคงไว้ของระดับการควบคุม

๓. การจำแนกผู้กระทำผิด จะต้องมีข้อมูลเป็นเอกสารหลักฐานเพื่อใช้สำหรับการวิเคราะห์และตรวจสอบ

การแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน การจำแนกประกอบด้วยการเลือกและกำหนดกลยุทธ์ในการควบคุมและสอดส่อง (เช่น ระดับการควบคุมและสอดส่อง) ซึ่งมีฐานมาจากการประเมินความเสี่ยงและปัญหาความจำเป็นของผู้กระทำผิด

ความเสี่ยง (Risk) หมายถึง อันตรายจากการกระทำของผู้กระทำผิดทั้งต่อตัวเอง ผู้อื่นและต่อชุมชน ซึ่งมีปัจจัยเกี่ยวข้องกับประวัติการกระทำผิด (criminal history) สภาพความผิดและความรุนแรงของคดีปัจจุบัน และความร้ายแรงของฐานความผิด

ปัญหาความจำเป็น (Needs) หมายถึง ปัญหาความต้องการที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา การประกอบอาชีพ สถานะทางการเงิน ความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น สถานะทางครอบครัว/การสมรส ที่อยู่อาศัย การใช้เวลาว่าง กลุ่มเพื่อน ปัญหาการติ่มสุราและการใช้สารเสพติด เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผู้กระทำผิด ในระยะกว่า ๒๐ ปีที่ผ่านมา ได้มีการพัฒนาบนพื้นฐานของการประเมินความเสี่ยงและปัญหาความจำเป็น ซึ่งเครื่องมือที่ใช้มากที่สุดในประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศแคนาดา ได้แก่ “The Level of Service Inventory-Revised” (LSI-R) มีข้อคำถาม ๕๔ ข้อ แต่ละข้อแบ่งเป็นคะแนน ๑๐ ระดับ สำหรับใช้ประเมินประวัติการกระทำผิด การศึกษา/การประกอบอาชีพ การเงิน ครอบครัว/คู่สมรส ที่พักอาศัย การใช้เวลาว่าง และงานอดิเรก กลุ่มเพื่อน ปัญหาการใช้ยาเสพติด/การติ่มสุรา อารมณ์/บุคลิกภาพ และทัศนคติ/การปรับตัว

การประเมินแบ่งเป็น ๓ ระดับ คือ คะแนน ๒๙ หรือมากกว่า = ความเสี่ยงสูง
๑๙ - ๒๘ = ความเสี่ยงปานกลาง และ
๐ - ๑๘ = ความเสี่ยงต่ำ

ในการวางแผนสำนวนคดี พนักงานคุมประพฤติและผู้จัดการ จะต้องดำเนินการเพื่อลดความเสี่ยงของผู้กระทำผิด ซึ่งจะต้องกำหนดแผนเฉพาะตัวผู้กระทำผิดแต่ละคดี และไม่ต้องเร่งรีบกำหนดโดยอาจใช้เวลาหลายสัปดาห์ในการจัดทำแผน ซึ่งจะประกอบด้วยระดับ และลักษณะของการช่วยเหลือ โดยยึดหลักการจัดทำแผนให้สอดคล้องกับความเสี่ยง พิจารณาถึงความมาก-น้อย ในการควบคุมดูแลผู้กระทำผิด ส่วนหลักปัญหาความจำเป็น จะพิจารณาถึงประเภทของการให้ความช่วยเหลือ (kind of intervention) ที่เหมาะสมกับผู้กระทำผิดแต่ละรายโดยเฉพาะในด้านที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิด (criminogenic need factors)

การวางแผนสำนวนคดีเพื่อจัดการความเสี่ยง

การประเมินความเสี่ยงและการวางแผนคืออย่างมีจุดมุ่งหมาย เป็นกระบวนการที่จะใช้เพื่อบริหารจัดการความเสี่ยง (ป้องกันการกระทำผิดซ้ำ) ซึ่งจะต้องดำเนินการเพื่อให้ผู้กระทำผิดปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และถ้ามีการประเมินแล้วไม่ได้นำไปใช้ก็เท่ากับสูญเปล่า ดังนั้นแม้ว่าพนักงานคุมประพฤติจะมีท่าทีอบอุ่นและมีสัมพันธภาพที่ดี แต่ถ้าไม่ได้ดำเนินการช่วยเหลือแก้ไขผู้กระทำผิดในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิด ก็จะพัฒนาให้เขาควบคุมตัวเองจากภายในแล้ว การดำเนินการเรื่องอื่นๆ ก็แทบไม่มีผลต่อการแก้ไขผู้กระทำผิด การจัดการความเสี่ยง มักใช้ในระยะเริ่มต้นของการคุมความประพฤติ จะได้ผลในการป้องกันสังคมในระยะสั้น และจะต้องเพิ่มมาตรการควบคุมหากพบว่าระดับความเสี่ยงสูงขึ้น หรือผู้กระทำผิดไม่ให้ความร่วมมือ ดังนั้นพนักงานคุมประพฤติควรเป็นมีทักษะในการสร้างสัมพันธภาพที่ดี และไม่ละเลยที่จะบังคับใช้กฎหมาย เมื่อพบว่าระดับความเสี่ยงของผู้กระทำผิดเพิ่มขึ้นโดยมีผลต่อความปลอดภัยของสาธารณชน พนักงานคุมประพฤติจึงจำเป็นต้องแสดงบทบาทการช่วยเหลือแก้ไขผู้กระทำผิดภายหลังการควบคุมสอดส่อง และการแก้ไขฟื้นฟูอย่างเหมาะสม

เครื่องมืออื่นๆ ที่ใช้ในการจำแนกและประเมินผู้กระทำผิด

จากการสำรวจโดย Juhnke, Vacc, Curtis, Coll, และ Paredes ซึ่งเป็นผู้ทำงานให้กับคณะกรรมการรับรองผู้ให้คำปรึกษาแห่งชาติ (National Board for Certified Counselors) ได้กำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินมากที่สุด ๕ แบบ ได้แก่ (๑) แบบคัดกรองการใช้สารเสพติด (Substance Abuse Subtle Screening Inventory: SSASI) (๒) แบบประเมินอาการซึมเศร้า (Beck Depression Inventory) (๓) แบบประเมินบุคลิกภาพ (Minnesota Multiphasic Personality Inventory - ๒) (๔) ตัวชี้วัดความรุนแรงใน

การเสพติด (Addictions Severity Index: ASI) และ (๕) แบบคัดกรองการติดยา (Michigan Alcoholism Screening Test: MAST) นอกจากนี้ยังมีแบบคัดกรองวิถีอาชญากร ซึ่งวัดเกี่ยวกับความ (ไม่)

รับผิดชอบทั้งที่โรงเรียน ที่ทำงานและที่บ้าน ความเอาแต่ใจตนเอง รวมถึงการติดสุรา/ยาเสพติด ติดการพนัน การล่าส่อนทางเพศ การล่วงละเมิดบุคคลอื่น และการละเมิดกฎระเบียบของสังคม

เครื่องมือที่ใช้สำหรับเด็กเยาวชนที่กระทำผิด ได้มีการพัฒนาใน ปี ค.ศ. ๑๙๙๙ โดย Hoge และ Andrew คือ แบบบริหารจัดการคดีและระดับการดูแลเยาวชน (Youth Level of Service/Case Management Inventory: YLS/CMI) ซึ่งได้นำไปใช้ในกระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชนของเมืองออนตาริโอ และอื่นๆในประเทศแคนาดา ซึ่งมีเกณฑ์ความเสี่ยงและปัญหาความจำเป็น ๘ ด้าน แบ่งหัวข้อการประเมินไว้ ๔๒ ข้อ ที่เกี่ยวข้องกับเกณฑ์ดังนี้

๑. ประวัติการกระทำผิดทั้งในอดีต และปัจจุบัน
๒. สภาพครอบครัว/ผู้ปกครอง
๓. การศึกษา/การประกอบอาชีพ
๔. ความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน
๕. การใช้สารเสพติด
๖. การใช้เวลาว่างและการพักผ่อนหย่อนใจ
๗. บุคลิกภาพและพฤติกรรม
๘. ทักษะ/การปรับตัว

การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้กระทำผิด สำนักงานคุมประพฤติในประเทศอังกฤษและเวลส์ จะต้องจัดบริการให้ความช่วยเหลือผู้กระทำผิดอย่างเท่าเทียมกัน โดยดำเนินการให้สอดคล้องกับผลการประเมินความเสี่ยง และปัญหาความจำเป็นของผู้กระทำผิด และมาตรฐานขั้นสูงในการดูแลช่วยเหลือ โดยมีหลักการดังนี้

- การให้ความช่วยเหลือ แก่ไขพื่นฟูทั้งหลายควรดำเนินการภายในกรอบของการบริหารจัดการคดี
- หลักเกณฑ์ความเสี่ยง (the risk principle) – ระดับการให้ความช่วยเหลือในแต่ละคดีควรเชื่อมโยงกับผลการประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ (the risk of re-offending) และความเสี่ยงในการก่อเหตุร้ายแรง (the risk of serious harm)
- หลักเกณฑ์ปัญหาความจำเป็น (the needs principle) การให้ความช่วยเหลือแต่ละคดีควรมุ่งปัจจัยที่ประเมินพบว่าบุคคลเหล่านั้นมีสภาพปัญหาที่อาจเป็นสาเหตุให้กระทำผิดซ้ำขึ้นอีก
- หลักความรับผิดชอบ (the responsivity principle) การให้ความช่วยเหลือควรอยู่บนพื้นฐานประสิทธิผลในการลดการกระทำผิดซ้ำ และสอดคล้องกับวัฒนธรรม รูปแบบการเรียนรู้ และเพศ ของผู้กระทำผิด
- การควบคุมและสอดส่อง (Supervision) ควรรวมถึงการดูแลเรื่องที่พ้ออาศัย การประกอบอาชีพ และทักษะพื้นฐาน ที่จะช่วยให้ผู้กระทำผิดกลับคืนสู่สังคม
- การให้ความช่วยเหลือแต่ละด้านควรอยู่ภายใต้การประเมินประสิทธิผล ตามวัตถุประสงค์ของโปรแกรม

สำนักงานคุมประพฤติ ๔๒ แห่ง (ในประเทศอังกฤษและเวลส์) มีระบบการจำแนกผู้กระทำผิด (Offender Assessment System) โดยมีการประเมินความเสี่ยงและปัญหาความจำเป็นของผู้กระทำผิดทุกคดี และนำผลไปใช้ในการจัดบริการ/โปรแกรมให้เหมาะสมกับระดับความเสี่ยง สภาพปัญหาตลอดจนการช่วยเหลือในการปรับตัวให้อยู่ในชุมชนได้อย่างปกติสุข

การประเมินผู้กระทำผิดด้วย OASYS มี ๒ แบบ คือ แบบสั้น และเต็ม โดยนำมาใช้แทนการกำหนดแผนตามคำพิพากษาให้ต้องโทษจำคุก และแผนการคุมประพฤติ ทักษะในการใช้แบบประเมินผู้กระทำผิดอย่างมีประสิทธิภาพจะต้องสอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพ ซึ่งจัดทำโดยองค์กรฝึกอบรมด้านยุติธรรมชุมชนแห่งชาติ

การจัดให้ผู้กระทำผิดทำงานบริการสังคม (Community Service) สามารถจัดให้กับผู้ที่มีความเสี่ยงทุกระดับ โดยคำสั่งให้ทำงานบริการสังคมควบคู่กับการคุมความประพฤติ (Combination order) จะช่วยให้ผู้กระทำผิดได้รับการเสริมเรื่องการเรียนรู้จากโปรแกรมการทำงาน

การจำแนกผู้กระทำผิดในประเทศไทย

กรมคุมประพฤติ (๒๕๔๙) เกณฑ์ที่ใช้ในการจำแนก จากการประมวลผลการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเกณฑ์ที่ใช้ในการจำแนกผู้กระทำผิดในต่างประเทศประกอบผลการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ถูกคุมความประพฤติในระบบการคุมประพฤติผู้กระทำผิดที่เป็นผู้ใหญ่ในประเทศไทย ทำให้สามารถกำหนดรูปแบบและเกณฑ์ที่ใช้ในการจำแนกผู้กระทำผิด ๒ เกณฑ์ ดังนี้

๑. เกณฑ์ความเสี่ยงหรือแนวโน้มการกระทำผิดซ้ำ
๒. เกณฑ์สภาพปัญหาและความต้องการ

ความเสี่ยงหรือแนวโน้มการกระทำผิดซ้ำ (Risk) เป็นเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินระดับของแนวโน้มในการหวนกลับไปกระทำผิดซ้ำของผู้กระทำผิด ซึ่งสามารถใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดวิธีการปฏิบัติที่เหมาะสมสำหรับผู้กระทำผิดแต่ละราย ในกระบวนการแสวงหาข้อเท็จจริงทางสังคม (Social Inquiry) เพื่อคัดกรองผู้กระทำผิด หรือใช้กำหนดระดับของการควบคุมและสอดส่องดูแลและแผนการแก้ไขฟื้นฟูที่เหมาะสมสำหรับผู้กระทำผิดที่ถูกคุมความประพฤติ ระดับความเสี่ยงหรือแนวโน้มการกระทำผิดซ้ำ ประเมินได้จากการพิจารณาว่า ผู้กระทำผิดมีความเสี่ยงตามลักษณะที่กำหนดในเกณฑ์ความเสี่ยง ๖ ด้าน หรือไม่ อย่างไร ซึ่งเกณฑ์ความเสี่ยงทั้ง ๖ ด้านดังกล่าว มีดังต่อไปนี้

๑. การกระทำผิดกฎหมายแต่ไม่ถูกดำเนินคดี หรือถูกดำเนินคดีแต่ไม่มีโทษจำคุก
๒. ประวัติการกระทำผิดที่ศาลพิพากษาจำคุก หรือรอการลงโทษจำคุก
๓. การผิดเงื่อนไขการคุมความประพฤติ
๔. ประวัติการก่อเหตุรุนแรง มีพฤติกรรมก้าวร้าวหรือพฤติกรรมที่แสดงถึงการขาดความสำนึก หรือ

ความรับผิดชอบ

๕. การคบค้าสมาคมกับนักเลงอันธพาล หรือกลุ่มอาชญากร หรือผู้ค้าหรือผู้เสพยาเสพติด
๖. ปัจจัยอื่นๆ ที่ก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อการทำความผิด

นอกจากการพิจารณาระดับของความเสี่ยงดังกล่าวแล้ว ยังพิจารณาจากข้อเท็จจริงอื่นๆ ประกอบด้วย ดังนี้

๑. ความสำนึกผิดในคดีนี้
๒. การบรรเทาผลร้ายในคดีนี้
๓. ความรุนแรงของพฤติกรรมคดีนี้
๔. การมีคดีอื่นอยู่ในระหว่างการดำเนินคดี
๕. ข้อเท็จจริงอื่นๆ

การสรุประดับของความเสี่ยงหรือแนวโน้มการกระทำผิด ให้พิจารณาตามจำนวนข้อความเสี่ยงที่ผู้กระทำผิดมีลักษณะตามเกณฑ์ความเสี่ยง ประกอบกับการพิจารณาข้อเท็จจริงอื่นๆ

เกณฑ์สภาพปัญหาและความต้องการ (Needs) เป็นเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินปัญหา/ความต้องการของผู้กระทำผิด ว่ามีความเกี่ยวข้อง หรือเป็นปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดการกระทำผิดหรือไม่ สภาพปัญหาและความต้องการที่ได้จากการประเมิน จะใช้เป็นข้อมูลในการเสนอแนะวิธีการหรือกิจกรรมการแก้ไขฟื้นฟูที่

จำเป็นและเหมาะสมสำหรับผู้กระทำผิดแต่ละราย ในขั้นตอนการแสวงหาข้อเท็จจริงทางสังคม หรือใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดแผนกิจกรรมการแก้ไขฟื้นฟูที่เหมาะสมสำหรับผู้กระทำผิดที่ถูกคุมความประพฤติในกระบวนการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน

สภาพปัญหาและความต้องการของผู้กระทำผิด ประเมินจากการพิจารณาว่า ผู้กระทำผิดมีปัญหาความต้องการใน ตามเกณฑ์ที่กำหนดหรือไม่ อย่างไร ดังต่อไปนี้

๑. ปัญหาเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย/สภาพแวดล้อม
๒. ปัญหาเกี่ยวกับผู้อุปการะ/ผู้ดูแล
๓. ปัญหาความสัมพันธ์ในครอบครัวหรือผู้ที่พักอาศัยอยู่ด้วย
๔. ปัญหาเกี่ยวกับการศึกษา/อาชีพ
๕. ปัญหาทางการเงิน
๖. การมีโรคประจำตัวร้ายแรง
๗. การมีอาชญากรรมทางจิต/บุคลิกภาพ/พฤติกรรม
๘. ปัญหาการดื่มสุรา
๙. ปัญหาการใช้ยาหรือสารเสพติด
๑๐. ปัญหาอื่นๆ

กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน (๒๕๕๔) ศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว จำเป็นต้องคำนึงถึงอายุ ประวัติ ความประพฤติ สติปัญญา การศึกษาอบรม สุขภาพ ภาวะแห่งจิต นิสัย อาชีพ และฐานะของจำเลย ตลอดจนสิ่งแวดล้อมทั้งปวงเกี่ยวกับจำเลย และของบิดามารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลที่จำเลยอาศัยอยู่ หรือบุคคลที่ให้การศึกษาหรือให้ทำงาน หรือมีความเกี่ยวข้อง โดยประเด็นพิจารณาจะปรากฏในรายงานแสดงข้อเท็จจริง ซึ่งสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนดำเนินการตามมาตรา ๓๖(๑) และมาตรา ๘๒ (๒) แห่งพระราชบัญญัติศาลเยาวชน ฯ พ.ศ. ๒๕๕๓ จะเห็นได้ว่ารายงานแสดงข้อเท็จจริงมีความสำคัญต่อการพิจารณาและพิพากษาคดีเป็นอย่างยิ่ง ในรายงานนอกจากจะแสดงประวัติของเด็กหรือเยาวชนแล้ว ยังต้องสืบค้นถึงสาเหตุที่ก่อให้เกิดเด็กหรือเยาวชนกระทำผิด เพื่อจัดให้มีการแก้ไขที่สาเหตุที่แท้จริง ตลอดจนวิธีการดูแลเด็กหรือเยาวชนนั้นมิให้วนกลับไปกระทำผิดอีก วิธีการที่จะทราบข้อมูลทั้งหลายที่กล่าวมาคือ การจำแนกผู้กระทำผิด (Classification of Juvenile Offender) ซึ่งเป็นวิธีการที่มีการใช้แบบประเมินความเสี่ยงและความจำเป็น มาใช้ในการสัมภาษณ์เด็ก/เยาวชนแต่ละรายในเชิงลึก และนำข้อมูลมาวิเคราะห์แปลผล ทำให้ทราบถึงสาเหตุการกระทำผิด รวมทั้งเพื่อทำนายแนวโน้มการกระทำผิดซ้ำ ตลอดจนใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูให้ตรงกับสภาพปัญหา

จากแนวคิดข้างต้น จึงมีการพัฒนาหลักเกณฑ์สำหรับใช้จำแนกเด็กและเยาวชน โดยมีเกณฑ์ที่สำคัญ ๒ ประการคือ หลักเกณฑ์ของความเสี่ยง หรือแนวโน้มของการกระทำผิดซ้ำ (Risk of Recidivism) และหลักเกณฑ์ของการหาปัญหา หรือความจำเป็นในการบำบัดแก้ไขฟื้นฟู (Needs) เพื่อให้การดำเนินการแก้ไขฟื้นฟูมีความสอดคล้องกับปัญหาและความจำเป็นของเด็กและเยาวชนแต่ละราย

องค์ประกอบเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาเกณฑ์ความเสี่ยงและความจำเป็น มีดังนี้

๑. ครอบครัว
๒. ชุมชนและสภาพแวดล้อม
๓. ภูมิหลังทางการศึกษา อาชีพและสังคม
๔. เพื่อนและบุคคลใกล้ชิด
๕. ประวัติการเกี่ยวข้องกับยา/ สารเสพติด

๖. ประวัติการกระทำผิด (ปัจจัยเสี่ยงของเด็กเอง หรือปัจจัยที่เสี่ยงต่อการกระทำผิดซ้ำ)
๗. สภาพทางกายและจิต
๘. พฤติกรรมเกร
๙. การคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก
๑๐. การค้ำมนุษย์

วิธีการใช้แบบประเมินความเสี่ยงและความจำเป็น

๑. พนักงานคุมประพฤติศึกษาข้อมูลจากแบบคัดกรองเบื้องต้นแบบคัดกรองเร่งด่วน และแบบข้อมูลการรับตัว รวมทั้งแบบประเมินเพื่อควบคุม/ปล่อยชั่วคราว เพื่อนำข้อมูลจากแบบดังกล่าวมาใช้ประโยชน์ในการวางแผนการแก้ไข บำบัด ฟื้นฟูเด็ก/เยาวชนต่อไป

๒. พนักงานคุมประพฤติสร้างสัมพันธภาพกับเด็ก/เยาวชนและผู้ปกครองและชี้แจงวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์

๓. อธิบายให้เด็ก/เยาวชนและผู้ปกครองเข้าใจเกี่ยวกับการสัมภาษณ์ตามแบบประเมินความเสี่ยงและความจำเป็นและระยะเวลาที่ใช้ในการสัมภาษณ์

๔. ดำเนินการสัมภาษณ์เด็ก เยาวชน และผู้ปกครอง ตามแบบประเมินความเสี่ยงและความจำเป็น

๕. ประมวลผลคะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด

๖. ส่งต่อเด็ก/เยาวชนเพื่อประเมินเพิ่มเติมโดยนักวิชาชีพในกรณีที่เด็ก/เยาวชน มีคะแนนด้านความเสี่ยงอยู่ในระดับสูง หรือดำเนินการใช้มาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญาในกรณีที่เด็ก/เยาวชนอยู่ในเกณฑ์การหันเหคดี และมีคะแนนด้านความเสี่ยงอยู่ในระดับต่ำ รวมทั้งส่งเด็ก/เยาวชนเพื่อคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กและเยาวชนตาม พ.ร.บ. อื่นๆในกรณีที่จำเป็นต้องได้รับการคุ้มครองสวัสดิภาพ

เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผู้กระทำผิดของต่างประเทศและประเทศไทยส่วนใหญ่เป็นเกณฑ์ที่ตรงกัน โดยมีหลักเกณฑ์ที่สำคัญ ๒ ประการคือ ความเสี่ยง หรือแนวโน้มของการกระทำผิดซ้ำ (Risk) และเกณฑ์สภาพปัญหา หรือความจำเป็นในการแก้ไขฟื้นฟู (Needs) ซึ่งกรมคุมประพฤติได้แยกเกณฑ์ความเสี่ยงออกจากสภาพปัญหา ซึ่งสามารถเปรียบเทียบเกณฑ์การประเมินได้ ดังตาราง

ตารางสรุปเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผู้กระทำผิดของต่างประเทศและประเทศไทย

ประเทศทางยุโรปและอเมริกา		ประเทศไทย	
ผู้ใหญ่	เด็ก/เยาวชน	กรมคุมประพฤติ	กรมพินิจฯ
เกณฑ์ความเสี่ยงและปัญหาความจำเป็น	เกณฑ์ความเสี่ยงและปัญหาความจำเป็น	เกณฑ์ความเสี่ยง	เกณฑ์ความเสี่ยง และความจำเป็น
๑. ประวัติการกระทำผิด	๑. ประวัติการกระทำ ความผิดทั้งในอดีต และปัจจุบัน	๑. กระทำผิดแต่ไม่ถูกดำเนินคดี	๑. ครอบครัว
๒. การศึกษา/การประกอบอาชีพ	๒. สภาพครอบครัว/ผู้ปกครอง	๒. ประวัติการกระทำผิดที่ศาลพิพากษาจำคุก หรือรอการลงโทษจำคุก	๒. ชุมชนและสภาพแวดล้อม
๓. การเงิน	๓. การศึกษา/การประกอบอาชีพ	๓. การผิดเงื่อนไขการคุมความประพฤติ	๓. ภูมิหลังทางการศึกษา อาชีพ และสังคม
๔. ครอบครัว/คู่สมรส	๔. ความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน	๔. ประวัติการก่อเหตุ	๔. เพื่อนและบุคคลใกล้ชิด
๕. ที่พักอาศัย			๕. ประวัติการ
๖. การใช้เวลาว่างและงานอดิเรก			
๗. กลุ่มเพื่อน			

<p>๘. ปัญหาการใช้ยาเสพติด/ การติ่มสุรา</p> <p>๙. อารมณ์/บุคลิกภาพและ ทัศนคติ/การปรับตัว</p> <p>มีข้อคำถาม ๕๔ ข้อ แต่ละข้อแบ่งเป็น คะแนน ๑๐ ระดับ</p>	<p>๕. การใช้สารเสพติด</p> <p>๖. การใช้เวลาว่างและ การพักผ่อนหย่อนใจ</p> <p>๗. บุคลิกภาพและ พฤติกรรม</p> <p>๘. ทัศนคติ/การปรับตัว</p> <p>เกณฑ์ ๘ ด้าน แบ่ง หัวข้อการประเมิน ไว้ ๔๒ ข้อ</p>	<p>รุนแรง มีพฤติกรรม ก้าวร้าว/ขาดความ สำนึกรับผิดชอบ</p> <p>๕. การคบค้าสมาคมกับ นักเลงอันธพาล หรือ กลุ่มอาชญากร หรือ ผู้ค้าหรือผู้เสพยาเสพติด</p> <p>๖. ปัจจัยอื่นๆ ที่ก่อให้เกิด ความเสี่ยง</p> <p>เกณฑ์ปัญหาความจำเป็น</p> <p>๑. ที่อยู่/สภาพแวดล้อม</p> <p>๒. ผู้อุปการะ/ผู้ดูแล</p> <p>๓. ความสัมพันธ์ใน ครอบครัว/กับผู้ที่พัก อาศัย</p> <p>๔. การศึกษา/อาชีพ</p> <p>๕. ปัญหาทางการเงิน</p> <p>๖. มีโรคประจำตัว ร้ายแรง</p> <p>๗. ผิดปกติทางจิต/ บุคลิกภาพ/พฤติกรรม</p> <p>๘. การติ่มสุรา</p> <p>๙. การใช้ยา/สารเสพติด</p>	<p>เกี่ยวข้องกับยา/ สารเสพติด</p> <p>๖. ประวัติการ กระทำผิด</p> <p>๗. สภาวะทางกาย และจิต</p> <p>๘. พฤติกรรมเกร ๙. การคุ้มครอง สวัสดิภาพเด็ก</p> <p>๑๐. การค้ำนุชย์</p>
--	---	---	--

จากแบบสอบถามที่สำนักงานคุมประพฤติ ๘๐ แห่ง ตอบกลับและมีความสมบูรณ์ นำมาวิเคราะห์ได้ จำนวน ๕๖๗ ชุด สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

พนักงานคุมประพฤติกู้ตัวอย่างร้อยละ ๒๑.๖๙ ไม่เคยเข้ารับการอบรม/ประชุม/ สัมมนา/นิเทศ/ สอนงานเรื่องการจำแนกผู้กระทำผิดในงานคุมประพฤติ และร้อยละ ๓๑.๒๒ ไม่เคยอบรมฯ เรื่องการคัดกรอง ผู้ติดยาเสพติด ส่วนในเรื่องการจัดทำกิจกรรม/โปรแกรมแก้ไขฟื้นฟู และการสงเคราะห์ผู้กระทำผิด พนักงานคุมประพฤติ ร้อยละ ๒๓.๖๓ ระบุว่าไม่เคยเข้ารับการอบรมฯ มีพนักงานคุมประพฤติเพียงร้อยละ ๑๗.๒๘ ที่ตอบว่ามีความรู้ความเข้าใจระดับมากเกี่ยวกับการจำแนกและการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในงานคุมประพฤติ สำหรับงานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด มีเพียงร้อยละ ๑๓.๒๓ ที่มีความรู้ความเข้าใจในระดับ

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลต่อความเชื่อมั่นในการใช้เครื่องมือการจำแนก

ในการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ ที่อาจมีผลต่อความเชื่อมั่นในการใช้เครื่องมือการจำแนกของเจ้าหน้าที่ ปัจจัยที่นำมาวิเคราะห์ ได้แก่ ตำแหน่งหน้าที่, ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจำแนกและการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในงานคุมประพฤติกับงานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด การใช้แบบประเมินจำเลย/แบบประเมินผู้ถูกคุมความประพฤติ การใช้แบบประเมินกาย จิต สังคม เพื่อคัดกรองผู้เข้ารับการตรวจ

พิสูจน์ การใช้ประโยชน์จากแบบประเมินทางกาย และการตรวจทางห้องปฏิบัติการการใช้ประโยชน์จากแบบประเมินด้านจิตใจ และการใช้ประโยชน์จากแบบประเมินภูมิหลังทางสังคม พบว่า

ตำแหน่งเจ้าหน้าที่ไม่มีความสัมพันธ์กับความเชื่อมั่นในเกณฑ์ที่ใช้ประเมินความเสี่ยง และสภาพปัญหาความต้องการของผู้กระทำผิด ในงานคุมประพฤติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ ๐.๐๕ และไม่มีความสัมพันธ์กับความเชื่อมั่นในเกณฑ์ที่ใช้ประเมินด้านกาย จิต สังคม ในงานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เช่นเดียวกัน แต่พบว่าผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจำแนกและการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในระดับมาก จะมีความเชื่อมั่นในเกณฑ์การประเมินความเสี่ยง สภาพปัญหาความต้องการสูงกว่ากลุ่มอื่น และจากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ พบว่า **ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจำแนกและการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในงานคุมประพฤติมีความสัมพันธ์กับความเชื่อมั่นในการใช้เครื่องมือการจำแนกในงานคุมประพฤติ ทั้งหัวข้อเกณฑ์ที่ใช้ประเมินความเสี่ยงและเกณฑ์สภาพปัญหาความต้องการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ๐.๐๕**

ในส่วนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจำแนกและการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในงานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พบว่ามีความสัมพันธ์กับความเชื่อมั่นในการใช้เครื่องมือการจำแนกในงานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดทุกหัวข้อ ทั้งด้านกาย จิต และภูมิหลังทางสังคม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ๐.๐๕ แต่มีข้อสังเกตว่า กลุ่มที่มีความรู้มากกลับมีความไม่เชื่อมั่นเกณฑ์การประเมินด้านจิตใจสูงกว่ากลุ่มที่มีความรู้น้อย-ปานกลาง

ความประสงค์เข้าร่วมพัฒนาระบบการจำแนกและการแก้ไขฟื้นฟู

พบว่าสำนักงานคุมประพฤติเกือบทุกแห่งมีผู้ที่ประสงค์เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาระบบการจำแนกและการแก้ไขฟื้นฟู แต่เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลรายบุคคล มีผู้ที่ตอบว่าประสงค์เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ คิดเป็นร้อยละ ๕๓.๔๔

ความเห็นเพื่อการพัฒนา/ปรับปรุงระบบการจำแนกจำเลย/ผู้ถูกคุมความประพฤติเห็นควรมีการปรับปรุง มีรายละเอียด อาทิ

- ปรับปรุงแบบฟอร์มให้มีความกระชับ ชัดเจน ครอบคลุมข้อมูลที่จะใช้อย่างครบถ้วน และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง
- ควรปรับแบบจำแนกให้มุ่งเน้นไปในการสืบค้นหาเหตุจูงใจที่ทำให้จำเลยและผู้ถูกคุมความประพฤติกระทำความผิดจะเป็นการแก้ไขที่ตรงกับสาเหตุได้มากที่สุด
- ควรปรับแบบฟอร์มให้สอดคล้องกับ แบบ คป.๓ และ คป.๑๑
- ควรจำแนกตามฐานความผิดเพื่อดูว่ามีความเสี่ยงในการที่จะหวนกลับมากระทำผิดซ้ำมาน้อยเพียงใด โดยเฉพาะในคดีเกี่ยวกับยาเสพติด
- ควรมีการแยกด้าน ได้แก่ พฤติกรรมการกระทำผิดต่อกฎหมาย พฤติกรรมด้านอารมณ์ พฤติกรรมการคบเพื่อน พฤติกรรมการเรียน/การทำงาน สภาพแวดล้อม โดยกำหนดระยะเวลาการประเมินจากข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น ๑-๒ ปี ยกเว้นพฤติกรรมการกระทำผิดต่อกฎหมาย
- ควรให้มีการจำแนกเฉพาะในระบบสารสนเทศ ไม่ต้องจำแนกในแบบฟอร์มเอกสาร
- ควรจัดระบบประเมินข้อมูลพื้นฐานในรูปแบบโปรแกรมสำเร็จรูป กรณีคดีไม่มีปัญหา

เห็นว่าระบบที่ใช้อยู่เหมาะสมแล้ว มีรายละเอียด อาทิ

- ระบบและแบบฟอร์มการจำแนกของกรมที่ใช้อยู่มีความเหมาะสมแล้ว เนื่องจากสามารถให้รายละเอียดสมบูรณ์เพียงพอเพื่อให้พนักงานคุมประพฤติใช้ประโยชน์ในการประเมินผู้กระทำผิด

- ยึดแนวทางตามแบบจำลองของกรม แต่ใช้วิธีการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าต่างๆด้วยการจัดรูปแบบต่างๆ ที่จะส่งเสริมการปฏิบัติงานให้มีคุณภาพ รองรับปริมาณงานที่มาก โดยมีการประชุมเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ความเห็นอื่นๆ

- พนักงานคุมประพฤติรุ่นใหม่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในระบบการจำแนก
- กรมคุมประพฤติควรจัดให้มีการอบรมพนักงานคุมประพฤติให้ทั่วถึงและต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มพูนความรู้และเข้าใจแบบประเมิน สามารถวิเคราะห์ แผลผล นำไปสู่การจัดกิจกรรมแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดต่อไป
- กรณีจำแนกแล้วมีข้อมูลเฉพาะ ควรพัฒนารูปแบบการจำแนกที่แตกต่างกันออกไป เช่น ถูกจับกุมบ่อย เสพติดยาเสพติดมายาวนาน มีอาการผิดปกติด้านใดด้านหนึ่ง เป็นต้น
- ขาดคนให้ความใส่ใจสนใจการจำแนก การจำแนกเป็นสิ่งสำคัญเจ้าหน้าที่จึงควรมีความเข้มงวด ในการทำการจำแนก
- ยังไม่ต้องดำเนินการปรับแบบหรือทำระบบจำแนกใหม่ แต่ควรจะพัฒนาให้เกิดการนำไปใช้ได้จริงจัง ไม่เช่นนั้นจะสวนทางกับปริมาณงาน และจะยิ่งเพิ่มภาระ

ความเห็นเพื่อการพัฒนา/ปรับปรุงระบบการประเมินผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์/ผู้เข้ารับการฟื้นฟู เห็นควรมีการปรับปรุง มีรายละเอียด อาทิ

- แบบประเมินทางกาย จิต สังคม ควรอ่านเข้าใจได้ง่าย กระชับสั้นและครอบคลุมปัญหาบางครั้งผู้ถูกประเมินไม่เข้าใจคำถามจึงไม่ได้ให้ข้อมูลที่ตรงกับความเป็นจริง
- แบบประเมินทางจิตควรมีการปรับปรุง เนื่องจากผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์ที่เข้ารับการตรวจพิสูจน์ บ่อยครั้งจะรู้ว่าจะต้องตอบแบบประเมินอย่างไร
- ควรปรับปรุงเกณฑ์การประเมินผู้ติดยาเสพติด/ผู้เข้ารับการฟื้นฟูฯ มาแล้วหลายครั้งให้เข้าสู่กระบวนการตามกฎหมาย
- ควรใช้แบบประเมินทางจิตวิทยา ภาวะความเครียด มาใช้ร่วมด้วย
- ควรปรับปรุงแบบให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายแต่ละกลุ่มโดยเฉพาะพื้นที่ที่มีความหลากหลายของเชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ ซึ่งอาจไม่เข้าใจภาษาไทย น่าจะปรับแบบให้เหมาะสม
- ควรนำเทคโนโลยีมาใช้ในการประเมินและแสดงผล รวมทั้งออกเป็นแผนการแก้ไขฟื้นฟู

เห็นว่าระบบที่ใช้อยู่เหมาะสมแล้ว มีรายละเอียด อาทิ

- ระบบการประเมินที่กรมคุมประพฤติใช้อยู่สามารถนำมาใช้ประเมินผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์ได้ แต่ควรจะพัฒนาองค์ความรู้ของเจ้าหน้าที่ให้สามารถวิเคราะห์ประเมินผลให้ถูกต้อง

ความเห็นอื่นๆ

- กรมคุมประพฤติจะต้องจัดอบรมให้ความรู้กับผู้ปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง การอ่านเพียงคู่มืออย่างเดียวแต่ขาดการอบรมไม่เห็นภาพที่ถูกต้องชัดเจน อีกทั้งจะได้สะท้อนปัญหาอุปสรรค หรือแนวทางแก้ไขที่แต่ละสำนักงานใช้ด้วยแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน
- การปรับปรุงแบบประเมินจะต้องดำเนินการโดยผู้เชี่ยวชาญทาง จิตเวช คือ จิตแพทย์/นักจิตวิทยาเป็นผู้ปรับแบบโดยเฉพาะแบบประเมินทางจิต
- แม้จะมีการใช้แบบประเมิน และสามารถประเมิน จำแนกได้ แต่ในทางปฏิบัติด้านสถานที่รองรับรวมถึงงบประมาณไม่สอดคล้องกับแผนการประเมินก็ทำให้ไม่เกิดผล

- ควรมีการวิเคราะห์ว่าเป็นผู้ติดหรือผู้เสพตามความเป็นจริง และหากเป็นผู้ติดไม่ควรให้เข้ารับการบำบัดในโปรแกรมคุมประพฤติ เช่น แบบผู้ป่วยนอก เนื่องจากโปรแกรมไม่เข้มข้นเพียงพอ

ความคิดเห็นต่อการพัฒนา/สร้างโปรแกรม หรือกิจกรรมแก้ไขฟื้นฟู รวมถึงการทำงานบริการสังคม และการสงเคราะห์ เพื่อใช้กับผู้ถูกคุมความประพฤติ และหรือผู้ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

- ควรพัฒนาโปรแกรมการแก้ไขฟื้นฟูสำหรับผู้ที่ไม่ออก/เขียนไม่ได้ รวมถึงพัฒนาใบงานแก้ไขฟื้นฟูฯ ให้ผู้ที่ไม่สามารถเขียนภาษาไทยได้ หรือเป็นชาวต่างชาติ
- พัฒนาระบบการติดตามช่วยเหลือ สงเคราะห์ผู้พ้นการฟื้นฟูฯ และ ผู้ถูกคุมประพฤติคดียาเสพติด
- พัฒนาโปรแกรมการฟื้นฟูในลักษณะกิจกรรมนันทนาการ กิจกรรมละลายพฤติกรรม โดยมีการสอดแทรกความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดซึ่งจะทำให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟู ไม่เบื่อหน่าย
- ควรมีการวัดผลว่าผู้ถูกคุมความประพฤติ ผู้เข้ารับการฟื้นฟูฯ ผ่านแต่ละกิจกรรมแล้วได้ผลหรือไม่
- นำอาสาสมัครคุมประพฤติ เครือข่ายยุติธรรมชุมชน เข้ามาเป็นหุ้นส่วนในการทำกิจกรรมแก้ไขฟื้นฟูฯ และเป็นผู้ดำเนินการจัดกิจกรรม ทำงานบริการสังคมในชุมชน
- ควรสร้างโปรแกรม กิจกรรมการแก้ไขฟื้นฟูแบบใหม่ๆที่มีการใช้ในต่างประเทศและได้ผลดี รวมถึงการคิดค้นด้วยตนเองตามบริบทของสังคมไทย โดยเฉพาะการทำงานบริการสังคม
- ควรพัฒนาและสร้างโปรแกรมเกี่ยวกับเด็ก เนื่องจากเด็กมีปัญหาที่ละเอียดอ่อนมาก
- ปรับเปลี่ยนวิธีการจัดกิจกรรมแก้ไขฟื้นฟู โดยใช้หลักการให้ผู้กระทำผิดเป็นศูนย์กลาง และจัดวิทยากรผู้มีความรู้หมุนเวียนมาบรรยายให้กับสำนักงาน
- ควรเชิญบุคลากรจากหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง หรือนักวิชาการมาร่วมประชุมให้ข้อสังเกตออกแบบโปรแกรมใหม่ๆ
- การสงเคราะห์ในการประกอบอาชีพที่สามารถนำมาสร้างอาชีพได้จริงในสภาพเศรษฐกิจปัจจุบันโปรแกรมเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาเชิงจิตวิทยากับครอบครัว หรือครอบครัวบำบัด
- โปรแกรมหรือกิจกรรมการฟื้นฟูที่เกี่ยวกับการกระทำผิดซ้ำ

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

๑. จากการศึกษาเปรียบเทียบการจำแนกผู้กระทำผิดของต่างประเทศ รวมทั้งการจำแนกเด็ก/เยาวชนของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ประเทศไทย พบว่าต่างก็ใช้หลักเกณฑ์การประเมินความเสี่ยง หรือแนวโน้มของการกระทำผิดซ้ำ (Risk of Recidivism) และหลักเกณฑ์ของปัญหา หรือความจำเป็นในการบำบัดแก้ไขฟื้นฟู (Needs) โดยเกณฑ์ที่กรมคุมประพฤติใช้อยู่ปัจจุบันมีความสอดคล้องกับหน่วยงานคุมประพฤติสากล แม้ว่าการประเมินผู้ติด/ผู้เสพยาเสพติด ตามพ.ร.บ. ฟื้นฟูฯ จะมุ่งเน้นการพิสูจน์สภาพการติดยาเสพติด แต่ในการปฏิบัติงานก็สามารถใช้เครื่องมือการประเมินร่วมกันได้ ดังนั้นในภาวะปัจจุบันที่ยังไม่มีการปรับปรุงแบบประเมิน ควรเน้นหนักการพัฒนาพนักงานคุมประพฤติให้มี ความรู้ ทักษะที่ดี/เพียงพอต่อการปฏิบัติงานตามหลักการและกระบวนการมาตรฐานในการแสวงหาข้อเท็จจริง และการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดที่จะต้องมีการจำแนกและประเมินผู้กระทำผิดแต่ละราย เพื่อให้สามารถเสนอความเห็นและวางแผนแก้ไขฟื้นฟูได้อย่างมีคุณภาพ

๒. ปรับปรุงกระบวนการทำงานโดยการสอบบันทึกถ้อยคำ (การสัมภาษณ์) และการจำแนกควรมีเนื้อหาที่สอดคล้องกัน ซึ่งอาจต้องปรับปรุงแบบฟอร์มและคู่มือให้เหมาะสม สะดวกในการทำงานมากยิ่งขึ้น

๓. สนับสนุนให้มีการวิจัยเพื่อพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการจำแนก และการใช้ soft ware ประมวลผล เพื่อให้การจำแนกมีความเที่ยงตรง เชื่อมั่นได้ และสะดวกรวดเร็ว

๔. ควรนำแบบประเมินอื่นๆมาใช้ร่วมในกรณีที่เหมาะสม เช่น แบบประเมินบุคลิกภาพ แบบคัดกรองผู้ติด/ผู้เสพยาเสพติด แบบประเมินความเครียด/อารมณ์ เพื่อให้สามารถจำแนกผู้กระทำผิดได้อย่างถูกต้อง

๕. ควรรวบรวมกิจกรรม/โปรแกรมการแก้ไขฟื้นฟู รวมถึงการทำงานบริการสังคม ที่กรมคุมประพฤติจัดทำไว้เป็นเอกสารคู่มือการปฏิบัติงาน และที่สำนักงานคุมประพฤติได้ปรับ หรือพัฒนาไว้ มาประเมินผลว่าได้นำไปใช้ตรงกับสภาพความเสี่ยงและปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดหรือไม่ และได้ผลตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรม/โปรแกรมนั้นๆหรือไม่ เพื่อการรับรองคุณภาพ/มาตรฐานโปรแกรม

๖. การช่วยเหลือ สงเคราะห์ ด้านที่พักอาศัย การศึกษา และการประกอบอาชีพ ควรบูรณาการกับหน่วยงานที่มีหน้าที่ดูแลให้ความช่วยเหลือโดยตรง

๗. ควรศึกษา ทบทวน และสังเคราะห์องค์ความรู้หลักที่จำเป็นในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน รวมทั้งปรับปรุงหลักสูตรและวิธีการพัฒนาบุคลากรโดยเฉพาะพนักงานคุมประพฤติทุกระดับให้สอดคล้องกับการพัฒนาระบบงาน และสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง

๘. สร้างทีมวิทยากรของกรมและทีมวิทยากรตัวคูณที่สามารถถ่ายทอดองค์ความรู้และแนวทางการจำแนกและการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด รวมทั้งการปฏิบัติงานตามภารกิจหลักของกรมคุมประพฤติได้อย่างเป็นมาตรฐาน

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	(๑)
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	(๒)
สารบัญ	(๑๔)
สารบัญตาราง	(๑๕)
บทที่ ๑ บทนำ	๑
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
วัตถุประสงค์	๒
ขอบเขตการศึกษา	๒
ผลที่คาดว่าจะได้รับ	๒
ข้อจำกัดของการศึกษา	๒
บทที่ ๒ การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	๔
การจำแนกผู้กระทำผิดของต่างประเทศ	๔
การจำแนกผู้กระทำผิดของประเทศไทย	๑๒
บทที่ ๓ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๑๘
ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป	๑๘
ส่วนที่ ๒ การดำเนินงานด้านการจำแนกและการแก้ไขฟื้นฟู	๓๙
ส่วนที่ ๓ การพัฒนา/ปรับปรุงระบบการจำแนก และการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดโดย สำนักงานคุมประพฤติ	๔๓
ส่วนที่ ๔ ข้อเสนอในการพัฒนา/ปรับปรุงระบบการจำแนก และการแก้ไขฟื้นฟู รวมถึง การพัฒนาวิธีการสร้างความรู้ความเข้าใจและทัศนคติในการทำงาน	๔๘
บทที่ ๔ สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ	๖๐
ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้	๖๐
ข้อเสนอแนะจากการศึกษา	๖๙
บรรณานุกรม	๗๐
ภาคผนวก	๗๑

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ ๑	สำนักงานคุมประพฤติจังหวัด/สาขา/ประจำศาล และตำแหน่งของผู้ที่ตอบแบบสอบถาม	๑๘
ตารางที่ ๒	สรุปตำแหน่งและระยะเวลาการทำงานของผู้ตอบแบบสอบถาม	๓๐
ตารางที่ ๓	ประสบการณ์ การเข้ารับการอบรม/ประชุม/สัมมนา/นิเทศ/สอนงานเกี่ยวกับงาน	๓๑
ตารางที่ ๔	แสดงระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจำแนกและการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด	๓๑
ตารางที่ ๕	แสดงระดับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจำแนกและการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดของพนักงานคุมประพฤติ	๓๒
ตารางที่ ๖	วิธีการศึกษา พัฒนาความรู้ด้วยตนเองจากแหล่งต่างๆ เกี่ยวกับการจำแนก และการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด	๓๒
ตารางที่ ๗	ความเชื่อมั่นต่อเครื่องมือการจำแนก (แบบประเมิน/เกณฑ์) ว่าสามารถใช้จำแนกหรือคัดกรองผู้กระทำผิด ผู้ติด/เสพยาเสพติด เพื่อกำหนดวิธีปฏิบัติ/บำบัดฟื้นฟูให้เหมาะสม	๓๓
ตารางที่ ๘	การจัดทำฐานข้อมูลตามกลุ่มที่จำแนกไว้ของสำนักงานคุมประพฤติ/พนักงานคุมประพฤติ	๓๗
ตารางที่ ๙	การจัดทำระบบ ฐานข้อมูลตามข้อ ๘	๓๘
ตารางที่ ๑๐	แสดงการดำเนินงาน	๓๙
ตารางที่ ๑๑	แสดงภาพรวมความประสงค์เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาระบบการจำแนกฯ	๕๐
ตารางที่ ๑๒	ความประสงค์ของสำนักงานคุมประพฤติในการเข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาระบบการจำแนกและการแก้ไขฟื้นฟู	๕๐
ตารางที่ ๑๓	ความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งกับความเชื่อมั่นในเกณฑ์ที่ใช้ประเมินความเสี่ยง	๕๓
ตารางที่ ๑๔	ความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งกับความเชื่อมั่นในเกณฑ์สภาพปัญหาความต้องการ	๕๔
ตารางที่ ๑๕	ความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งกับความเชื่อมั่นในหัวข้อการประเมินทางกาย	๕๔
ตารางที่ ๑๖	ความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งกับความเชื่อมั่นในหัวข้อการประเมินด้านจิตใจ	๕๕
ตารางที่ ๑๗	ความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งกับความเชื่อมั่นในหัวข้อการประเมินภูมิหลังทางสังคม	๕๖
ตารางที่ ๑๘	ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจำแนกและการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในงานคุมประพฤติ กับความเชื่อมั่นในเกณฑ์ที่ใช้ประเมินความเสี่ยง	๕๖
ตารางที่ ๑๙	ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจการจำแนกและการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในงานคุมประพฤติ กับความเชื่อมั่นในเกณฑ์ที่ใช้ประเมินสภาพปัญหาความต้องการ	๕๗
ตารางที่ ๒๐	ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจำแนกและการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในงานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดกับความเชื่อมั่นในการใช้เครื่องมือการจำแนกในงานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด หัวข้อการประเมินทางกาย	๕๗
ตารางที่ ๒๑	ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจำแนกและการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในงานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดกับความเชื่อมั่นในการใช้เครื่องมือการจำแนกในงานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด หัวข้อการประเมินด้านจิตใจ	๕๘
ตารางที่ ๒๒	ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจำแนกและการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในงานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดกับความเชื่อมั่นในการใช้เครื่องมือการจำแนกในงานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด หัวข้อการประเมินภูมิหลังทางสังคม	๕๙

บทที่ ๑ บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

นับตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๕ ที่กรมคุมประพฤติได้พัฒนาระบบการจำแนกผู้กระทำผิด (Offenders Classification) ในงานคุมประพฤติ จากเดิมที่เคยใช้การจำแนกเชิงอัตวิสัย (Subjective) โดยอาศัยทักษะทางวิชาชีพของพนักงานคุมประพฤติ มาสู่การจำแนกเชิงภาวะวิสัย (Objective) ที่ใช้แบบประเมินความเสี่ยงและปัญหา/ความต้องการ (Risk and Needs Assessment) เป็นเครื่องมือในการจำแนกจำเลยและผู้ถูกคุมความประพฤติให้เป็นมาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศ โดยมีกรอบแนวคิดในการจำแนกผู้กระทำผิดตามระดับความเสี่ยงต่อการกระทำผิดซ้ำ และสภาพปัญหาและความต้องการของผู้กระทำผิด เพื่อใช้เป็นตัวกำหนดระดับสูง - ต่ำ ของความเข้มงวดในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด และกำหนดวิธีการปฏิบัติที่เหมาะสม ในการควบคุมและสอดส่อง รวมทั้งการจัดให้เข้าโปรแกรมการแก้ไขฟื้นฟู

ต่อมาเมื่อปีพ.ศ.๒๕๔๖ กรมคุมประพฤติได้รับโอนภารกิจการคุมประพฤตินักโทษในชั้นพักการลงโทษและลดวันต้องโทษจำคุกจากกรมราชทัณฑ์ และรับโอนภารกิจการคุมประพฤติเด็กและเยาวชนจากกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กรมคุมประพฤติจึงได้ใช้ระบบจำแนกกับผู้ที่ได้รับการพักการลงโทษ/ลดวันต้องโทษจำคุก และผู้กระทำผิดที่เป็นเด็กและเยาวชนโดยใช้การประเมินความเสี่ยงและสภาพปัญหาและความต้องการเช่นเดียวกัน แต่ในงานฟื้นฟูฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ที่มุ่งเน้นการคัดกรอง ตามแนวคิดผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดเป็นผู้ป่วย ได้มีการจัดทำเครื่องมือที่เป็นแบบประเมินกาย จิต สังคม ซึ่งแตกต่างจากแบบประเมินที่ใช้ในงานคุมประพฤติ และกระบวนการแก้ไขฟื้นฟูบางส่วนก็มีความแตกต่างจากการฟื้นฟูคดีเสพยาเสพติดในงานคุมประพฤติ

ในปี พ.ศ. ๒๕๔๗ ได้มีการศึกษาวิจัยเพื่อศึกษาว่า เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินความเสี่ยงและปัญหา ความต้องการของผู้กระทำผิดสามารถทำนายถึงผลสำเร็จของการคุมความประพฤติได้เพียงใด และพนักงานคุมประพฤติสามารถวิเคราะห์ผู้กระทำผิดโดยใช้แบบประเมินจำเลยและแบบประเมินผู้ถูกคุมความประพฤติได้อย่างถูกต้องหรือไม่เพียงใด ซึ่งผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ความเสี่ยงและปัญหาความต้อการนี้สามารถใช้ทำนายแนวโน้มของการกระทำผิดซ้ำและผลการคุมความประพฤติได้จริง ทั้งในกลุ่มผู้กระทำผิดที่เป็นจำเลยและผู้ถูกคุมความประพฤติ แต่พนักงานคุมประพฤดียังขาดทักษะ และความสามารถในการคิดเชิงวิเคราะห์และสังเคราะห์สำหรับการจัดการกับปัญหาและความต้องการที่หลากหลายของผู้กระทำผิด ดังนั้นการกำหนดและดำเนินการตามแผนการแก้ไขฟื้นฟู จึงยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควรต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๔๙ สำนักพัฒนาการคุมประพฤติได้ดำเนินปรับปรุงแก้ไขรูปแบบของแบบประเมินเพื่อการจำแนก และเอกสารคู่มือการจำแนกให้มีคำอธิบายขั้นตอน วิธีการและหลักเกณฑ์การจำแนกที่ชัดเจน เข้าใจง่ายยิ่งขึ้น เพื่อขจัดข้อขัดข้องที่อาจเกิดขึ้นจากความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนหรือความซับซ้อนที่ยากแก่การเข้าใจ ให้มีความเหมาะสมและสะดวกต่อการใช้แบบประเมิน เพื่อการจำแนกผู้กระทำผิดให้เกิดประสิทธิภาพ

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากแบบประเมินระดับของความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำและสภาพปัญหาและความต้องการที่พัฒนาขึ้นใช้จำแนกผู้กระทำผิดในระบบงานคุมประพฤตินี้ ยังมีข้อจำกัดในทางเทคนิคของการวัดและประเมินผล (Assessment and Evaluation) ตามหลักวิชาการ เนื่องจากยังมีลักษณะของข้อมูลที่ได้

จากการวัดเป็นอันดับชั้น (Ordinal Scale) ซึ่งทำให้มีข้อจำกัดในการประมวลและวิเคราะห์ข้อมูล ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการพัฒนามาตรวัดให้มีความเป็นภาวะวิสัย (Objective) ที่สามารถกำหนดเป็นค่าคะแนน เพื่อให้พัฒนาไปสู่มาตรวัดระดับอันตรภาค (Interval Scale) ซึ่งเป็นระดับการวัดตัวแปร (Level of Measurement) ทางพฤติกรรมศาสตร์ที่มีประสิทธิภาพสูงขึ้น รวมทั้งพัฒนากระบวนการแก้ไขฟื้นฟูให้สอดคล้องกับการจำแนกสำหรับแบบประเมินกาย จิต สังคมในงานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดก็ควรมีการพัฒนาเช่นเดียวกัน และมีการศึกษากระบวนการงานคุมประพฤติคดียาเสพติดและงานฟื้นฟูให้มีการใช้องค์ความรู้ และแนวปฏิบัติร่วมกันให้มากที่สุด

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผู้กระทำผิดของกรมคุมประพฤติ กับกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน รวมทั้งเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผู้กระทำผิดในงานคุมประพฤติของต่างประเทศ
2. เพื่อศึกษาถึงความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติเกี่ยวกับการจำแนกและการแก้ไขฟื้นฟูจากสำนักงานคุมประพฤติทุกแห่ง
3. เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาระบบการจำแนกและการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น

ขอบเขตการศึกษา

1. ศึกษาวิจัยเอกสาร เปรียบเทียบแนวทางการจำแนกผู้กระทำผิด โดยมุ่งเน้นเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผู้กระทำผิดของกรมคุมประพฤติ กับกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน รวมทั้งเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผู้กระทำผิดในงานคุมประพฤติของต่างประเทศ
2. ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการจำแนกและการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด จากสำนักงานคุมประพฤติทุกแห่ง โดยใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลประชากรกลุ่มผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติ และผู้อำนวยการหัวหน้ากลุ่มงานทุกกลุ่ม (รวมรอง/ผู้ช่วยผู้อำนวยการสำนักงาน) และกลุ่มตัวอย่างพนักงานคุมประพฤติ ระดับปฏิบัติการ/พนักงานราชการ กลุ่มงานละ ๑ คน ที่มีอายุงาน ๒ ปีขึ้นไป)

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. กรมคุมประพฤติมีแนวทางดำเนินการพัฒนาระบบการจำแนกและการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด ในชุมชน ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. มีทิศทางการพัฒนาพนักงานคุมประพฤติสู่ความเป็นมืออาชีพ

ข้อจำกัดของการศึกษา

ผู้ศึกษาได้เสนอขอของบประมาณประจำปีพ.ศ.๒๕๕๕ เพื่อดำเนินโครงการพัฒนาระบบการจำแนกและการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน ร่วมกับสำนักพัฒนาการคุมประพฤติ และกองพัฒนาการฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด ซึ่งการดำเนินโครงการเดิมประกอบด้วยกิจกรรม ๓ ขั้นตอน คือ

๑. ขั้นตอนการพัฒนาแบบประเมินเพื่อการจำแนกผู้กระทำผิด/ผู้ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

๑.๑ คัดเลือกพนักงานคุมประพฤติเข้าเป็นผู้ร่วมวิจัยภาคปฏิบัติการ โดยพิจารณาจากความรู้ความเข้าใจและทัศนคติเชิงบวกเกี่ยวกับระบบการจำแนกของกรมคุมประพฤติ รวมทั้งการกระจายของผู้ร่วมวิจัยภาคปฏิบัติการทุกภาคในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน รวมทั้งสิ้นจำนวน ๓๕ คน

๑.๒ การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อชี้แจงแผนดำเนินงาน พร้อมทั้งระดมสมองเพื่อค้นหาแนวทางในการดำเนินงานสนทนากลุ่ม (focus Group) สำหรับใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในประเด็นของการกำหนดข้อคำถาม ตลอดจนมอบหมายภารกิจให้กับผู้ร่วมวิจัยภาคปฏิบัติการ

๑.๓ การเก็บรวบรวมข้อมูลนำมาวิเคราะห์

๑.๔ การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อนำผลการศึกษามาปรับปรุง ยกวางแบบประเมินผู้กระทำผิดทั้งในงานคุมประพฤติ และงานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด รวมทั้งทบทวนกระบวนการแก้ไขฟื้นฟู

๒. ขั้นตอนการนำแบบประเมินและกระบวนการแก้ไขฟื้นฟูที่พัฒนาไปทดลองใช้ในสำนักงานคุมประพฤติ ๑๐ แห่ง

๒.๑ จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อชี้แจง แนวทางดำเนินการทดลองใช้และกำหนดแนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากโครงการทดลอง

๒.๒ เก็บรวบรวม วิเคราะห์ข้อมูล สรุปและจัดทำรายงานผลการพัฒนาระบบการจำแนกและแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด

๓. จัดการอบรมเชิงปฏิบัติการถ่ายทอดความรู้และแนวทางการจำแนกฯ

เพื่อให้สำนักงานคุมประพฤติทุกแห่งรับทราบแนวทางการจำแนกและแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดที่พัฒนาขึ้นใหม่และสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ด้วยข้อจำกัดของการจัดสรรงบประมาณประจำปี จึงทำให้ไม่สามารถดำเนินกิจกรรมดังกล่าว และได้ปรับวิธีการศึกษาเป็นการวิจัยเอกสาร และการการวิจัยเชิงปริมาณ (ตามที่ระบุในขอบเขตการศึกษา)

บทที่ ๒ การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การจำแนกผู้กระทำผิด (Classification of Offenders) ของต่างประเทศ

การจำแนกและการประเมินผู้กระทำผิด (Offender Classification and Assessment), Tones and Bartlett Publishers. การจำแนกและการประเมินผู้กระทำผิดเป็นสองเรื่องที่เกี่ยวข้อง แต่มีความแตกต่างกันในด้านกระบวนการปฏิบัติทั้งในระบบเรือนจำและระบบการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน (Austin, ๒๐๐๓) การจำแนกและการประเมินผู้กระทำผิด โดยเจ้าหน้าที่ให้คำปรึกษาในการแก้ไขฟื้นฟู (Correctional counselors) จะต้องคำนึงถึงเป้าหมาย ๓ ประการคือ (๑) สังคมต้องการการปกป้องและชุมชนที่ปลอดภัย (๒) การระบุได้ถึงปัญหาความจำเป็นของผู้กระทำผิดและกำหนดแผนการแก้ไขฟื้นฟูรวมถึงการจัดการทรัพยากร เพื่อการแก้ไขฟื้นฟูได้อย่างเหมาะสม และ (๓) พัฒนาระบบการแก้ไขฟื้นฟูโดยลดค่าใช้จ่ายและลดการกระทำผิดซ้ำ

วัตถุประสงค์ของการจำแนกผู้กระทำผิด ประกอบด้วยหลักสำคัญดังนี้

๑. ความเชื่อมั่นและความเที่ยงตรงของเกณฑ์ที่ใช้ซึ่งสามารถตรวจสอบได้โดยการวิจัยเชิงประจักษ์
๒. ผู้ทำหน้าที่จำแนกจะต้องเป็นมืออาชีพที่ได้รับการอบรมมาเป็นอย่างดี (Well-trained and specialized professional personal) รวมทั้งสามารถให้ข้อเสนอแนะในการปรับเพิ่ม, ลดหรือคงไว้ของระดับการควบคุม
๓. การจำแนกผู้กระทำผิด จะต้องมามีข้อมูลเป็นเอกสารหลักฐานเพื่อใช้สำหรับการวิเคราะห์และตรวจสอบ

การแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน การจำแนกประกอบด้วยการเลือกและกำหนดกลยุทธ์ในการควบคุมและสอดส่อง (เช่น ระดับการควบคุมและสอดส่อง) ซึ่งมีฐานมาจากการประเมินความเสี่ยงและปัญหาความจำเป็นของผู้กระทำผิด (basis of assessing the risks and needs of the offenders)

ความเสี่ยง (Risk) หมายถึง อันตรายจากการกระทำของผู้กระทำผิดทั้งต่อตัวเอง ผู้อื่นและต่อชุมชน ซึ่งมีปัจจัยเกี่ยวข้องกับประวัติการกระทำผิด (criminal history) สภาพความผิดและความรุนแรงของคดีปัจจุบัน (current conviction and violations) และความร้ายแรงของฐานความผิด ส่วน**ปัญหาความจำเป็น (Needs)** หมายถึง ปัญหาความต้องการที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา การประกอบอาชีพ สถานะทางการเงิน ความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น สถานะทางครอบครัว/การสมรส ที่อยู่อาศัย การใช้เวลาว่าง กลุ่มเพื่อน ปัญหาการดื่มสุราและการใช้สารเสพติด

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผู้กระทำผิด ในระยะกว่า ๒๐ ปีที่ผ่านมา ได้มีการพัฒนาบนพื้นฐานของการประเมินความเสี่ยงและปัญหาความจำเป็น ซึ่งเครื่องมือที่ใช้มากที่สุดในประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศแคนาดา ได้แก่ “The Level of Service Inventory-Revised” (LSI-R) (Bonta, ๒๐๐๒) ซึ่งมีข้อคำถาม ๕๔ ข้อ แต่ละข้อแบ่งเป็นคะแนน ๑๐ ระดับ สำหรับใช้ประเมินผู้กระทำผิดเกี่ยวกับประวัติการกระทำผิด การศึกษา/การประกอบอาชีพ การเงิน ครอบครัว/คู่สมรส ที่พักอาศัย การใช้เวลาว่างและงานอดิเรก กลุ่มเพื่อน ปัญหาการใช้ยาเสพติด/การดื่มสุรา อารมณ์/บุคลิกภาพ และทัศนคติ/การปรับตัว

คะแนนที่ได้จากการประเมินจะแบ่งเป็น ๓ ระดับ ดังนี้

๒๙ หรือมากกว่า = ความเสี่ยงสูง

๑๙ - ๒๘ = ความเสี่ยงปานกลาง และ

๐ - ๑๘ = ความเสี่ยงต่ำ

ในการวางแผนสำนวนคดี (The Case Plan) พนักงานคุมประพฤติและผู้จัดบริการ (Service Providers) จะต้องดำเนินการเพื่อลดความเสี่ยงของผู้กระทำผิด ซึ่งแผนจะต้องกำหนดเฉพาะตัวผู้กระทำผิดแต่ละคดี และไม่ต้องเร่งรีบกำหนด โดยอาจใช้เวลาหลายสัปดาห์ในการจัดทำแผนซึ่งจะประกอบด้วยระดับ และลักษณะของการช่วยเหลือ (intervention) โดยยึดหลักการจัดทำแผนให้สอดคล้องกับความเสี่ยง (risk principle) ซึ่งจะพิจารณาถึงความมาก - น้อย ในการควบคุมดูแลผู้กระทำผิด ความเข้าใจผิดของพนักงานคุมประพฤติ ก่อนหน้าที่จะมีการศึกษาเรื่องนี้อย่างจริงจังพบว่า พนักงานคุมประพฤตินักใช้เวลากับกลุ่มความเสี่ยงต่ำ โดยคิดว่าจะช่วยป้องกันไม่ให้เกิดการกระทำผิดอีกหรือมีพฤติกรรมแย่ลง และไม่ให้ความช่วยเหลือพวกที่อยู่ในกลุ่มความเสี่ยงสูง เพราะคิดว่ากลุ่มนี้ไม่สามารถแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงได้ นอกจากนี้ยังพบว่าพนักงานคุมประพฤติให้ความสำคัญกับการควบคุมผู้กระทำผิดให้ปฏิบัติตามเงื่อนไขศาล มากกว่าการแก้ไขปรับปรุงพฤติกรรมของผู้กระทำผิด

ในส่วนหลักปัญหาความจำเป็น (needs principle) จะพิจารณาถึงประเภทของการให้ความช่วยเหลือ (kind of intervention) ที่เหมาะสมกับผู้กระทำผิดแต่ละรายโดยเฉพาะในด้านที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิด (criminogenic need factors)

การวางแผนสำนวนคดีเพื่อจัดการความเสี่ยง

การประเมินความเสี่ยงและการวางแผนคดีอย่างมีจุดมุ่งหมาย เป็นกระบวนการที่จะใช้เพื่อบริหารจัดการความเสี่ยง (ป้องกันการกระทำผิดซ้ำ) ซึ่งจะต้องดำเนินการเพื่อให้ผู้กระทำผิดปรับเปลี่ยนพฤติกรรม แต่ถ้ามีการประเมินแล้วไม่ได้นำไปใช้ก็เท่ากับสูญเปล่า ดังนั้นแม้ว่าพนักงานคุมประพฤตินักจะทำที่อบอุ่นและมีสัมพันธภาพที่ดี แต่ถ้าไม่ได้ดำเนินการช่วยเหลือแก้ไขผู้กระทำผิดในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดที่จะพัฒนาให้เขาควบคุมตัวเองจากภายในแล้ว การดำเนินการเรื่องอื่นๆ ก็แทบไม่มีผลต่อการแก้ไขผู้กระทำผิด

โดยสรุป การแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดโดยการจัดการความเสี่ยง โดยการควบคุมภายนอกซึ่งมักใช้ใน ระยะเริ่มต้นของการคุมความประพฤติ จะได้ผลในการป้องกันสังคมในระยะสั้นและจะต้องเพิ่มมาตรการ ควบคุมหากพบว่าระดับความเสี่ยงสูงขึ้น หรือผู้กระทำผิดไม่ให้ความร่วมมือกับพนักงานคุมประพฤติ ดังนั้น พนักงานคุมประพฤติควรเป็นผู้ที่มีทักษะในการสร้างสัมพันธภาพที่ดี (warm and skillful relationships) กับ ผู้กระทำผิดและไม่ละเลยที่จะบังคับใช้กฎหมาย เมื่อพบว่าระดับความเสี่ยงของผู้กระทำผิดเพิ่มขึ้นโดยมีผลต่อ ความปลอดภัยของสาธารณชน ดังนั้นพนักงานคุมประพฤตินักจึงจำเป็นต้องแสดงบทบาทการช่วยเหลือแก้ไข ผู้กระทำผิดภายหลังการควบคุมสอดส่อง (Supervision) และการแก้ไขฟื้นฟูอย่างเหมาะสมในระยะเวลาที่ สมควร (appropriate intervention at the right time)

เครื่องมืออื่นๆ ที่ใช้ในการจำแนกและประเมินผู้กระทำผิด

จากการสำรวจโดย Juhnke, Vacc, Curtis, Coll, และ Paredes (๒๐๐๓) ซึ่งเป็นผู้ที่ทำงานให้กับ คณะกรรมการรับรองผู้ให้คำปรึกษาแห่งชาติ (National Board for Certified Counselors) ได้กำหนด เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินมากที่สุด ๕ แบบ ได้แก่ (๑) แบบคัดกรองการใช้สารเสพติด (Substance Abuse Subtle Screening Inventory : SSASI) (๒) แบบประเมินอาการซึมเศร้า (Beck Depression Inventory)

(๓) แบบประเมินบุคลิกภาพ (Minnesota Multiphasic Personality Inventory – ๒ : MMPI – ๒) (๔) ตัวชี้วัดความรุนแรงในการเสพติด (Addictions Severity Index : ASI) และ (๕) แบบคัดกรอง การติดสุรา (Michigan Alcoholism Screening Test : MAST) นอกจากนี้ยังมีแบบคัดกรองวิถีอาชญากร (Lifestyle Criminality Screening Form) ซึ่งวัดเกี่ยวกับความ (ไม่) รับผิดชอบทั้งที่โรงเรียน ที่ทำงาน และที่บ้าน ความเอาแต่ใจตนเอง รวมถึงการติดสุรา/ยาเสพติด ติดการพนัน การสำส่อนทางเพศ การล่วงละเมิดบุคคลอื่น และการละเมิดกฎระเบียบของสังคม

เครื่องมือที่ใช้สำหรับเด็กเยาวชนที่กระทำผิด ได้มีการพัฒนาใน ปี ค.ศ. ๑๙๙๙ โดย Hoge และ Andrew คือ แบบบริหารจัดการคดีและระดับการดูแลเยาวชน (Youth Level of Service/Case Management Inventory : YLS/CMI) ซึ่งได้นำไปใช้ในกระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชนของเมืองออนตาริโอ และอื่นๆ ในประเทศแคนาดา โดยได้ทบทวนจากแบบ LSI – R ที่ใช้กับผู้กระทำผิดที่เป็นผู้ใหญ่ ในแบบ YLS/CMI ซึ่งมีเกณฑ์ความเสี่ยงและปัญหาความจำเป็น ๘ ด้าน แบ่งการประเมินไว้ ๔๒ หัวข้อ ที่เกี่ยวข้องกับเกณฑ์ดังนี้

๑. ประวัติการกระทำความผิดทั้งในอดีต และปัจจุบัน
๒. สภาพครอบครัว/ผู้ปกครอง
๓. การศึกษา/การประกอบอาชีพ
๔. ความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน
๕. การใช้สารเสพติด
๖. การใช้เวลาว่างและการพักผ่อนหย่อนใจ
๗. บุคลิกภาพและพฤติกรรม
๘. ทศนคติ/การปรับตัว

กลยุทธ์การดำเนินงานของหน่วยงานคุมประพฤติ (WHAT WORKS STRATEGY FOR THE PROBATION SERVICE, ค.ศ.๒๐๐๐ หน้า ๗-๘ และ ๑๓-๒๒)

หลักการ (PRINCIPLES)

การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้กระทำผิดและปัจจัยที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม จะต้องดำเนินการแก้ไขทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยมีหลักการดังนี้

- การให้ความช่วยเหลือ แก้ไขฟื้นฟูทั้งหลายควรดำเนินการภายในกรอบของการบริหารจัดการคดี (all intervention should take place with an integrated case management framework)
- หลักเกณฑ์ความเสี่ยง (the risk principle) – ระดับการให้ความช่วยเหลือในแต่ละคดีควรเชื่อมโยงกับผลการประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ (the risk of re-offending) และความเสี่ยงในการก่อเหตุร้ายแรง (the risk of serious harm)
- หลักเกณฑ์ปัญหาความจำเป็น (the needs principle) การให้ความช่วยเหลือแต่ละคดีควรมุ่งปัจจัยที่ประเมินพบว่าบุคคลเหล่านั้นมีสภาพปัญหาที่อาจเป็นสาเหตุให้กระทำความผิดซ้ำอีก
- หลักความรับผิดชอบ (the responsibility principle) การให้ความช่วยเหลือควรอยู่บนพื้นฐานวิธีการที่มีประสิทธิผลในการลดการกระทำผิดซ้ำ และสอดคล้องกับวัฒนธรรมรูปแบบการเรียนรู้และเพศของผู้กระทำผิด

- การควบคุมและสอดส่อง (Supervision) ควรรวมถึงการดูแลเรื่องที่พักอาศัย การประกอบอาชีพ และทักษะพื้นฐาน ที่จะช่วยให้ผู้กระทำผิดกลับคืนสู่สังคม
- สำนักงานคุมประพฤติทุกแห่งในประเทศอังกฤษและเวลส์ จะต้องจัดบริการให้ความช่วยเหลือผู้กระทำผิดอย่างเท่าเทียมกัน โดยดำเนินการให้สอดคล้องกับผลการประเมินความเสี่ยง และปัญหาความจำเป็นของผู้กระทำผิด และมาตรฐานขั้นสูงในการดูแลช่วยเหลือ
- การให้ความช่วยเหลือแต่ละด้านควรอยู่ภายใต้การประเมินประสิทธิผล ตามวัตถุประสงค์ของโปรแกรม (each intervention should be subject to evaluation to demonstrate its effectiveness in relation to its stated objective)

การป้องกันการปฏิบัติที่แตกต่าง (Anti - Discriminatory Practice)

หลักการเหล่านี้กำหนดขึ้นเพื่อเป็นหลักประกันการปฏิบัติงานที่ต้องไม่แตกต่างกัน โดยหลักเรื่องปัญหาความจำเป็น ต้องการให้ผู้กระทำผิดทุกกลุ่มได้รับการประเมินสภาพปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิด (criminogenic need) ส่วนหลักความรับผิดชอบ กำหนดขึ้นเพื่อให้ผู้กระทำผิดได้รับบริการอย่างเท่าเทียมตามสภาพปัญหาความจำเป็นของแต่ละราย และมีการติดตามประเมินผลว่าโปรแกรม/บริการที่จัดให้บังเกิดผลต่อผู้กระทำผิด

การกำหนดรูปแบบบริการ (Service Design) ปี ค.ศ.๑๙๙๘ สำนักผู้ตรวจการคุมประพฤติ (Her Majesty's Inspectorate of Probation) ได้รายงานในเรื่องกลยุทธ์การควบคุมและสอดส่องอย่างมีประสิทธิภาพ (Strategies for Effective Offender Supervision) โดยกล่าวถึงรูปแบบการให้บริการที่สำคัญ ดังตาราง

ตารางแสดงรูปแบบการให้บริการของหน่วยงานคุมประพฤติ

การบริหารจัดการคดี (Case Management)	โปรแกรมปรับเปลี่ยนพฤติกรรม	การรับรองการทำงานบริการสังคม (Accredited Community Service)
โครงสร้างการประเมิน (Structured Assessment)	โปรแกรมทักษะพื้นฐานด้านการคิด (Cognitive Skills Foundation Programme)	รูปแบบทางสังคมเชิงบวก (Pro-social Modelling)
เป้าหมาย (Targeting)	โปรแกรมสำหรับฐานความผิดเฉพาะหรือปัจจัยเสี่ยง (Programmes targeted on specific offence or risk factors)	การจัดการเสริมโปรแกรมการเรียนรู้
แผนการควบคุมและสอดส่อง (Supervision Planning)	ปัจจัยที่เกี่ยวข้องแต่ละบุคคล	การพัฒนาด้านการรับรองทักษะ (Accredited Skills Development)
การจัดการความเสี่ยง (Risk Management)	การใช้สารเสพติด	
การจูงใจ (Motivation)	ปัญหาสุขภาพจิต	
การเสริมแรง (Reinforcement)	ปัญหาความสัมพันธ์กับผู้อื่น	
การเอาใจใส่ (Application)	ปัจจัยการดำเนินชีวิตในสังคม	ประสิทธิผลของการจัดหางาน (Effective work Placements)
การติดตามดูแล (Surveillance)	ที่พักอาศัย	
การตกลงผ่อนผัน (Compliance)	ทักษะพื้นฐาน	
การบังคับกฎหมาย (Enforcement)	การประกอบอาชีพ	
การประเมินผล	การให้คำปรึกษาด้านการเงิน และหนี้สิน	

การบริหารจัดการคดีที่เหมาะสม จะส่งผลให้การทำงานมีความสอดคล้องกับประสิทธิผลของการให้ความช่วยเหลือซึ่งจะช่วยลดการกระทำผิดซ้ำ สำนักงานคุมประพฤติ ๔๒ แห่ง (ในประเทศอังกฤษและเวลส์) มีระบบการจำแนกผู้กระทำผิด (Offender Assessment System) โดยมีการประเมินความเสี่ยงและปัญหาความจำเป็นของผู้กระทำผิดทุกคดี และนำผลไปใช้ในการจัดบริการ/โปรแกรมให้เหมาะสมกับระดับความเสี่ยง สภาพปัญหาตลอดจนการช่วยเหลือในการปรับตัวให้อยู่ในชุมชนได้อย่างปกติสุข

การจัดให้ทำงานบริการสังคม (Community Service) สามารถจัดให้ผู้กระทำผิดที่มีความเสี่ยงทุกระดับ โดยคำสั่งให้ทำงานบริการสังคมควบคู่กับการคุมความประพฤติ (Combination order) จะช่วยให้ผู้กระทำผิดได้รับการเสริมเรื่องการเรียนรู้จากโปรแกรมการทำงาน

การบริหารจัดการคดี (CASE MANAGEMNET)

การบริหารจัดการคดีและการวางแผนการควบคุมสอดส่องที่มีประสิทธิผล จะเป็นหลักประกันในเรื่อง :

- การจัดการความเสี่ยงต่อการกระทำผิดซ้ำและการก่อเหตุร้าย
- การให้ความช่วยเหลือผู้กระทำผิดอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับผลที่ได้จากการประเมินอย่างเป็นระบบ
- การลำดับความสำคัญและเวลาในการให้ความช่วยเหลือ
- แรงจูงใจของผู้กระทำผิด
- การเสริมแรงและความใส่ใจเรียนรู้
- การช่วยให้ผู้กระทำผิดปรับตัวสามารถดำเนินชีวิตในชุมชน
- การประเมินผลการควบคุมและสอดส่องผู้กระทำผิด
- การผ่อนปรนเรื่องการปฏิบัติตัวของผู้กระทำผิดในระหว่างการคุมความประพฤติ และบังคับให้เป็นไปตามคำสั่งศาล

การประเมินผู้กระทำผิดด้วย OASYS มี ๒ แบบ คือ แบบสั้น และเต็ม โดยนำมาใช้แทนการกำหนดแผนตามคำพิพากษาให้ต้องโทษจำคุก และแผนการคุมประพฤติ ทักษะในการใช้แบบประเมินผู้กระทำผิดอย่างมีประสิทธิภาพจะต้องสอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพ ซึ่งจัดทำโดยองค์กรฝึกอบรมด้านยุติธรรมชุมชนแห่งชาติ (COMMUNITY JUSTICE National Training Organization)

เกณฑ์ความเสี่ยงที่ใช้ในการประเมินผู้กระทำผิด ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงสถิติ สามารถเปลี่ยนแปลง และส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำ เช่น ทศนคติแบบต่อต้านสังคม การใช้สารเสพติด สถานะการทำงาน และทักษะพื้นฐาน โดยปัจจัยเหล่านี้อาจเปลี่ยนได้ตลอด ดังนั้นแผนการควบคุมและสอดส่อง (Supervision plan) จำเป็นต้องมุ่งไปที่ปัจจัยที่พบซึ่งอาจมากกว่าหนึ่งด้าน และนำมากำหนดหรือเลือกโปรแกรมการแก้ไขปรับเปลี่ยนทัศนคติ และพฤติกรรมดังกล่าว การประเมินผู้กระทำผิดยังรวมถึงการประเมินความเสี่ยงต่อการก่อเหตุร้าย (risk of serious harm) และข้อมูลเกี่ยวกับแรงจูงใจ (motivation) ซึ่งจะต้องนำมาเกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนการควบคุมและสอดส่อง และการเลือกโปรแกรมที่เหมาะสม โดยอาจต้องมีการประเมินในเรื่องอื่นๆ ตามมา เช่น เรื่องการรู้หนังสือ หรือพฤติกรรมผิดปกติทางเพศ

เนื่องจากปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดซ้ำ อาจปรับเปลี่ยนได้ตลอด ดังนั้นในระหว่างการควบคุมดูแลผู้กระทำผิด ตามคำสั่งหรือเงื่อนไขการแก้ไขในชุมชน จึงจำเป็นต้องมีการทบทวนปรับแผน ตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานแห่งชาติ

การจัดให้ผู้กระทำผิดเข้าโปรแกรมแบบ Matrix

จากผลการประเมินประโยชน์ที่ผู้กระทำผิดได้รับจากการเข้าโปรแกรม โดยใช้หลัก Matrix ประกอบด้วย

- คะแนนจากการใช้แบบประเมินผู้กระทำผิด
- เกณฑ์ทางกฎหมาย เช่น ความเสี่ยง หรือแนวโน้มการกระทำผิดซ้ำ
- เกณฑ์ความเหมาะสม เช่น ปัจจัยความเสี่ยงที่อาจเปลี่ยนแปลงได้
- เกณฑ์เฉพาะ เช่น ผู้กระทำผิดมีปัญหาที่อาจส่งผลต่อการปฏิบัติตามคำสั่ง/เงื่อนไข

คำแนะนำในการใช้เกณฑ์ข้างต้น หน่วยงานคุมประพฤติจะต้องปรับใช้โปรแกรมให้เหมาะสม โดยพนักงานคุมประพฤติควรได้รับคำแนะนำในการเลือก และลำดับโปรแกรมที่จะจัดให้ผู้กระทำผิดจากผลการประเมิน แรงจูงใจ แรงเสริม และการใส่ใจเรียนรู้ (Motivation and the Reinforcement and Application of Learning)

แรงจูงใจ ถือเป็นสิ่งสำคัญยิ่งต่อความสำเร็จในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด ในการจัดโปรแกรมที่ไม่มีการเตรียมความพร้อมก่อน (Pre-programme sessions) ควรใช้แบบประเมินแรงจูงใจ โดยใช้แบบ Prochaska and di Clemente model (Stage of Change) และมีกิจกรรมหรือทำให้ผู้กระทำผิดปรับเข้าสู่ระยะการเปลี่ยนแปลงในขั้นต่อไป ซึ่งอาจนำโปรแกรมสั้นๆ ที่ออกแบบไว้สำหรับการเพิ่มแรงจูงใจมาใช้ถ้าเห็นว่าจำเป็น

การใช้แรงเสริมและการใส่ใจเรียนรู้ เมื่อเข้าร่วมโปรแกรม ก็เป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้บังเกิดผลอย่างยั่งยืน ผู้กระทำผิดทุกคนที่เข้าร่วมโปรแกรมจะต้องได้รับการเสริมแรง โดยผู้จัดการคดี แบบทางตรงหรือทางอ้อม ซึ่งจะต้องออกแบบอย่างเหมาะสม เช่นในโปรแกรมทักษะทางปัญญา (cognitive skills programmes) ก็อาจนำโปรแกรมสนับสนุน (generic booster programme) มาใช้ร่วม ในกรณีที่เป็นโปรแกรมเฉพาะเจาะจงให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความคิด (cognitive self-change programme) เจ้าหน้าที่จะต้องได้รับการฝึกอบรมเป็นพิเศษในการนำเรื่องการใช้แรงเสริมหรือการสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้

โปรแกรมปรับเปลี่ยนพฤติกรรมผู้กระทำผิด

สาระสำคัญของโปรแกรมที่ได้รับการรับรอง (Accredited Programmes)

โปรแกรมที่ผ่านการรับรองจะต้องมีหลักฐานแสดงถึงประสิทธิผลในการลดการกระทำผิดซ้ำ และพัฒนาจากการใช้เฉพาะแห่ง สู่หน่วยงานคุมประพฤติทุกแห่ง ซึ่งมีหลักดังนี้

- โปรแกรมปรับเปลี่ยนพฤติกรรมควรมุ่งกลุ่มผู้กระทำผิดที่มีความเสี่ยงระดับปานกลาง –สูง ไม่ควรนำไปใช้ใน กลุ่มความเสี่ยงต่ำ
- ระยะเวลาการเข้าบำบัดฟื้นฟูที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ ตามวัตถุประสงค์ของโปรแกรม ควรจัดตามระดับของโปรแกรมด้านทักษะทางปัญญา และตามระดับความเสี่ยงของผู้กระทำผิด
- โปรแกรมทั้งหลายควรมีองค์ประกอบที่ส่งเสริมการเรียนรู้ที่สามารถนำไปเชื่อมโยงกับโปรแกรมปัจเจกนิเทศ (post-programmes case management)
- โปรแกรมสนับสนุนการเรียนรู้ (generic booster programmes) ควรได้รับการพัฒนาสำหรับโปรแกรมหลัก เพื่อช่วยเสริมการเรียนรู้ของผู้กระทำผิด

โปรแกรมและวันที่ได้รับการรับรอง	กลุ่มเป้าหมายและการนำไปใช้
ความรับผิดชอบของผู้ขับขี่ (Responsible Drivers) มี.ค. ๒๐๐๑	ผู้กระทำผิด ตั้งแต่ ๒-๓ ครั้ง (ในคดีเมาขับ) โปรแกรมสร้างความรับผิดชอบให้ผู้ขับขี่ ปรับปรุงมาจากโปรแกรม McGuire Think First ใช้กับผู้ขับขี่ที่ขาดจิตสำนึก
ผู้กระทำผิดที่เป็นผู้หญิง : การใช้ความรุนแรง (เพศหญิง) มี.ค. ๒๐๐๑ LMT คดีเกี่ยวกับทรัพย์สิน ต.ค. ๒๐๐๑	ปรับมาจากโปรแกรมการใช้ความรุนแรง (เพศชาย) โดยใช้ภายหลังโปรแกรมด้านทักษะทางปัญญา ใช้กับผู้กระทำผิดที่มีการกระทำผิดซ้ำ
ผู้กระทำผิดที่มีเหตุจูงใจทางเชื้อชาติ : ยังไม่มีโปรแกรมที่ได้รับการรับรองก่อน ก.ย. ๒๐๐๑	อยู่ในระหว่างการสร้างโปรแกรมใหม่ โดยรวมเนื้อหา ด้านทักษะทางปัญญา เพื่อหลีกเลี่ยงผลกระทบที่ไม่ต้องการ (contamination effects)

โปรแกรมที่อยู่ระหว่างการศึกษาวิจัย เช่น โปรแกรมความรุนแรงในครอบครัว ซึ่งผสมผสานแนวคิดทางจิตวิทยาด้านพฤติกรรม และความคิด (Cognitive behavioural psychology) และการวิเคราะห์ทางด้านเพศ (gender analysis) นอกจากนี้ยังมีโปรแกรมที่อยู่ระหว่างการพัฒนา อาทิ

- การสร้างแรงจูงใจ (Induction/motivation module) ซึ่งเป็นการพัฒนามาจากการประเมินสภาพปัญหาความจำเป็น
- โปรแกรมทางเลือกสำหรับคดีจราจร (More choice of motoring programmer) อาจใช้โปรแกรมสำหรับผู้ขับขี่ที่มีคุณสมบัติไม่เหมาะสม เมื่อพบว่ามีเจตจำนงจำเป็นต้องใช้โปรแกรมอื่นๆ ด้วย หลังจากเข้าโปรแกรมสร้างความรับผิดชอบสำหรับผู้ขับขี่แล้ว
- โปรแกรมจัดการอารมณ์และความโกรธ (CALM anger & emotional management) โปรแกรมนี้ คณะกรรมการรับรองคุณภาพ (Accreditation Panel) ให้ใช้ในเรือนจำก่อนปล่อยตัว

บทบาทของหน่วยงานพัฒนาโปรแกรมปรับพฤติกรรมผู้ถูกคุมความประพฤติ

- อนุมัติโปรแกรมที่เป็นหลักสูตรหลัก
- บริหารจัดการโครงการพัฒนาโปรแกรมซึ่งรวมถึง ผู้พัฒนา นักวิจัย และหน่วยปฏิบัติ
- กำหนดความต้องการในการดำเนินโปรแกรม รวมทั้งบูรณาการการทำงานในเรื่องเป้าหมายการฝึกอบรมและการประเมินผล
- สนับสนุนให้มีการแบ่งปันการปฏิบัติที่ดี (good practice) ภายหลังจากมีการนำโปรแกรมไปใช้
- ติดตาม ประเมินผล และศึกษาวิจัยเมื่อมีการสะท้อนกลับเกี่ยวกับการใช้โปรแกรม
- เผยแพร่ผลงานวิจัย หรือผลการประเมินโปรแกรม

ในการพัฒนาโปรแกรมจะต้องมีการกำหนดผู้รับผิดชอบ (Programme Development Manager) ซึ่งมีบทบาทประสานงานกับผู้พัฒนาโปรแกรม หน่วยปฏิบัติและคณะกรรมการรับรองเพื่อรวบรวมความต้องการที่จำเป็นต้องมีการดำเนินการภายหลังจากนำโปรแกรมที่พัฒนาแล้วไปปฏิบัติ เช่น การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม การฝึกอบรมและ

การประเมินผล โดยจะต้องเผยแพร่ผลการปฏิบัติงานในการใช้โปรแกรมเหล่านั้น ซึ่งอาจมีการปรับเปลี่ยนบางเรื่องให้เหมาะสม ทั้งนี้จะต้องผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการรับรองคุณภาพ

การจำแนกผู้กระทำผิดของประเทศไทย

เกณฑ์ที่ใช้ในการจำแนก กรมคุมประพฤติ (๒๕๔๙) จากผลการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเกณฑ์ที่ใช้ในการจำแนกผู้กระทำผิดในต่างประเทศ ประกอบผลการวิจัยปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ถูกคุมความประพฤติในระบบการคุมประพฤติผู้กระทำผิดที่เป็นผู้ใหญ่ในประเทศไทย ทำให้สามารถกำหนดรูปแบบและแนวทางการจำแนกที่เหมาะสมสำหรับผู้กระทำผิดในจาคุมประพฤติ โดยมี**เกณฑ์ที่ใช้ในการจำแนก** ประกอบด้วย ๒ เกณฑ์ ดังนี้

๑. เกณฑ์ความเสี่ยงหรือแนวโน้มการกระทำผิดซ้ำ

๒. เกณฑ์สภาพปัญหาและความต้องการ

เกณฑ์ความเสี่ยงหรือแนวโน้มการกระทำผิดซ้ำ (Risk) เป็นเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินระดับของความน่าจะเป็นหรือแนวโน้มความเป็นไปได้ในการหวนกลับไปกระทำผิดซ้ำขึ้นใหม่ของผู้กระทำผิด ซึ่งสามารถใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดวิธีการปฏิบัติที่เหมาะสมสำหรับผู้กระทำผิดแต่ละราย ในกระบวนการแสวงหาข้อเท็จจริงทางสังคม (Social Inquiry) เพื่อคัดกรองผู้กระทำผิดหรือใช้กำหนดระดับของการควบคุมและสอดส่องดูแล และกำหนดแผนการแก้ไขฟื้นฟูที่เหมาะสมสำหรับผู้ถูกคุมความประพฤติในกระบวนการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน แล้วแต่กรณี

ระดับความเสี่ยงหรือแนวโน้มการกระทำผิดซ้ำ ประเมินจากการพิจารณาว่า ผู้กระทำผิดมีความเสี่ยงตามลักษณะที่กำหนดในเกณฑ์ความเสี่ยงหรือไม่ อย่างไร ซึ่งเกณฑ์ความเสี่ยงทั้ง ๖ ด้าน มีดังต่อไปนี้

๑. การกระทำผิดกฎหมายแต่ไม่ถูกดำเนินคดี หรือถูกดำเนินคดีแต่ไม่มีโทษจำคุก

๒. ประวัติการกระทำผิดที่ศาลพิพากษาจำคุก หรือรอการลงโทษจำคุก

๓. การผิดเงื่อนไขการคุมความประพฤติ

๔. ประวัติการก่อเหตุรุนแรง มีพฤติกรรมก้าวร้าวหรือพฤติกรรมที่แสดงถึงการขาดความสำนึกหรือความรับผิดชอบ

๕. การคบค้าสมาคมกับนักเลงอันธพาล หรือกลุ่มอาชญากร หรือผู้ค้าหรือผู้เสพยาเสพติด

๖. ปัจจัยอื่นๆ ที่ก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อการกระทำผิด

นอกจากการพิจารณาระดับของความเสี่ยงหรือแนวโน้มการกระทำผิดซ้ำดังกล่าวแล้ว การสรุประดับของความเสี่ยยังต้องพิจารณาจากข้อเท็จจริงอื่นๆประกอบด้วย **ข้อเท็จจริงที่ใช้ประกอบการพิจารณาความเสี่ยง มีดังต่อไปนี้**

๑. ความสำนึกผิดในคดีนี้

๒. การบรรเทาผลร้ายในคดีนี้

๓. ความรุนแรงของพฤติกรรมคดีนี้

๔. การมีคดีอื่นอยู่ในระหว่างการดำเนินคดี

๕. ข้อเท็จจริงอื่นๆ

โดยการสรุประดับของความเสียหายหรือแนวโน้มการกระทำผิด ให้พิจารณาตามจำนวนข้อความเสียหายที่ผู้กระทำผิดมีลักษณะตามเกณฑ์ความเสี่ยงประกอบการพิจารณาข้อเท็จจริงอื่นๆ ที่ใช้พิจารณาประกอบเกณฑ์ความเสี่ยงนั้น รวมทั้งพิจารณาถึงสภาพปัญหาและความต้องการของผู้กระทำผิดที่เกี่ยวข้องหรือเป็นเหตุปัจจัยของการกระทำผิดประกอบด้วย ซึ่งจะได้อธิบายในรายละเอียดต่อไป

เกณฑ์สภาพปัญหาและความต้องการ (Needs) เป็นเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินสถานะที่เป็นปัญหาและ/หรือความต้องการของผู้กระทำผิด ว่ามีความเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์ เป็นสาเหตุหรือเป็นปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดการกระทำผิดหรือไม่และอย่างไร สภาพปัญหาและความต้องการที่ได้จากการประเมินนี้ สามารถใช้เป็นข้อมูลในการเสนอแนะวิธีการหรือชุดของกิจกรรม (Programme) การแก้ไขฟื้นฟูที่จำเป็นและเหมาะสมสำหรับผู้กระทำผิดแต่ละรายในกระบวนการแสวงหาข้อเท็จจริงทางสังคม (Social Inquiry) เพื่อคัดกรองผู้กระทำผิดหรือจะสามารถใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดแผนและจัดให้มีกิจกรรมการแก้ไขฟื้นฟูที่เหมาะสมสำหรับผู้กระทำผิดที่ถูกคุมความประพฤติในกระบวนการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน แล้วแต่กรณี

สภาพปัญหาและความต้องการของผู้กระทำผิด ประเมินได้จากการพิจารณาว่า ผู้กระทำผิดมีปัญหาและ/หรือความต้องการที่กำหนดตามเกณฑ์สภาพปัญหาและความต้องการ ๑๐ ด้าน หรือไม่ ดังต่อไปนี้

๑. ปัญหาเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย/สภาพแวดล้อม
๒. ปัญหาเกี่ยวกับผู้อุปการะ/ผู้ดูแล
๓. ปัญหาความสัมพันธ์ในครอบครัวหรือผู้ที่พักอาศัยอยู่ด้วย
๔. ปัญหาเกี่ยวกับการศึกษา/อาชีพ
๕. ปัญหาทางการเงิน
๖. การมีโรคประจำตัวร้ายแรง
๗. การมีอาชญากรรมทางจิต/บุคลิกภาพ/พฤติกรรม
๘. ปัญหาการดื่มสุรา
๙. ปัญหาการใช้ยาหรือสารเสพติด
๑๐. ปัญหาอื่นๆ

กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน (๒๕๕๔) ในการพิจารณาคดีที่เด็กหรือเยาวชนเป็นจำเลย ศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัวจำเป็นต้องคำนึงถึงอายุ ประวัติ ความประพฤติ สติปัญญา การศึกษาอบรม สุขภาพ ภาวะแห่งจิต นิสัย อาชีพ และฐานะของจำเลย ตลอดจนสิ่งแวดล้อมทั้งปวงเกี่ยวกับจำเลย และของบิดามารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลที่จำเลยอาศัยอยู่ หรือบุคคลที่ให้การศึกษาหรือให้ทำงาน หรือมีความเกี่ยวข้องเป็นประเด็นที่จะต้องพิจารณาด้วย ประเด็นที่จะต้องพิจารณาดังกล่าว จะปรากฏในรายงานแสดงข้อเท็จจริง ซึ่งสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจะต้องมีการดำเนินการตามมาตรา ๓๖ (๑) และมาตรา ๘๒ (๒) แห่งพระราชบัญญัติศาลเยาวชน ฯ พ.ศ. ๒๕๕๓ ดังนี้

มาตรา ๓๖ ให้สถานพินิจมีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ และตามกฎหมายอื่น และโดยเฉพาะให้มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) สืบเสาะและพินิจเรื่องอายุ ประวัติ ความประพฤติ สติปัญญา การศึกษาอบรม สุขภาพ ภาวะแห่งจิต นิสัย อาชีพ และฐานะของเด็กหรือเยาวชนซึ่งต้องหว่ากระทำความผิด และของบิดามารดา ผู้ปกครอง

หรือบุคคลซึ่งเด็กหรือเยาวชนนั้นอาศัยอยู่ ตลอดจนถึงสิ่งแวดล้อมทั้งปวงเกี่ยวกับเด็กหรือเยาวชนนั้น รวมทั้งสาเหตุแห่งการกระทำความผิด เพื่อรายงานต่อศาล

มาตรา ๘๒ เมื่อผู้อำนวยการสถานพินิจได้รับตัวเด็กหรือเยาวชนตามมาตรา ๗๓ แล้วให้ดำเนินการดังต่อไปนี้ ฯลฯ

(๒) ทำรายงานในคดีที่มีการสืบเสาะ เพื่อแสดงถึงข้อเท็จจริงตามมาตรา ๓๖ (๑) และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสาเหตุแห่งการกระทำความผิดของเด็กหรือเยาวชน แล้วส่งรายงานและความคิดเห็นนั้นไปยังพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการแล้วแต่กรณี และถ้ามีการฟ้องร้องเด็กหรือเยาวชนต่อศาล ให้เสนอรายงานและความคิดเห็นนั้นต่อศาล พร้อมทั้งความเห็นเกี่ยวกับการลงโทษ หรือการใช้วิธีการสำหรับเด็กและเยาวชน

จากบทบัญญัติของข้อกำหนดดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่ารายงานแสดงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนนั้น มีความสำคัญต่อการพิจารณาและพิพากษาคดีเป็นอย่างยิ่ง โดยข้อความในรายงานนอกจากจะแสดงเกี่ยวกับประวัติของเด็กหรือเยาวชนแล้ว ยังต้องสืบค้นถึงสาเหตุที่ก่อให้เกิดเด็กหรือเยาวชนกระทำความผิด เพื่อจัดให้มีการแก้ไขที่ต้นเหตุ หรือสาเหตุที่แท้จริง ตลอดจนวิธีการประคับประคองเด็กหรือเยาวชนนั้น มิให้หวนกลับไปกระทำความผิดอีก และหากเด็กหรือเยาวชนรายใดจำเป็นต้องรับการแก้ไขบำบัดผู้ที่ทำให้การแก้ไขบำบัดก็ต้องเข้าใจลักษณะจำเพาะของเด็กและเยาวชนรายนั้น เพื่อจัดให้มีการแก้ไขบำบัด และฟื้นฟูให้เหมาะสมแก่เด็กหรือเยาวชนแต่ละราย ซึ่งทางหนึ่งที่จะทราบข้อมูลทั้งหลายที่กล่าวมาคือ วิธีการจำแนก (Classification of Juvenile Offender) ซึ่งเป็นวิธีการที่มีการใช้แบบประเมินความเสี่ยงและความจำเป็น มาใช้ในการสัมภาษณ์เด็ก/เยาวชนแต่ละรายในเชิงลึก และนำข้อมูลมาวิเคราะห์แปลผล ทำให้ทราบถึงสาเหตุการกระทำความผิดของเด็ก/เยาวชน รวมทั้งเพื่อทำนายแนวโน้มการกระทำความผิดซ้ำ ตลอดจนถึงเป็นแนวทางในการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูให้ตรงกับสภาพปัญหา

การจำแนกเด็กและเยาวชนเพื่อการแก้ไขฟื้นฟูดังกล่าว ต้องเป็นกระบวนการที่สามารถค้นหาลักษณะเฉพาะของเด็กและเยาวชน ซึ่งจะนำไปสู่การวางแผนการควบคุมดูแล และแก้ไขฟื้นฟูพฤติกรรมเสีย รวมถึงการให้การสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนให้มีความสอดคล้องกับปัญหาและความต้องการได้อย่างเหมาะสม จากแนวคิดข้างต้น จึงมีการพัฒนาแนวความคิดในการกำหนดหลักเกณฑ์สำหรับการจำแนกเด็กและเยาวชน โดยมีหลักเกณฑ์ในการจำแนกเด็กและเยาวชน ๒ ประการที่สำคัญ คือ ใช้หลักเกณฑ์ของความเสี่ยงหรือแนวโน้มของการกระทำความผิดซ้ำ (Risk of Recidivism) และหลักเกณฑ์ของการหาปัญหาหรือความจำเป็นในการบำบัดแก้ไขฟื้นฟู (Needs) เพื่อให้การดำเนินการแก้ไขฟื้นฟูมีความสอดคล้องกับปัญหาและความจำเป็นของเด็กและเยาวชนแต่ละราย

ข้อคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์เด็กและเยาวชนในแบบประเมินความเสี่ยงและความจำเป็นนี้ เป็นข้อคำถามที่สามารถตอบสนองต่อข้อกำหนดตามกฎหมายระเบียบและข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง โดยพนักงานคุมประพฤติสามารถดำเนินการสืบเสาะข้อมูลได้ ทั้งนี้ ปัจจัยความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดของเด็ก/เยาวชน พิจารณาจากปัจจัยส่วนบุคคลของเด็กและเยาวชน ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ปัจจัยด้านการศึกษา ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านการคบเพื่อน และปัจจัยด้านชุมชนและสิ่งแวดล้อม ดังนั้นในการพิจารณากำหนดปัจจัยเสี่ยงและความจำเป็นที่จะนำมาใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการจำแนกความเสี่ยงของเด็กและเยาวชนจึงจำเป็นต้องกำหนดองค์ประกอบหรือปัจจัยในการพิจารณาความเสี่ยงให้ครอบคลุมปัจจัยที่เกี่ยวข้อง จึงจะทำให้สามารถจำแนกความเสี่ยงของเด็ก/เยาวชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งที่มาและความสำคัญของปัจจัยด้านต่างๆที่นำมากำหนดเป็นองค์ประกอบเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาเกณฑ์ความเสี่ยงและความจำเป็น มีดังนี้

๑. ครอบครัว

ครอบครัวถือเป็นขั้นพื้นฐานของสังคมที่จะปลูกฝังให้เด็ก/เยาวชนได้เรียนรู้ระเบียบ กฎเกณฑ์ของสังคม และความรับผิดชอบต่างๆ แต่เมื่อสถาบันครอบครัวซึ่งเป็นบ่อหลอมบ่มพร่องย้อมส่งผลต่อเด็ก/เยาวชนเช่นเดียวกัน ในแบบประเมินความเสี่ยงและความจำเป็นในส่วนของประวัติครอบครัว จะเป็นการค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะการอบรมเลี้ยงดู สถานภาพ ความสัมพันธ์ของบิดามารดา การเป็นแบบอย่างที่ไม่ดีของสมาชิกในครอบครัว เช่น การมีพฤติกรรมการใช้สารเสพติดของสมาชิกในครอบครัว พฤติกรรมอาชญากรรมและการใช้ความรุนแรงในครอบครัว การที่เด็ก/เยาวชนได้รับการทารุณทางด้านร่างกายหรือการทารุณทางเพศภายในครอบครัว รวมถึงปัญหาสุขภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัว ส่งผลให้เด็ก/เยาวชนมีการแสวงหารายได้ด้วยวิธีการที่ผิดกฎหมาย รวมทั้งเด็ก/เยาวชนที่มาจากครอบครัวแตกแยกขาดความรักความอบอุ่น ทำให้เด็ก/เยาวชนแสวงหาการยอมรับจากผู้อื่น คล้อยตามได้ง่ายเมื่อถูกชักจูงให้กระทำผิด ความอ่อนแอของครอบครัวด้วยเหตุผลต่างๆเหล่านี้ ส่งผลให้ไม่สามารถทำหน้าที่ในการดูแลเด็ก/เยาวชน ทำให้เกิดปัญหาพฤติกรรม การกระทำผิดและเป็นข้อบ่งชี้ในความสามารถในการป้องกันไม่ให้เด็ก/เยาวชนกลับไปกระทำผิดซ้ำอีก ปัจจัยด้านครอบครัวจึงเป็นทั้งปัจจัยเสี่ยง คือ เสี่ยงต่อการที่เด็ก/เยาวชนในความดูแลจะเกิดปัญหาพฤติกรรม การกระทำผิด และความจำเป็นที่ต้องได้รับการช่วยเหลือแก้ไขให้สามารถดูแลเด็ก/เยาวชนได้

๒. ชุมชนและสภาพแวดล้อม

ข้อมูลด้านชุมชนและสภาพแวดล้อมของเด็ก/เยาวชนเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งในการค้นหาสาเหตุในการกระทำผิดของเด็ก/เยาวชน ในแบบสัมภาษณ์เพื่อประเมินความเสี่ยงและความจำเป็นในส่วนข้อมูลด้านชุมชนและสภาพแวดล้อมนี้จึงเป็นการค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะ และสภาพแวดล้อมของที่พักอาศัย เพื่อนำมาประเมินว่าเด็ก/เยาวชนอยู่ในชุมชนและสภาพแวดล้อมอย่างไร เป็นแหล่งที่มีปัญหาเสื่อมโทรม แหล่งมั่วสุมจำหน่ายยา/สารเสพติด หรือแหล่งอบายมุข หรือไม่อย่างไร เพราะจากการศึกษาพบว่าสภาพแวดล้อมที่ที่พักอาศัย เป็นปัจจัยหนึ่งที่น่าจะชักนำให้เด็ก/เยาวชนกระทำผิดได้

๓. ภูมิหลังทางการศึกษา อาชีพและสังคม

ในแบบสัมภาษณ์เพื่อประเมินความเสี่ยงและความจำเป็น ในส่วนข้อมูลภูมิหลังทางการศึกษา อาชีพ และสังคม ของเด็ก/เยาวชน จะช่วยให้ทราบถึงสภาพปัญหาและความจำเป็นของเด็ก/เยาวชน โดยเป็นการค้นหาข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับประวัติการศึกษา/อาชีพ การใช้เวลาว่าง ลักษณะนิสัย ความประพฤติของเด็ก/เยาวชน เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์และใช้ในการวางแผนการแก้ไข บำบัด ฟื้นฟูเด็ก/เยาวชนที่กระทำผิดให้สอดคล้องกับสาเหตุของการกระทำผิดและสภาพปัญหาหรือความจำเป็นของเด็ก/เยาวชนแต่ละรายได้

๔. เพื่อนและบุคคลใกล้ชิด

วัยรุ่นจะเป็นช่วงวัยที่ใกล้ชิดกับกลุ่มเพื่อนมากที่สุด การรวมตัวของกลุ่มเพื่อนมักเป็นพวกที่มีทัศนคติคล้ายคลึงกัน ทำให้มีแนวคิดคล้ายคลึงตามกัน ซึ่งหากอยู่ในกลุ่มเพื่อนที่มีพฤติกรรมไม่ดี อาจทำให้มีพฤติกรรมไม่ดีตาม หรือชักชวนให้ร่วมกระทำผิดได้ ในแบบสัมภาษณ์เพื่อประเมินความเสี่ยงและความจำเป็น ในส่วนข้อมูลด้านเพื่อนและบุคคลใกล้ชิดนี้จะเป็นการค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับประเภทหรือลักษณะการประกอบอาชีพ พฤติกรรม และลักษณะนิสัยของกลุ่มเพื่อนที่เด็ก/เยาวชนคบหา เพื่อนำมาวิเคราะห์หาความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรม การกระทำผิดของเด็ก/เยาวชน

๕. ประวัติการเกี่ยวข้องกับยา/สารเสพติด

ประวัติการเกี่ยวข้องกับยา/สารเสพติด ทั้งในกรณีของการเสพและการจำหน่าย เป็นความเสี่ยงต่อการกระทำความผิดของเด็ก/เยาวชนในแบบสัมภาษณ์เพื่อประเมินความเสี่ยงและความจำเป็น ในส่วนของข้อมูลด้านประวัติการเกี่ยวข้องกับยา/สารเสพติดนี้เป็นการค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับประวัติการใช้ยา/สารเสพติดของเด็ก/เยาวชน เพื่อทราบถึงระดับของปัญหา รวมถึงสาเหตุของการเข้าไปเกี่ยวข้องกับยา/สารเสพติด รวมทั้งแหล่งที่จำหน่าย และประวัติการเข้ารับการรักษาบำบัดของเด็ก/เยาวชน เพื่อให้ทราบถึงสภาพปัญหาและความเสี่ยงหรือแนวโน้มในการกระทำผิดซ้ำ

๖. ประวัติการกระทำผิด (ปัจจัยเสี่ยงของเด็กเอง หรือปัจจัยที่เสี่ยงต่อการกระทำผิดซ้ำ)

ประสบการณ์การกระทำผิดในอดีตเป็นปัจจัยสำคัญที่จะบ่งชี้ถึงสาเหตุของการกระทำผิดที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน รวมไปถึงการทำนายถึงพฤติกรรมที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต ในแบบสัมภาษณ์เพื่อประเมินความเสี่ยงและความจำเป็น ในส่วนของข้อมูลด้านประวัติการกระทำผิดจะเป็นการค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับประวัติการกระทำผิดหรือการถูกดำเนินคดีของเด็ก/เยาวชน ประวัติการฝึกอบรม/จำคุก/คุมความประพฤติ อายุขณะกระทำผิดและถูกดำเนินคดีครั้งแรก ผลร้ายที่เกิดขึ้นกับผู้เสียหาย ความสำนึกในการกระทำ รวมทั้งพิจารณาถึงความรุนแรงของพฤติกรรมผิด เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลทำนายแนวโน้มการกระทำผิดซ้ำของเด็ก/เยาวชน และความเหมาะสมต่อการใช้มาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีทางอาญา

๗. สภาพร่างกายและจิต

เด็ก/เยาวชนที่กระทำผิดส่วนใหญ่อยู่ในช่วงวัยรุ่น มีอารมณ์ วุฒิภาวะ สติปัญญา สภาพร่างกายและการเจริญเติบโตทางสมองที่ยังไม่สมบูรณ์เท่าผู้ใหญ่ จึงทำให้เสี่ยงต่อการกระทำผิดได้ ในแบบสัมภาษณ์เพื่อประเมินความเสี่ยงและความจำเป็น ในส่วนของประเมินด้านสภาพร่างกายและจิต จึงเป็นการค้นหาข้อมูลทางการแพทย์เพื่อประเมินเกี่ยวกับปัญหาสุขภาพในระบบต่าง ๆ การเจ็บป่วยหรือการเป็นโรคต่างๆ ความพิการ รวมทั้งสภาพทางจิตของเด็ก/เยาวชน เพื่อนำข้อมูลมาใช้ประกอบในการพิจารณาหาความเสี่ยงและความจำเป็นของเด็ก/เยาวชนแต่ละราย ซึ่งข้อมูลทางการแพทย์จะสามารถแสดงสาเหตุการกระทำผิดในเด็ก/เยาวชนได้ และสามารถนำมาใช้ในการวางแผนแก้ไข บำบัดเด็ก/เยาวชนได้ตรงกับสภาพปัญหามากขึ้น

๘. พฤติกรรมเกร

เด็ก/เยาวชนที่กระทำผิดส่วนใหญ่อยู่ในช่วงวัยรุ่น ยังคงมีการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายและฮอร์โมน ส่งผลให้วัยรุ่นมีอารมณ์แปรปรวนง่าย ไม่คงที่ ฉุนเฉียว โกรธง่าย และมักแก้ปัญหาด้วยความรุนแรง จึงทำให้เสี่ยงต่อการกระทำผิดได้ ในแบบสัมภาษณ์เพื่อประเมินความเสี่ยงและความจำเป็น ในส่วนของประเมินพฤติกรรมเกร (Conduct Behavior) จึงเป็นการค้นหาข้อมูลเพื่อประเมินพฤติกรรมของเด็ก/เยาวชน เกี่ยวกับการล่วงละเมิดสิทธิของผู้อื่นหรือการละเมิดกฎเกณฑ์ของสังคม เช่น พฤติกรรมขโมย พุดปด หลอกหลวง หนีเรียน หนีออกจากบ้าน ชกต่อย รังแกคนอื่น รังแกสัตว์ และทำลายของสาธารณะ เป็นต้น ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้มีความเกี่ยวข้องกับระดับของปัญหาและความเสี่ยงต่อการทำผิดซ้ำ เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลในการแก้ไขบำบัดเด็ก/เยาวชน ได้ตรงกับสภาพปัญหามากยิ่งขึ้น

๙. การคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก

เป็นการคัดกรองเด็ก/เยาวชนที่กระทำผิดหรือต้องหาว่ากระทำผิดว่าเด็ก/เยาวชนนี้เป็นเด็ก/เยาวชนที่พึงได้รับการสงเคราะห์ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กพ.ศ.๒๕๔๖ มาตรา ๓๒ หรือไม่ เช่น เป็นเด็กเร่ร่อนหรือเด็กกำพร้า เด็กที่ถูกทอดทิ้งหรือเด็กที่ผู้ปกครองไม่สามารถอุปการะเลี้ยงดูได้ด้วยเหตุผลใดๆ เป็นต้น กรณีที่เด็ก/เยาวชนที่กระทำผิดหรือต้องหาว่ากระทำผิดเข้าข่ายตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กพ.ศ.๒๕๔๖ มาตรา ๓๒ ให้พนักงานคุมประพฤติพิจารณาวางแผนทางและประสานส่งต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เด็ก/เยาวชนได้รับการช่วยเหลืออย่างเหมาะสมต่อไป

๑๐. การค้ำมนุษย์

เด็ก/เยาวชนที่กระทำผิดบางรายอาจเข้าข่ายเป็นผู้เสียหายจากการค้ำมนุษย์ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.๒๕๕๑ หมวด ๔ บัญญัติเกี่ยวกับการช่วยเหลือและคุ้มครองสวัสดิภาพผู้เสียหายจากการค้ำมนุษย์ ดังนั้น พนักงานคุมประพฤติจำเป็นต้องพิจารณาประเด็นข้อคำถามเกี่ยวกับการค้ำมนุษย์เพื่อคัดกรองเด็ก/เยาวชนที่เป็นผู้เสียหาย พร้อมให้พนักงานคุมประพฤติพิจารณาวางแผนทางและประสานส่งต่อในการช่วยเหลือเด็ก/เยาวชนอย่างเหมาะสมต่อไป

วิธีการใช้แบบประเมินความเสี่ยงและความจำเป็น

๑. พนักงานคุมประพฤติศึกษาข้อมูลจากแบบคัดกรองเบื้องต้นแบบคัดกรองเร่งด่วน และแบบข้อมูลการรับตัวรวมทั้งแบบประเมินเพื่อควบคุม/ปล่อยชั่วคราว เพื่อนำข้อมูลจากแบบดังกล่าวมาใช้ประโยชน์ในการวางแผนการแก้ไข บำบัด ฟื้นฟูเด็ก/เยาวชนต่อไป

๒. พนักงานคุมประพฤติสร้างสัมพันธภาพกับเด็ก/เยาวชนและผู้ปกครองและชี้แจงวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์

๓. อธิบายให้เด็ก/เยาวชนและผู้ปกครองเข้าใจเกี่ยวกับการสัมภาษณ์ตามแบบประเมินความเสี่ยงและความจำเป็นและระยะเวลาที่ใช้ในการสัมภาษณ์

๔. ดำเนินการสัมภาษณ์เด็ก เยาวชน และผู้ปกครอง ตามแบบประเมินความเสี่ยงและความจำเป็น

๕. ประมวลผลคะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด

๖. ส่งต่อเด็ก/เยาวชนเพื่อประเมินเพิ่มเติมโดยนักวิชาชีพในกรณีที่เด็ก/เยาวชน มีคะแนนด้านความเสี่ยงอยู่ในระดับสูง หรือดำเนินการใช้มาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญาในกรณีที่เด็ก/เยาวชนอยู่ในเกณฑ์การหันเหคดี และมีคะแนนด้านความเสี่ยงอยู่ในระดับต่ำ รวมทั้งส่งเด็ก/เยาวชนเพื่อคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กและเยาวชนตาม พ.ร.บ.อื่นๆในกรณีที่จำเป็นต้องได้รับการคุ้มครองสวัสดิภาพ

บทที่ ๓
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

สำนักงานที่ส่งแบบสอบถามตอบกลับจำนวน ๘๐ สำนักงาน จากสำนักงานทั่วประเทศ คิดเป็นร้อยละ ๗๗.๖๗

ตารางที่ ๑ สำนักงานคุมประพฤติจังหวัด/สาขา/ประจำศาล และตำแหน่งของผู้ที่ตอบแบบสอบถาม

ลำดับ	สำนักงานคุมประพฤติ	แบบสอบถาม (จำนวน)	ตำแหน่ง	ผู้ตอบ (จำนวน)
๑	ประจำศาลอาญากรุงเทพใต้	๕	ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติ รอง/ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้อำนวยการ/หัวหน้ากลุ่มงาน พนักงานคุมประพฤติ พนักงานราชการ	- - - ๒ ๓
๒	ประจำศาลแขวงพระนครใต้	๕	ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติ รอง/ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้อำนวยการ/หัวหน้ากลุ่มงาน พนักงานคุมประพฤติ พนักงานราชการ	๑ ๑ ๑ ๒ -
๓	ประจำศาลจังหวัดพระโขนง	๔	ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติ รอง/ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้อำนวยการ/หัวหน้ากลุ่มงาน พนักงานคุมประพฤติ พนักงานราชการ	- ๑ - ๓ -
๔	ประจำศาลแขวงดุสิต	๔	ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติ รอง/ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้อำนวยการ/หัวหน้ากลุ่มงาน พนักงานคุมประพฤติ พนักงานราชการ	- ๑ ๑ ๒ -
๕	ประจำศาลจังหวัดมีนบุรี	๘	ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติ รอง/ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้อำนวยการ/หัวหน้ากลุ่มงาน พนักงานคุมประพฤติ พนักงานราชการ	- ๑ - ๗ -

(ตารางที่ ๑ ต่อ)

ลำดับ	สำนักงานคุมประพฤติ	แบบสอบถาม (จำนวน)	ตำแหน่ง	ผู้ตอบ (จำนวน)
๖	ประจำศาลอาญาธนบุรี	๖	ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติ รอง/ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้อำนวยการ/หัวหน้ากลุ่มงาน พนักงานคุมประพฤติ พนักงานราชการ	๑ - ๒ ๒ ๑
๗	ประจำศาลแขวงธนบุรี	๒	ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติ รอง/ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้อำนวยการ/หัวหน้ากลุ่มงาน พนักงานคุมประพฤติ พนักงานราชการ	- ๑ - ๑ -
๘	จังหวัดสมุทรปราการ	๘	ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติ รอง/ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้อำนวยการ/หัวหน้ากลุ่มงาน พนักงานคุมประพฤติ พนักงานราชการ	- ๑ ๑ ๖ -
๙	จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๗	ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติ รอง/ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้อำนวยการ/หัวหน้ากลุ่มงาน พนักงานคุมประพฤติ พนักงานราชการ	๑ ๑ ๒ ๒ ๑
๑๐	จังหวัดลพบุรี	๔	ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติ รอง/ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้อำนวยการ/หัวหน้ากลุ่มงาน พนักงานคุมประพฤติ พนักงานราชการ	- ๑ ๑ ๑ ๑
๑๑	จังหวัดสระบุรี	๔	ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติ รอง/ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้อำนวยการ/หัวหน้ากลุ่มงาน พนักงานคุมประพฤติ พนักงานราชการ	๑ - - ๓ -
๑๒	จังหวัดอ่างทอง	๘	ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติ รอง/ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้อำนวยการ/หัวหน้ากลุ่มงาน พนักงานคุมประพฤติ พนักงานราชการ	๑ ๑ - ๔ ๒

(ตารางที่ ๑ ต่อ)

ลำดับ	สำนักงานคุมประพฤติ	แบบสอบถาม (จำนวน)	ตำแหน่ง	ผู้ตอบ (จำนวน)
๑๓	จังหวัดปทุมธานี	๙	ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติ รอง/ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้อำนวยการ/หัวหน้ากลุ่มงาน พนักงานคุมประพฤติ พนักงานราชการ	๑ ๑ ๑ ๕ ๑
๑๔	จังหวัดสิงห์บุรี	๖	ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติ รอง/ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้อำนวยการ/หัวหน้ากลุ่มงาน พนักงานคุมประพฤติ พนักงานราชการ	๑ ๑ ๑ ๒ -
๑๕	จังหวัดชัยนาท	๔	ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติ รอง/ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้อำนวยการ/หัวหน้ากลุ่มงาน พนักงานคุมประพฤติ พนักงานราชการ	- ๑ - ๑ ๒
๑๖	จังหวัดชลบุรี	๒๐	ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติ รอง/ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้อำนวยการ/หัวหน้ากลุ่มงาน พนักงานคุมประพฤติ พนักงานราชการ	๑ ๑ ๕ ๙ ๔
๑๗	จังหวัดจันทบุรี	๗	ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติ รอง/ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้อำนวยการ/หัวหน้ากลุ่มงาน พนักงานคุมประพฤติ พนักงานราชการ	๑ - ๒ ๒ ๒
๑๘	จังหวัดระยอง	๘	ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติ รอง/ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้อำนวยการ/หัวหน้ากลุ่มงาน พนักงานคุมประพฤติ พนักงานราชการ	๑ ๑ ๒ ๒ ๒
๑๙	จังหวัดตราด	๙	ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติ รอง/ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้อำนวยการ/หัวหน้ากลุ่มงาน พนักงานคุมประพฤติ พนักงานราชการ	๑ ๑ ๑ ๓ ๓

(ตารางที่ ๑ ต่อ)

ลำดับ	สำนักงานคุมประพฤติ	แบบสอบถาม (จำนวน)	ตำแหน่ง	ผู้ตอบ (จำนวน)
๒๐	จังหวัดนครนายก	๗	ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติ รอง/ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้อำนวยการ/หัวหน้ากลุ่มงาน พนักงานคุมประพฤติ พนักงานราชการ	๑ ๑ - ๓ ๒
๒๑	จังหวัดปราจีนบุรี	๖	ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติ รอง/ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้อำนวยการ/หัวหน้ากลุ่มงาน พนักงานคุมประพฤติ พนักงานราชการ	๑ ๑ - ๓ ๑
๒๒	จังหวัดปราจีนบุรี สาขากบินทร์บุรี	๕	ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติ รอง/ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้อำนวยการ/หัวหน้ากลุ่มงาน พนักงานคุมประพฤติ พนักงานราชการ	๑ ๑ - ๒ ๑
๒๓	จังหวัดสระแก้ว	๗	ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติ รอง/ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้อำนวยการ/หัวหน้ากลุ่มงาน พนักงานคุมประพฤติ พนักงานราชการ	๑ - ๒ ๒ ๒
๒๔	จังหวัดนครราชสีมา	๘	ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติ รอง/ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้อำนวยการ/หัวหน้ากลุ่มงาน พนักงานคุมประพฤติ พนักงานราชการ	๑ - ๒ ๓ ๒
๒๕	จังหวัดนครราชสีมา สาขาสีคิ้ว	๖	ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติ รอง/ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้อำนวยการ/หัวหน้ากลุ่มงาน พนักงานคุมประพฤติ พนักงานราชการ	๑ - ๑ ๒ ๒
๒๖	จังหวัดสุรินทร์	๕	ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติ รอง/ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้อำนวยการ/หัวหน้ากลุ่มงาน พนักงานคุมประพฤติ พนักงานราชการ	๑ ๑ ๑ ๑ ๑

(ตารางที่ ๑ ต่อ)

ลำดับ	สำนักงานคุมประพฤติ	แบบสอบถาม (จำนวน)	ตำแหน่ง	ผู้ตอบ (จำนวน)
๒๗	จังหวัดบุรีรัมย์	๑๑	ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติ รอง/ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้อำนวยการ/หัวหน้ากลุ่มงาน พนักงานคุมประพฤติ พนักงานราชการ	๑ - ๒ ๕ ๓
๒๘	จังหวัดศรีสะเกษ	๑๒	ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติ รอง/ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้อำนวยการ/หัวหน้ากลุ่มงาน พนักงานคุมประพฤติ พนักงานราชการ	๑ ๑ - ๘ ๒
๒๙	จังหวัดยโสธร	๘	ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติ รอง/ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้อำนวยการ/หัวหน้ากลุ่มงาน พนักงานคุมประพฤติ พนักงานราชการ	- ๑ ๑ ๔ ๒
๓๐	จังหวัดชัยภูมิ	๗	ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติ รอง/ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้อำนวยการ/หัวหน้ากลุ่มงาน พนักงานคุมประพฤติ พนักงานราชการ	๑ ๑ - ๓ ๒
๓๑	จังหวัดอุดรธานี	๗	ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติ รอง/ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้อำนวยการ/หัวหน้ากลุ่มงาน พนักงานคุมประพฤติ พนักงานราชการ	๑ - ๑ ๓ ๒
๓๒	จังหวัดมหาสารคาม	๙	ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติ รอง/ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้อำนวยการ/หัวหน้ากลุ่มงาน พนักงานคุมประพฤติ พนักงานราชการ	๑ ๑ - ๕ ๒
๓๓	จังหวัดสกลนคร	๑๔	ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติ รอง/ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้อำนวยการ/หัวหน้ากลุ่มงาน พนักงานคุมประพฤติ พนักงานราชการ	๑ ๒ - ๗ ๔

(ตารางที่ ๑ ต่อ)

ลำดับ	สำนักงานคุมประพฤติ	แบบสอบถาม (จำนวน)	ตำแหน่ง	ผู้ตอบ (จำนวน)
๓๔	จังหวัดร้อยเอ็ด	๙	ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติ รอง/ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้อำนวยการ/หัวหน้ากลุ่มงาน พนักงานคุมประพฤติ พนักงานราชการ	๑ - ๒ ๔ ๒
๓๕	จังหวัดมุกดาหาร	๗	ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติ รอง/ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้อำนวยการ/หัวหน้ากลุ่มงาน พนักงานคุมประพฤติ พนักงานราชการ	- ๑ ๒ ๒ ๒
๓๖	จังหวัดหนองบัวลำภู	๖	ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติ รอง/ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้อำนวยการ/หัวหน้ากลุ่มงาน พนักงานคุมประพฤติ พนักงานราชการ	- - ๑ ๔ ๑
๓๗	จังหวัดนครพนม	๑๐	ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติ รอง/ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้อำนวยการ/หัวหน้ากลุ่มงาน พนักงานคุมประพฤติ พนักงานราชการ	๑ ๑ ๑ ๕ ๒
๓๘	จังหวัดหนองคาย	๘	ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติ รอง/ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้อำนวยการ/หัวหน้ากลุ่มงาน พนักงานคุมประพฤติ พนักงานราชการ	๑ ๑ - ๓ ๓
๓๙	จังหวัดบึงกาฬ	๙	ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติ รอง/ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้อำนวยการ/หัวหน้ากลุ่มงาน พนักงานคุมประพฤติ พนักงานราชการ	๑ - ๑ ๕ ๒
๔๐	จังหวัดเลย	๘	ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติ รอง/ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้อำนวยการ/หัวหน้ากลุ่มงาน พนักงานคุมประพฤติ พนักงานราชการ	- ๑ - ๓ ๔

(ตารางที่ ๑ ต่อ)

ลำดับ	สำนักงานคุมประพฤติ	แบบสอบถาม (จำนวน)	ตำแหน่ง	ผู้ตอบ (จำนวน)
๔๑	จังหวัดเชียงใหม่ สาขาฝาง	๔	ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติ รอง/ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้อำนวยการ/หัวหน้ากลุ่มงาน พนักงานคุมประพฤติ พนักงานราชการ	๑ ๑ ๑ ๑ -
๔๒	จังหวัดเชียงราย	๑๓	ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติ รอง/ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้อำนวยการ/หัวหน้ากลุ่มงาน พนักงานคุมประพฤติ พนักงานราชการ	๑ ๑ ๑ ๗ ๓
๔๓	จังหวัดลำปาง	๑๐	ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติ รอง/ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้อำนวยการ/หัวหน้ากลุ่มงาน พนักงานคุมประพฤติ พนักงานราชการ * ไม่ตอบ	๑ ๑ ๑ ๖ - ๑
๔๔	จังหวัดแพร่	๙	ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติ รอง/ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้อำนวยการ/หัวหน้ากลุ่มงาน พนักงานคุมประพฤติ พนักงานราชการ	๑ ๑ ๒ ๒ ๓
๔๕	จังหวัดพะเยา	๔	ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติ รอง/ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้อำนวยการ/หัวหน้ากลุ่มงาน พนักงานคุมประพฤติ พนักงานราชการ	๑ ๑ ๑ - ๑
๔๖	จังหวัดแม่ฮ่องสอน	๖	ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติ รอง/ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้อำนวยการ/หัวหน้ากลุ่มงาน พนักงานคุมประพฤติ พนักงานราชการ	๑ ๑ ๑ ๒ ๑
๔๗	จังหวัดลำพูน	๕	ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติ รอง/ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้อำนวยการ/หัวหน้ากลุ่มงาน พนักงานคุมประพฤติ พนักงานราชการ	๑ ๑ - ๒ ๑

(ตารางที่ ๑ ต่อ)

ลำดับ	สำนักงานคุมประพฤติ	แบบสอบถาม (จำนวน)	ตำแหน่ง	ผู้ตอบ (จำนวน)
๔๘	จังหวัดน่าน	๗	ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติ รอง/ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้อำนวยการ/หัวหน้ากลุ่มงาน พนักงานคุมประพฤติ พนักงานราชการ	๑ ๑ - ๓ ๒
๔๙	จังหวัดนครสวรรค์	๑๐	ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติ รอง/ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้อำนวยการ/หัวหน้ากลุ่มงาน พนักงานคุมประพฤติ พนักงานราชการ	๑ ๑ ๑ ๓ ๔
๕๐	จังหวัดกำแพงเพชร	๖	ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติ รอง/ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้อำนวยการ/หัวหน้ากลุ่มงาน พนักงานคุมประพฤติ พนักงานราชการ	๑ - ๒ ๓ -
๕๑	จังหวัดสุโขทัย	๕	ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติ รอง/ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้อำนวยการ/หัวหน้ากลุ่มงาน พนักงานคุมประพฤติ พนักงานราชการ	๑ ๑ - ๒ ๑
๕๒	จังหวัดสุโขทัย สาขาสวรรคโลก	๖	ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติ รอง/ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้อำนวยการ/หัวหน้ากลุ่มงาน พนักงานคุมประพฤติ พนักงานราชการ	๑ - ๑ ๒ ๒
๕๓	จังหวัดเพชรบูรณ์	๕	ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติ รอง/ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้อำนวยการ/หัวหน้ากลุ่มงาน พนักงานคุมประพฤติ พนักงานราชการ	- - - ๔ ๑
๕๔	จังหวัดเพชรบูรณ์ สาขาหล่มสัก	๖	ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติ รอง/ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้อำนวยการ/หัวหน้ากลุ่มงาน พนักงานคุมประพฤติ พนักงานราชการ	๑ ๑ - ๓ ๑

(ตารางที่ ๑ ต่อ)

ลำดับ	สำนักงานคุมประพฤติ	แบบสอบถาม (จำนวน)	ตำแหน่ง	ผู้ตอบ (จำนวน)
๕๕	จังหวัดพิจิตร	๖	ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติ รอง/ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้อำนวยการ/หัวหน้ากลุ่มงาน พนักงานคุมประพฤติ พนักงานราชการ	- ๑ ๒ ๒ ๑
๕๖	จังหวัดตาก	๕	ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติ รอง/ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้อำนวยการ/หัวหน้ากลุ่มงาน พนักงานคุมประพฤติ พนักงานราชการ	- - ๒ ๓ -
๕๗	จังหวัดอุตรดิตถ์	๘	ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติ รอง/ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้อำนวยการ/หัวหน้ากลุ่มงาน พนักงานคุมประพฤติ พนักงานราชการ	๑ - ๑ ๓ ๓
๕๘	จังหวัดนครปฐม	๕	ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติ รอง/ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้อำนวยการ/หัวหน้ากลุ่มงาน พนักงานคุมประพฤติ พนักงานราชการ	๑ - ๒ ๑ ๑
๕๙	จังหวัดสุพรรณบุรี	๗	ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติ รอง/ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้อำนวยการ/หัวหน้ากลุ่มงาน พนักงานคุมประพฤติ พนักงานราชการ	๑ ๑ - ๕ -
๖๐	จังหวัดกาญจนบุรี	๘	ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติ รอง/ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้อำนวยการ/หัวหน้ากลุ่มงาน พนักงานคุมประพฤติ พนักงานราชการ	๑ ๑ ๑ ๕ -
๖๑	จังหวัดเพชรบุรี	๙	ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติ รอง/ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้อำนวยการ/หัวหน้ากลุ่มงาน พนักงานคุมประพฤติ พนักงานราชการ	๑ ๑ ๑ ๔ ๒

(ตารางที่ ๑ ต่อ)

ลำดับ	สำนักงานคุมประพฤติ	แบบสอบถาม (จำนวน)	ตำแหน่ง	ผู้ตอบ (จำนวน)
๖๒	จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	๔	ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติ รอง/ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้อำนวยการ/หัวหน้ากลุ่มงาน พนักงานคุมประพฤติ พนักงานราชการ	๑ - - ๒ ๑
๖๓	จังหวัดราชบุรี	๕	ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติ รอง/ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้อำนวยการ/หัวหน้ากลุ่มงาน พนักงานคุมประพฤติ พนักงานราชการ	- ๑ ๑ ๑ ๒
๖๔	จังหวัดสมุทรสงคราม	๕	ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติ รอง/ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้อำนวยการ/หัวหน้ากลุ่มงาน พนักงานคุมประพฤติ พนักงานราชการ	- - ๒ ๒ ๑
๖๕	จังหวัดสมุทรสาคร	๓	ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติ รอง/ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้อำนวยการ/หัวหน้ากลุ่มงาน พนักงานคุมประพฤติ พนักงานราชการ	- - ๑ ๒ -
๖๖	จังหวัดนครศรีธรรมราช	๑๔	ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติ รอง/ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้อำนวยการ/หัวหน้ากลุ่มงาน พนักงานคุมประพฤติ พนักงานราชการ	๑ ๑ - ๘ ๔
๖๗	จังหวัดชุมพร	๔	ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติ รอง/ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้อำนวยการ/หัวหน้ากลุ่มงาน พนักงานคุมประพฤติ พนักงานราชการ	๑ ๑ - ๒ -
๖๘	จังหวัดชุมพร สาขาหลังสวน	๗	ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติ รอง/ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้อำนวยการ/หัวหน้ากลุ่มงาน พนักงานคุมประพฤติ พนักงานราชการ	๑ ๑ ๑ ๓ ๑

(ตารางที่ ๑ ต่อ)

ลำดับ	สำนักงานคุมประพฤติ	แบบสอบถาม (จำนวน)	ตำแหน่ง	ผู้ตอบ (จำนวน)
๖๙	จังหวัดภูเก็ต	๕	ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติ รอง/ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้อำนวยการ/หัวหน้ากลุ่มงาน พนักงานคุมประพฤติ พนักงานราชการ	๑ ๑ - ๒ ๑
๗๐	จังหวัดกระบี่	๘	ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติ รอง/ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้อำนวยการ/หัวหน้ากลุ่มงาน พนักงานคุมประพฤติ พนักงานราชการ	๑ ๑ ๒ ๓ ๑
๗๑	จังหวัดระนอง	๗	ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติ รอง/ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้อำนวยการ/หัวหน้ากลุ่มงาน พนักงานคุมประพฤติ พนักงานราชการ	- ๑ ๑ ๓ ๒
๗๒	จังหวัดพังงา	๖	ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติ รอง/ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้อำนวยการ/หัวหน้ากลุ่มงาน พนักงานคุมประพฤติ พนักงานราชการ	๑ - ๑ ๓ ๑
๗๓	จังหวัดสงขลา	๙	ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติ รอง/ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้อำนวยการ/หัวหน้ากลุ่มงาน พนักงานคุมประพฤติ พนักงานราชการ	๑ - ๒ ๔ ๒
๗๔	จังหวัดตรัง	๙	ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติ รอง/ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้อำนวยการ/หัวหน้ากลุ่มงาน พนักงานคุมประพฤติ พนักงานราชการ	๑ - ๑ ๕ ๒
๗๕	จังหวัดนราธิวาส	๘	ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติ รอง/ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้อำนวยการ/หัวหน้ากลุ่มงาน พนักงานคุมประพฤติ พนักงานราชการ	๑ ๑ - ๔ ๒

(ตารางที่ ๑ ต่อ)

ลำดับ	สำนักงานคุมประพฤติ	แบบสอบถาม (จำนวน)	ตำแหน่ง	ผู้ตอบ (จำนวน)
๗๖	จังหวัดยะลา	๕	ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติ รอง/ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้อำนวยการ/หัวหน้ากลุ่มงาน พนักงานคุมประพฤติ พนักงานราชการ	๑ ๑ - ๓ -
๗๗	จังหวัดปัตตานี	๗	ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติ รอง/ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้อำนวยการ/หัวหน้ากลุ่มงาน พนักงานคุมประพฤติ พนักงานราชการ	๑ ๑ ๑ ๑ ๓
๗๘	จังหวัดสตูล	๙	ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติ รอง/ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้อำนวยการ/หัวหน้ากลุ่มงาน พนักงานคุมประพฤติ พนักงานราชการ	๑ ๑ ๒ ๒ ๓
๗๙	จังหวัดสุราษฎร์ธานี	๗	ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติ รอง/ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้อำนวยการ/หัวหน้ากลุ่มงาน พนักงานคุมประพฤติ พนักงานราชการ	- - - ๖ ๑
๘๐	จังหวัดสุราษฎร์ธานี สาขาสมุย	๔	ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติ รอง/ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้อำนวยการ/หัวหน้ากลุ่มงาน พนักงานคุมประพฤติ พนักงานราชการ	๑ - - ๒ ๑
รวม		๕๖๗		

ตารางที่ ๒ สรุปตำแหน่งและระยะเวลาการทำงานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตำแหน่ง	จำนวน	ร้อยละ
ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติ	๖๐	๑๐.๕๘
รอง/ผู้ช่วยผู้อำนวยการสำนักงาน	๕๕	๙.๗๐
ผู้อำนวยการ/หัวหน้ากลุ่มงาน	๗๒	๑๒.๗๐
พนักงานคุมประพฤติ รวม	๒๕๗	๔๕.๓๓
- ปฏิบัติการ	๑๕๑	
- ชำนาญการ	๙๕	
- ชำนาญการพิเศษ	๓	
- ไม่ระบุ	๘	
พนักงานคุมประพฤติ (พนักงานราชการ)	๑๒๒	๒๑.๕๑
ระยะเวลาการทำงาน	ข้าราชการ (ปี)	พนักงานราชการ(ปี)
ระยะเวลาการทำงาน (ปี)		
๑	๒	๑
๒	๓๔	๑๐
๓	๕	๔
๔	๓	๑๐
๕	๑๐	๑๙
๖	๑๑	๒๐
๗	๕๓	๒๑
๘	๒๓	๑๐
๙	๘	๖
๑๐	๑๔	๔
๑๑	๕	-
๑๒	๓	๓
๑๓	๔	-
๑๔	๑๔	๒
๑๕	๒	๑
๑๖	๖	-
๑๗	๗	๑
๑๘	๒	-
๑๙	๒	-
๒๐	๒	-
๒๑	๑	-
ไม่ระบุเวลา	๔๖	๑๐
ไม่ตอบ	-	๑

ตารางที่ ๓ ประสิทธิภาพ การเข้ารับการอบรม/ประชุม/สัมมนา/นิเทศ/สอนงานเกี่ยวกับงาน

๓.๑ การจำแนกผู้กระทำผิดในงานคุณประพฤติ	จำนวน	ร้อยละ
มี	๔๑๘	๗๓.๗๒
ไม่มี	๑๒๓	๒๑.๖๙
ไม่ตอบ	๒๖	๔.๕๙
รวม	๕๖๗	๑๐๐
๓.๒ การคัดกรองผู้ติดยาเสพติด		
มี	๓๔๓	๖๐.๔๙
ไม่มี	๑๗๗	๓๑.๒๒
ไม่ตอบ	๔๗	๘.๒๙
รวม	๕๖๗	๑๐๐
๓.๓ การจัดทำกิจกรรม/โปรแกรมแก้ไขฟื้นฟู/สงเคราะห์ผู้กระทำผิด/ผู้ติดยาเสพติด		
มี	๔๐๕	๗๑.๔๓
ไม่มี	๑๓๔	๒๓.๖๓
ไม่ตอบ	๒๘	๔.๙๔
รวม	๕๖๗	๑๐๐

ตารางที่ ๔ แสดงระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจำแนกและการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด

๔.๑ งานคุณประพฤติ	จำนวน	ร้อยละ
มาก	๑๙๒	๓๓.๘๖
ปานกลาง	๓๒๘	๕๗.๘๖
น้อย	๔๐	๗.๐๕
ไม่มี	-	-
ไม่ตอบ	๗	๑.๒๓
รวม	๕๖๗	๑๐๐
๔.๒ งานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด		
มาก	๑๔๕	๒๕.๕๗
ปานกลาง	๓๒๔	๕๗.๑๔
น้อย	๗๕	๑๓.๒๓
ไม่มี	๖	๑.๐๖
ไม่ตอบ	๑๗	๓.๐๐
รวม	๕๖๗	๑๐๐

ตารางที่ ๕ แสดงระดับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจำแนกและการแก้ไขพื้นที่ผู้กระทำผิดของพนักงานคุมประพฤติ

๕.๑ งานคุมประพฤติ	จำนวน	ร้อยละ
มาก	๙๘	๑๗.๒๘
ปานกลาง	๓๔๗	๖๑.๒๐
น้อย	๑๑๖	๒๐.๔๖
ไม่มี	๑	๐.๑๘
ไม่ตอบ	๕	๐.๘๘
รวม	๕๖๗	๑๐๐
๕.๒ งานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด		
มาก	๗๕	๑๓.๒๓
ปานกลาง	๓๓๓	๕๘.๗๓
น้อย	๑๔๕	๒๕.๕๗
ไม่มี	๓	๐.๕๓
ไม่ตอบ	๑๑	๑.๙๔
รวม	๕๖๗	๑๐๐

ตารางที่ ๖ วิธีการศึกษา พัฒนาความรู้ด้วยตนเองจากแหล่งต่างๆ เกี่ยวกับการจำแนก และการแก้ไขพื้นที่ผู้กระทำผิด (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)

• คู่มือ/แนวทางปฏิบัติที่เป็นเอกสาร	จำนวน	ร้อยละ
ศึกษา	๕๕๒	๙๗.๓๕
ไม่ได้ศึกษา	๑๔	๒.๔๗
ไม่ตอบ	๑	๐.๑๘
รวม	๕๖๗	๑๐๐
• คู่มือ/แนวทางปฏิบัติที่อยู่ในเว็บไซต์กรมคุมประพฤติ		
ศึกษา	๑๔๕	๒๕.๕๗
ไม่ได้ศึกษา	๔๒๑	๗๔.๒๕
ไม่ตอบ	๑	๐.๑๘
รวม	๕๖๗	๑๐๐
• การจัดอบรม/แลกเปลี่ยนเรียนรู้ (KM) ในสำนักงาน		
มีการจัด/เข้าร่วม	๒๗๔	๔๘.๓๒
ไม่มี	๒๙๒	๕๑.๕๐
ไม่ตอบ	๑	๐.๑๘
รวม	๕๖๗	๑๐๐

(ตารางที่ ๖ ต่อ)

• การเรียน/ศึกษาผ่านระบบ E – Learning	จำนวน	ร้อยละ
เรียน	๑๘	๓.๑๗
- หลักสูตร พ.ร.บ. พินฟูฯ	๑	
หลักสูตร แนวคิด หลักการความสำคัญของการ	๑	
สงเคราะห์ผู้ต้องหาและผู้กระทำผิด		
ไม่ระบุหลักสูตร	๑๖	
ไม่เรียน	๕๔๘	๙๖.๖๕
ไม่ตอบ	๑	๐.๑๘
รวม	๕๖๗	๑๐๐
• อื่นๆ		
เลือก	๖๙	๑๒.๑๗
ไม่เลือก	๔๙๗	๘๗.๖๕
ไม่ตอบ	๑	๐.๑๘
รวม	๕๖๗	๑๐๐

ผู้ที่ตอบอื่นๆ ระบุว่าได้ศึกษาพัฒนาความรู้ด้วยตนเองเกี่ยวกับการจำแนก และการแก้ไขพินฟู ผู้กระทำผิดด้วยวิธีเรียนรู้จากผู้บังคับบัญชา จากผู้ชำนาญการ จากเพื่อนร่วมงานจากพื้นที่ทำงาน (๒๕) จากการอบรม การประชุม การจัดกิจกรรมให้ความรู้ กับหน่วยงานอื่น (๑๘) จากประสบการณ์การทำงาน (๙) จากการศึกษาค้นคว้า ทดลองปฏิบัติ (๔) และเรียนรู้จากกลุ่มผู้รับบริการ (๓)

ตารางที่ ๗ ความเชื่อมั่นต่อเครื่องมือการจำแนก (แบบประเมิน/เกณฑ์) ว่าสามารถใช้จำแนก หรือคัดกรองผู้กระทำผิด ผู้ติด/เสพยาเสพติด เพื่อกำหนดวิธีปฏิบัติ/บำบัดฟื้นฟูให้เหมาะสม

๗.๑ การจำแนกในงานคุมประพฤติ (แบบประเมิน ความเสี่ยง และสภาพปัญหาความต้องการ)	จำนวน	ร้อยละ
เกณฑ์ที่ใช้ประเมินความเสี่ยง		
มาก	๑๑๙	๒๐.๙๙
ปานกลาง	๓๓๙	๕๙.๗๘
น้อย	๘๕	๑๔.๙๙
ไม่เชื่อมั่น	๒๐	๓.๕๓
ไม่ตอบ	๔	.๗๑
รวม	๕๖๗	๑๐๐.๐
เกณฑ์ที่ใช้ประเมินสภาพปัญหาความต้องการ		
มาก	๑๑๑	๑๙.๕๘
ปานกลาง	๓๓๘	๕๙.๖๑
น้อย	๙๑	๑๖.๐๕
ไม่เชื่อมั่น	๑๖	๒.๘๒
ไม่ตอบ	๑๑	๑.๙๔
รวม	๕๖๗	๑๐๐.๐

(ตารางที่ ๗ ต่อ)

๗.๒ การจำแนกในงานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด (แบบประเมินกาย จิต สังคม)		
หัวข้อการประเมินทางกาย		
มาก	๗๓	๑๒.๘๗
ปานกลาง	๒๘๑	๔๙.๕๖
น้อย	๑๔๖	๒๕.๗๕
ไม่เชื่อมั่น	๔๘	๘.๔๗
ไม่ตอบ	๑๙	๓.๓๕
รวม	๕๖๗	๑๐๐
หัวข้อการประเมินด้านจิตใจ		
มาก	๔๙	๘.๖๔
ปานกลาง	๒๒๘	๔๐.๒๑
น้อย	๑๗๑	๓๐.๑๖
ไม่เชื่อมั่น	๙๔	๑๖.๕๘
ไม่ตอบ	๒๕	๔.๔๑
รวม	๕๖๗	๑๐๐
หัวข้อการประเมินภูมิหลังทางสังคม		
มาก	๑๓๕	๒๓.๘๑
ปานกลาง	๒๙๒	๕๑.๕๑
น้อย	๘๗	๑๕.๓๔
ไม่เชื่อมั่น	๒๙	๕.๑๑
ไม่ตอบ	๒๔	๔.๒๓
รวม	๕๖๗	๑๐๐.๐

เหตุผลที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเชื่อมั่นหรือไม่เชื่อมั่นต่อระบบการจำแนกในงานคุมประพฤติ
(แบบประเมินความเสี่ยง และสภาพปัญหาความต้องการ)

เกณฑ์ที่ใช้ประเมินความเสี่ยง			
เชื่อมั่น		ไม่เชื่อมั่น	
เหตุผล	จำนวน	เหตุผล	ความถี่
- สามารถวางแผนควบคุม สอดส่องได้เหมาะสม	๒๐	- เนื้อหากว้าง เข้าใจยาก ไม่สมบูรณ์	๓๒
- มีประเด็นในการประเมิน ชัดเจน	๑๕	- ผู้ใช้ขาดความรู้ ความเข้าใจ ในการใช้ รวมถึงการบริหารงานของสำนักงาน และความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่	๑๓
- เป็นเกณฑ์ที่ง่ายและช่วยในเรื่องการตัดสินใจในการ ปฏิบัติงาน	๑๐	- ไม่สามารถนำมาปฏิบัติจริงได้	๑๓
		- เกณฑ์ในการจำแนกไม่ตรงกับข้อมูล ผู้กระทำผิด	๑๓
		- อยู่ที่ความรู้ ความเข้าใจ การให้ข้อมูล และการประเมินทางจิตใจและกาย ของผู้กระทำผิด	๑๒
		- ปริมาณคดีมาก เจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอ	๑๒
		- การปิดบังข้อมูล ไม่สามารถเข้าถึง ข้อมูล	๙
เกณฑ์ที่ใช้ประเมินสภาพปัญหาความต้องการ			
เชื่อมั่น		ไม่เชื่อมั่น	
เหตุผล	ความถี่	เหตุผล	ความถี่
- ข้อมูลมีความชัดเจนแยกแยะได้ดีและเป็นระบบ	๑๖	- ผู้ใช้ขาดความรู้ ความเข้าใจ ในการใช้ รวมถึงการบริหารงานของสำนักงาน และความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่	๒๓
- แบบประเมินสามารถแก้ไขปัญหาได้ดีตรงกับความต้องการ	๑๒	- มีเนื้อหากว้าง คล้ายคลึง เข้าใจยาก	๑๗
- เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจ และเชื่อมโยงไปยังปัญหาต่างๆ	๙	- การปิดบังข้อมูล ไม่สามารถเข้าถึง ข้อมูล	๑๔
		- ไม่สามารถนำมาปฏิบัติจริงได้	๑๔
		- ปริมาณคดีมีจำนวนมากงบประมาณ น้อย	๑๑
		- เจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอ	๗
		- เกณฑ์ไม่สอดคล้องกับปัญหาผู้กระทำ ผิด	๔
		- มีปัจจัยอื่นเข้ามาเกี่ยวข้องทำให้การ จำแนกมีความคลาดเคลื่อน	

เหตุผลที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเชื่อมั่น/ไม่เชื่อมั่นต่อระบบการจำแนก ในงานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด (แบบประเมินกาย จิต สังคม)

หัวข้อการประเมินทางกาย			
เชื่อมั่น		ไม่เชื่อมั่น	
เหตุผล	ความถี่	เหตุผล	ความถี่
<ul style="list-style-type: none"> - มีหลักเกณฑ์ชัดเจน - เป็นระบบ มีองค์ความรู้ - มีเครื่องมือตรวจสอบที่แม่นยำ ประเมินได้ตามจริง 	<ul style="list-style-type: none"> ๑๐ ๒ ๔ 	<ul style="list-style-type: none"> - แบบในการประเมินมีความซับซ้อน เข้าใจยาก ไม่ครอบคลุม - เจ้าหน้าที่ยังขาดความรู้ ความเข้าใจ ในการจำแนกข้อมูล - คะแนน ผลที่ได้ไม่สอดคล้องกับข้อเท็จจริง - ข้อมูลคลาดเคลื่อน ไม่มีการอ้างอิง จากแพทย์/พยาบาล ไม่สามารถใช้กับผู้กระทำผิดทุกรายได้ - จำนวนคดีมีมาก ขาดงบประมาณ ขาดบุคลากร ระยะเวลาจำกัด - ตรวจสอบจากประวัติ จากสภาพทั่วไปด้วยสายตา - มีการปิดบังข้อมูล - ขึ้นอยู่กับการให้ข้อมูลของผู้กระทำผิด รวมถึงสภาพร่างกาย - ไม่สามารถนำมาปฏิบัติจริงได้ - ไม่ได้รับผิดชอบในหน้าที่นี้ 	<ul style="list-style-type: none"> ๒๔ ๒๑ ๑๖ ๑๔ ๑๔ ๑๑ ๗ ๗ ๒ ๒
หัวข้อการประเมินด้านจิตใจ			
เชื่อมั่น		ไม่เชื่อมั่น	
เหตุผล	ความถี่	เหตุผล	ความถี่
<ul style="list-style-type: none"> - เป็นระบบ และมีองค์ความรู้ทางวิชาการ - สามารถวัดความเที่ยงตรงได้ - ครอบคลุมทุกประเด็นและสอดคล้องกับการทำงาน 	<ul style="list-style-type: none"> ๑ ๑ ๒ 	<ul style="list-style-type: none"> - มีความคลาดเคลื่อน โดยเฉพาะผู้กระทำผิดที่เคยได้รับการประเมินมาแล้วปิดบังข้อมูล - ความรู้ความเข้าใจ ความร่วมมือของตัวผู้กระทำผิด - แบบประเมินเข้าใจยาก ไม่ชัดเจน ภาษายาก ควรมีการปรับปรุง - พนักงานคุมประพฤติขาดทักษะ และประสบการณ์ในการวิเคราะห์ - ไม่สามารถนำมาปฏิบัติได้จริง - ข้อจำกัดในเรื่องของระยะเวลาและปริมาณคดี 	<ul style="list-style-type: none"> ๔๗ ๒๑ ๓๗ ๒๒ ๙ ๕

หัวข้อการประเมินภูมิหลังทางสังคม			
เชื่อมั่น		ไม่เชื่อมั่น	
เหตุผล	ความถี่	เหตุผล	ความถี่
- สามารถใช้ในการประเมินเพื่อคัดกรองเข้าสู่กระบวนการฟื้นฟูได้	๑๐	- แบบประเมินไม่ครอบคลุม บางคำถามกว้าง และเกณฑ์ในการให้คะแนนไม่ชัดเจน	๓๑
- เป็นงานที่ดำเนินอย่างเป็นระบบมีองค์ความรู้ทางวิชาการ	๑๖	- มีความคลาดเคลื่อนของข้อมูล การปิดบังข้อมูล การให้ความร่วมมือ ความรู้ความเข้าใจของผู้กระทำผิด	๒๒
- คำถามที่ใช้เจ้าหน้าที่สามารถนำไปตรวจสอบได้	๘	- ไม่สามารถนำมาปฏิบัติงานได้จริง	
		- พนักงานคุมประพฤติขาดทักษะประสบการณ์ในการประเมิน	๘
		- ระยะเวลาในการประเมิน และปริมาณของงาน	๖
			๔

ตารางที่ ๘ การจัดทำฐานข้อมูลตามกลุ่มที่จำแนกไว้ของสำนักงานคุมประพฤติ/พนักงานคุมประพฤติ

๘.๑ ฐานข้อมูลกลุ่มผู้ถูกคุมความประพฤติที่มีความเสี่ยงแต่ละระดับ (จำนวนผู้ถูกคุมความประพฤติ ที่มีความเสี่ยงสูง ปานกลาง ต่ำ)	จำนวน	ร้อยละ
มี และใช้ประโยชน์ในการวางแผนการควบคุมสอดส่องและติดตาม	๒๙๙	๕๒.๗๔
มี แต่ไม่ได้ใช้ประโยชน์	๑๗๑	๓๐.๑๖
ไม่มี	๕๕	๙.๗๐
อื่นๆ	๓๕	๖.๑๗
ไม่ตอบ	๗	๑.๒๓
รวม	๕๖๗	๑๐๐
๘.๒ ฐานข้อมูลปัญหา/ความต้องการ เพื่อวางแผนจัดกิจกรรมการแก้ไขฟื้นฟู สงเคราะห์หรือส่งต่อ		
มี และได้ใช้ประโยชน์ในการแก้ไขฟื้นฟูฯ	๓๑๓	๕๕.๒๐
มี แต่ไม่ได้ใช้ประโยชน์	๑๗๖	๓๑.๐๔
ไม่มี	๖๔	๑๑.๒๙
ไม่ตอบ	๑๔	๒.๔๗
รวม	๕๖๗	๑๐๐
๘.๓ ฐานข้อมูลผู้เข้ารับการฟื้นฟูฯ กลุ่มควบคุมตัวเข้มงวด/ไม่เข้มงวด กลุ่มไม่ควบคุมตัว		
มี และได้ใช้ประโยชน์ในการบำบัดฟื้นฟูให้เหมาะสมกับกลุ่ม	๓๑๒	๕๕.๐๓
มี แต่ไม่ได้ใช้ประโยชน์	๑๔๓	๒๕.๒๒
ไม่มี	๕๔	๙.๕๒
อื่นๆ	๔๔	๗.๗๖
ไม่ตอบ	๑๔	๒.๔๗
รวม	๕๖๗	๑๐๐

(ตารางที่ ๘ ต่อ)

๘.๔ ฐานข้อมูลปัญหา/ความต้องการของผู้เข้ารับบริการฟื้นฟูฯ เพื่อวางแผนจัดกิจกรรมแก้ไขฟื้นฟู สงเคราะห์ หรือส่งต่อ	จำนวน	ร้อยละ
มี และได้ใช้ประโยชน์ในการบำบัดฟื้นฟูฯ	๓๐๐	๕๒.๙๑
มี แต่ไม่ได้ใช้ประโยชน์	๑๖๘	๒๙.๖๓
ไม่มี	๗๗	๑๓.๕๘
ไม่ตอบ	๒๒	๓.๘๘
รวม	๕๖๗	๑๐๐.๐

ตารางที่ ๙ การจัดทำระบบ ฐานข้อมูลตามข้อ ๘ (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)

• เอกสาร	จำนวน	ร้อยละ
มี	๓๑๖	๕๕.๗๓
ไม่มี	๑๙๓	๓๔.๐๔
ไม่ตอบ	๕๘	๑๐.๒๓
รวม	๕๖๗	๑๐๐
• โปรแกรมฐานข้อมูลที่สำนักงานจัดทำเอง		
มี	๙๑	๑๖.๐๕
ไม่มี	๔๑๘	๗๓.๗๒
ไม่ตอบ	๕๘	๑๐.๒๓
รวม	๕๖๗	๑๐๐
• ระบบสารสนเทศกรมคุมประพฤติ		
มี	๒๔๔	๔๓.๐๓
ไม่มี	๒๖๕	๔๖.๗๔
ไม่ตอบ	๕๘	๑๐.๒๓
รวม	๕๖๗	๑๐๐
• อื่นๆ		
มี เช่น โปรแกรม excel	๒๖	๔.๕๘
ไม่มี	๔๘๓	๘๕.๑๙
ไม่ตอบ	๕๘	๑๐.๒๓
รวม	๕๖๗	๑๐๐

ส่วนที่ ๒ การดำเนินงานด้านการจำแนกและการแก้ไขฟื้นฟู

ตารางที่ ๑๐ แสดงการดำเนินงาน

การดำเนินงาน	มีการใช้	ไม่ทำ/ไม่ใช้	ไม่มีข้อมูล	ไม่ได้รับผิดชอบ	ไม่ตอบ	รวม
งานคุมประพฤติ						
๑. การจำแนกผู้กระทำผิดโดยใช้แบบประเมินจำเลย	๔๔๐ (๗๗.๖๐)	๑๐ (๑.๗๖)	๑ (๐.๑๘)	๑๐๓ (๑๘.๑๗)	๑๓ (๒.๒๙)	๕๖๗ (๑๐๐)
๒. การนำข้อเท็จจริงในสำนวนสืบเสาะมาประเมินความเสี่ยง	๔๕๒ (๗๙.๗๒)	๖ (๑.๐๖)	-	๙๘ (๑๗.๒๘)	๑๑ (๑.๙๔)	๕๖๗ (๑๐๐)
๓. การนำข้อเท็จจริงในสำนวนสืบเสาะมาประเมินสภาพปัญหา/ความต้องการ	๔๕๑ (๗๙.๕๔)	๖ (๑.๐๖)	-	๙๙ (๑๗.๔๖)	๑๑ (๑.๙๔)	๕๖๗ (๑๐๐)
๔. การนำข้อเท็จจริงในสำนวนสืบเสาะมาวิเคราะห์ ตามแบบประเมิน เพื่อใช้ในการสรุปความเห็นเสนอวิธีปฏิบัติที่เหมาะสม	๔๕๓ (๗๙.๙๐)	๗ (๑.๒๓)	-	๙๗ (๑๗.๑๑)	๑๐ (๑.๗๖)	๕๖๗ (๑๐๐)
๕. การจำแนกผู้กระทำผิดโดยใช้แบบประเมินผู้ถูกคุมความประพฤติ	๔๔๐ (๗๗.๖๐)	๓ (๐.๕๓)	-	๑๑๕ (๒๐.๒๘)	๙ (๑.๕๙)	๕๖๗ (๑๐๐)
๖. ข้อมูลในสำนวนสอดส่องเพียงพอต่อการวิเคราะห์ และวางแผนแก้ไขฟื้นฟูผู้ถูกคุมความประพฤติ	๔๓๗ (๗๗.๐๘)	๔ (๐.๗๐)	๑ (๐.๑๘)	๑๑๕ (๒๐.๒๘)	๑๐ (๑.๗๖)	๕๖๗ (๑๐๐)
๗. การจำแนกกลุ่มความเสี่ยงสูง ปานกลางต่ำ และสภาพปัญหาความต้องการ ทำให้การวางแผนควบคุมและสอดส่องรวมทั้งการแก้ไขฟื้นฟู เหมาะสมกับผู้ถูกคุมความประพฤติ	๔๓๖ (๗๖.๘๙)	๘ (๑.๔๑)	-	๑๑๑ (๑๙.๕๘)	๑๒ (๒.๑๒)	๕๖๗ (๑๐๐)
๘. การประเมินซ้ำ เพื่อทบทวนแผนการควบคุมและสอดส่อง และแผนการแก้ไขฟื้นฟู เมื่อพบว่าข้อเท็จจริงเปลี่ยนแปลง/ระยะเวลาการคุมประพฤติผ่านไป ๓ - ๖ เดือน	๓๙๒ (๖๙.๑๓)	๔๔ (๗.๗๖)	๓ (๐.๕๓)	๑๑๖ (๒๐.๔๖)	๑๒ (๒.๑๒)	๕๖๗ (๑๐๐)
๙. การจัดกิจกรรมแก้ไขฟื้นฟู หรือการส่งต่อทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ	๔๕๒ (๗๙.๗๒)	๑๓ (๒.๒๙)	๓ (๐.๕๓)	๘๗ (๑๕.๓๔)	๑๒ (๒.๑๒)	๕๖๗ (๑๐๐)
๑๐. การสงเคราะห์ หรือการส่งต่อทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ	๔๕๐ (๗๙.๓๖)	๕ (๐.๘๘)	๔ (๐.๗๐)	๘๕ (๑๔.๙๙)	๒๓ (๔.๐๗)	๕๖๗ (๑๐๐)
๑๑. การดำเนินงานเป็นไปตามคู่มือ/แนวปฏิบัติเกี่ยวกับ	๔๗๕ (๘๓.๗๗)	๓ (๐.๕๓)	๒ (๐.๓๖)	๗๔ (๑๓.๐๕)	๑๓ (๒.๒๙)	๕๖๗ (๑๐๐)
๑๑.๑ การจำแนก						
๑๑.๒ การแก้ไขฟื้นฟู	๔๕๒ (๗๙.๗๒)	๓ (๐.๕๓)	๓ (๐.๕๓)	๘๔ (๑๔.๘๑)	๒๕ (๔.๔๑)	๕๖๗ (๑๐๐)
๑๑.๓ การสงเคราะห์	๔๕๑ (๗๙.๕๔)	๔ (๐.๗๐)	๓ (๐.๕๓)	๘๓ (๑๔.๖๔)	๒๖ (๔.๕๙)	๕๖๗ (๑๐๐)

(ตารางที่ ๑๐ ต่อ)

การดำเนินงาน	มี การใช้	ไม่ทำ/ ไม่ใช้	ไม่มี ข้อมูล	ไม่ได้ รับผิดชอบ	ไม่ตอบ	รวม
งานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด						
๑๒. การใช้แบบประเมินกาย จิต สังคม เพื่อคัดกรองผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์	๔๔๖ (๗๘.๖๕)	๓ (๐.๕๓)	๑ (๐.๑๘)	๑๐๓ (๑๘.๑๗)	๑๔ (๒.๔๗)	๕๖๗ (๑๐๐)
๑๓. การใช้ประโยชน์จากแบบประเมินทางกาย และการตรวจทางห้องปฏิบัติการ	๔๒๒ (๗๔.๔๒)	๒๘ (๔.๙๔)	๒ (๐.๓๖)	๑๐๑ (๑๗.๘๑)	๑๔ (๒.๔๗)	๕๖๗ (๑๐๐)
๑๔. การใช้ประโยชน์จากแบบประเมินด้านจิตใจ	๔๓๑ (๗๖.๐๑)	๑๖ (๒.๘๒)	๒ (๐.๓๖)	๑๐๓ (๑๘.๑๗)	๑๕ (๒.๖๔)	๕๖๗ (๑๐๐)
๑๕. การใช้ประโยชน์จากแบบประเมินภูมิหลังทางสังคม	๔๔๖ (๗๘.๖๕)	๖ (๑.๐๖)	๒ (๐.๓๖)	๙๙ (๑๗.๔๖)	๑๔ (๒.๔๗)	๕๖๗ (๑๐๐)
๑๖. การจัดทำแผนการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด สอดคล้องกับผลสรุปจากแบบประเมินกาย จิต สังคม	๔๓๖ (๗๖.๘๙)	๑๖ (๒.๘๒)	๒ (๐.๓๖)	๙๗ (๑๗.๑๑)	๑๖ (๒.๘๒)	๕๖๗ (๑๐๐)
๑๗. การใช้แบบประเมินพฤติกรรมระหว่างการฟื้นฟูฯ แบบไม่ควบคุมตัว	๔๑๓ (๗๒.๘๓)	๑๒ (๒.๑๒)	๒ (๐.๓๖)	๑๒๕ (๒๒.๐๔)	๑๕ (๒.๖๕)	๕๖๗ (๑๐๐)
๑๘. การฟื้นฟูฯ แบบไม่ควบคุมตัว โดยโปรแกรมสำนักงานคุมประพฤติ ทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ	๔๒๖ (๗๕.๑๓)	๓ (๐.๕๓)	๓ (๐.๕๓)	๑๒๑ (๒๑.๓๔)	๑๔ (๒.๔๗)	๕๖๗ (๑๐๐)
๑๙. การฟื้นฟูฯ โดยโปรแกรมปรับตัวกลับสู่สังคม ทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ	๔๒๔ (๗๔.๗๘)	๓ (๐.๕๓)	๔ (๐.๗๐)	๑๒๑ (๒๑.๓๔)	๑๕ (๒.๖๕)	๕๖๗ (๑๐๐)
๒๐. การติดตามผลผู้ผ่านการฟื้นฟูฯ ทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ	๔๑๓ (๗๒.๘๓)	๕ (๐.๘๘)	๓ (๐.๕๓)	๑๒๖ (๒๒.๒๒)	๒๐ (๓.๕๓)	๕๖๗ (๑๐๐)
๒๑. การดำเนินงานเป็นไปตามคู่มือ/แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด	๔๔๐ (๗๗.๕๙)	๒ (๐.๓๖)	๑ (๐.๑๘)	๑๐๙ (๑๙.๒๒)	๑๕ (๒.๖๕)	๕๖๗ (๑๐๐)
อื่นๆ						
๒๒. การใช้แบบประเมินสภาพปัญหาความต้องการในงานฟื้นฟูฯ	๓๖๓ (๖๔.๐๒)	๕๔ (๙.๕๒)	๙ (๑.๖๐)	๑๒๓ (๒๑.๖๙)	๑๘ (๓.๑๗)	๕๖๗ (๑๐๐)
๒๓. การใช้แบบประเมินกาย จิต สังคม ในงานคุมประพฤติคดี ยาเสพติด	๓๔๗ (๖๑.๒)	๗๕ (๑๓.๒๓)	๗ (๑.๒๓)	๑๑๙ (๒๐.๙๙)	๑๙ (๓.๓๕)	๕๖๗ (๑๐๐)
๒๔. การใช้แบบประเมินอื่นๆ ร่วมกับแบบที่กำหนด เช่น แบบประเมินความเครียด การติดสุรา ฯลฯ	๒๗๐ (๔๗.๖๒)	๑๒๘ (๒๒.๕๗)	๓๗ (๖.๕๓)	๑๑๖ (๒๐.๔๖)	๑๖ (๒.๘๒)	๕๖๗ (๑๐๐)
๒๕. มีการจำแนกด้วยวิธีอื่น เช่น จำแนกตามฐานความผิด	๒๙๘ (๕๒.๕๖)	๑๐๙ (๑๙.๒๒)	๒๙ (๕.๑๑)	๑๑๒ (๑๙.๗๕)	๑๙ (๓.๓๕)	๕๖๗ (๑๐๐)

(ตารางที่ ๑๐ ต่อ)

การดำเนินงาน	มีการดำเนินงานในอัตราส่วน (โดยประมาณ)				
	๙๑-๑๐๐%	๘๑-๙๐%	๗๑-๘๐%	๖๑-๗๐%	≤ ๖๐%
งานคุ้มครองสิทธิ					
๑. การจำแนกผู้กระทำผิดโดยใช้แบบประเมินจำเลย	๒๗๗ (๔๘.๘๕)	๘๑ (๑๔.๒๙)	๔๘ (๘.๔๗)	๑๙ (๓.๓๕)	๑๕ (๒.๖๔)
๒. การนำข้อเท็จจริงในสำนวนสืบเสาะมาประเมินความเสี่ยง	๒๖๑ (๔๖.๐๓)	๙๗ (๑๗.๑๑)	๕๒ (๙.๑๗)	๒๕ (๔.๔๑)	๑๗ (๓.๐๐)
๓. การนำข้อเท็จจริงในสำนวนสืบเสาะมาประเมินสภาพปัญหา/ ความต้องการ	๒๒๙ (๔๐.๓๙)	๑๑๖ (๒๐.๔๕)	๕๖ (๙.๘๘)	๓๐ (๕.๒๙)	๒๐ (๓.๕๓)
๔. การนำข้อเท็จจริงในสำนวนสืบเสาะมาวิเคราะห์ ตามแบบประเมิน เพื่อใช้ในการสรุปความเห็นเสนอวิธีปฏิบัติที่เหมาะสม	๒๒๗ (๔๐.๐๔)	๑๑๗ (๒๐.๖๓)	๖๗ (๑๑.๘๒)	๒๒ (๓.๘๘)	๒๐ (๓.๕๓)
๕. การจำแนกผู้กระทำผิดโดยใช้แบบประเมินผู้ถูกคุมความประพฤติ	๒๓๕ (๔๑.๔๕)	๑๐๘ (๑๙.๐๕)	๕๔ (๙.๕๒)	๓๒ (๕.๖๔)	๑๑ (๑.๙๔)
๖. ข้อมูลในสำนวนสอดส่องเพียงพอต่อการวิเคราะห์ และวางแผนแก้ไขฟื้นฟูผู้ถูกคุมความประพฤติ	๑๐๓ (๑๘.๑๗)	๑๔๔ (๒๕.๔๐)	๑๐๘ (๑๙.๐๕)	๕๕ (๙.๗๐)	๒๗ (๔.๗๖)
๗. การจำแนกกลุ่มความเสี่ยงสูง ปานกลางต่ำ และสภาพปัญหาความต้องการ ทำให้การวางแผนควบคุมและสอดส่องรวมทั้งการแก้ไขฟื้นฟู เหมาะสมกับผู้ถูกคุมความประพฤติ	๑๐๖ (๑๘.๖๙)	๑๔๓ (๒๕.๒๒)	๑๐๐ (๑๗.๖๔)	๕๕ (๙.๗๐)	๓๒ (๕.๖๔)
๘. การประเมินซ้ำ เพื่อทบทวนแผนการควบคุมและสอดส่อง และแผนการแก้ไขฟื้นฟู เมื่อพบว่าข้อเท็จจริงเปลี่ยนแปลง หรือระยะเวลาการคุมประพฤติผ่านไป ๓ - ๖ เดือน	๖๗ (๑๑.๘๒)	๑๐๒ (๑๗.๙๙)	๙๘ (๑๗.๒๘)	๖๖ (๑๑.๖๔)	๕๙ (๑๐.๔๐)
๙. การจัดกิจกรรมแก้ไขฟื้นฟู หรือการส่งต่อ ทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ	๕๕ (๙.๗๐)	๑๒๒ (๒๑.๕๒)	๑๓๘ (๒๔.๓๔)	๗๘ (๑๓.๗๖)	๕๙ (๑๐.๔๐)
๑๐. การสงเคราะห์ หรือการส่งต่อทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ	๕๗ (๑๐.๐๕)	๑๓๔ (๒๓.๖๓)	๑๑๐ (๑๙.๔๐)	๘๑ (๑๔.๒๙)	๖๘ (๑๑.๙๙)
๑๑. การดำเนินงานเป็นไปตามคู่มือ/ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับ ๑๑.๑ การจำแนก	๑๗๖ (๓๑.๐๔)	๑๔๒ (๒๕.๐๔)	๙๓ (๑๖.๔๐)	๓๓ (๕.๘๒)	๓๑ (๕.๔๗)
๑๑.๒ การแก้ไขฟื้นฟู	๑๒๔ (๒๑.๘๗)	๑๔๑ (๒๔.๘๗)	๑๐๒ (๑๗.๙๙)	๔๕ (๗.๙๔)	๔๐ (๗.๐๕)
๑๑.๓ การสงเคราะห์	๑๑๙ (๒๐.๙๙)	๑๓๓ (๒๓.๔๖)	๙๙ (๑๗.๔๖)	๕๖ (๙.๘๗)	๔๔ (๗.๗๖)

(ตารางที่ ๑๐ ต่อ)

การดำเนินงาน	มีการดำเนินงานในอัตราส่วน (โดยประมาณ)				
	๙๑-๑๐๐%	๘๑-๙๐%	๗๑-๘๐%	๖๑-๗๐%	≤ ๖๐%
งานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด					
๑๒. การใช้แบบประเมินกาย จิต สังคม เพื่อคัดกรองผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์	๒๓๙ (๔๒.๑๕)	๙๑ (๑๖.๐๕)	๖๔ (๑๑.๒๙)	๒๘ (๔.๙๓)	๒๔ (๔.๒๓)
๑๓. การใช้ประโยชน์จากแบบประเมินทางกาย และการตรวจทางห้องปฏิบัติการ	๑๓๐ (๒๒.๙๓)	๑๐๗ (๑๘.๘๗)	๗๙ (๑๓.๙๓)	๔๙ (๘.๖๔)	๕๗ (๑๐.๐๕)
๑๔. การใช้ประโยชน์จากแบบประเมินด้านจิตใจ	๑๑๗ (๒๐.๖๓)	๑๐๔ (๑๘.๓๔)	๘๙ (๑๕.๗๐)	๕๕ (๙.๗๐)	๖๖ (๑๑.๖๔)
๑๕. การใช้ประโยชน์จากแบบประเมินภูมิหลังทางสังคม	๑๖๘ (๒๙.๖๓)	๑๒๕ (๒๒.๐๔)	๙๑ (๑๖.๐๕)	๓๓ (๕.๘๒)	๒๙ (๕.๑๑)
๑๖. การจัดทำแผนการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด สอดคล้องกับผลสรุปจากแบบประเมินกาย จิต สังคม	๑๑๔ (๒๐.๑๑)	๑๒๙ (๒๒.๗๕)	๙๙ (๑๗.๔๖)	๕๔ (๙.๕๒)	๔๐ (๗.๐๕)
๑๗. การใช้แบบประเมินพฤติกรรมระหว่างการฟื้นฟู แบบไม่ควบคุมตัว	๑๓๐ (๒๒.๙๓)	๑๑๔ (๒๐.๑๑)	๙๐ (๑๕.๘๗)	๔๗ (๘.๒๘)	๓๒ (๕.๖๔)
๑๘. การฟื้นฟู แบบไม่ควบคุมตัว โดยโปรแกรมสำนักงานคุมประพฤติ ทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ	๖๙ (๑๒.๑๗)	๑๒๔ (๒๒.๘๗)	๑๒๔ (๒๒.๘๗)	๖๖ (๑๑.๖๔)	๔๓ (๗.๕๘)
๑๙. การฟื้นฟูฯ โดยโปรแกรมปรับตัวกลับสู่สังคม ทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ	๖๓ (๑๑.๑๑)	๑๒๖ (๒๒.๒๒)	๑๑๔ (๒๐.๑๑)	๗๖ (๑๓.๔๐)	๔๕ (๗.๙๔)
๒๐. การติดตามผลผู้ผ่านการฟื้นฟูฯ ทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ	๔๗ (๘.๒๘)	๑๑๑ (๑๙.๕๘)	๑๒๒ (๒๑.๕๒)	๗๖ (๑๓.๔๐)	๕๗ (๑๐.๐๕)
๒๑. การดำเนินงานเป็นไปตามคู่มือ/แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด	๑๐๒ (๑๗.๙๙)	๑๔๓ (๒๕.๒๑)	๑๑๒ (๑๙.๗๕)	๕๒ (๙.๑๗)	๓๑ (๕.๔๗)
อื่นๆ					
๒๒. การใช้แบบประเมินสภาพปัญหาความต้องการในงานฟื้นฟูฯ	๗๒ (๑๒.๗๐)	๑๐๑ (๑๗.๘๑)	๘๑ (๑๔.๒๙)	๖๒ (๑๐.๙๓)	๔๗ (๘.๒๙)
๒๓. การใช้แบบประเมินกาย จิต สังคม ในงานคุมประพฤติคดี ยาเสพติด	๘๓ (๑๔.๖๔)	๙๗ (๑๗.๑๑)	๗๓ (๑๒.๘๗)	๔๙ (๘.๖๔)	๔๕ (๗.๙๔)
๒๔. การใช้แบบประเมินอื่นๆ ร่วมกับแบบที่กำหนด เช่น แบบประเมินความเครียด, การติดสุรา, ความถนัดในอาชีพ ฯลฯ *	๓๙ (๖.๘๘)	๖๓ (๑๑.๑๑)	๗๒ (๑๒.๗๐)	๔๕ (๗.๙๔)	๕๑ (๘.๙๙)
๒๕. มีการจำแนกด้วยวิธีอื่น เช่น จำแนกตามฐานความผิด	๕๒ (๙.๑๗)	๘๒ (๑๔.๔๖)	๗๐ (๑๒.๓๕)	๔๘ (๘.๔๗)	๔๖ (๘.๑๑)

ส่วนที่ ๓ การพัฒนา/ปรับปรุงระบบการจำแนก และการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดโดยสำนักงานคุมประพฤติ

๓.๑ การพัฒนา/ปรับปรุงระบบการจำแนกจำเลย/ผู้ถูกคุมความประพฤติในงานคุมประพฤติ

สำนักงานคุมประพฤติ ๙ แห่งที่มีความเห็นว่ารระบบการจำแนกปัจจุบันมีความเหมาะสมแล้ว และให้เหตุผลสนับสนุน ดังนี้

- ระบบและแบบฟอร์มการจำแนกของกรมที่ใช้อยู่ในขณะนี้มีความเหมาะสมแล้ว เนื่องจากมีความละเอียด และสามารถให้รายละเอียดสมบูรณ์เพียงพอเพื่อให้พนักงานคุมประพฤติใช้ประโยชน์ในการประเมินผู้กระทำผิดได้ดี (๕)
- ได้ปฏิบัติตามแบบจำแนกของกรม แต่เลือกใช้วิธีการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าต่างๆด้วยตนเอง จัดรูปแบบต่างๆที่จะส่งเสริมการปฏิบัติงานให้มีคุณภาพ รองรับปริมาณงานที่มาก และในขณะเดียวกันเจ้าหน้าที่ไม่เครียด โดยมอบหมายให้หัวหน้ากลุ่มจัดระบบและดูแลในรายละเอียดร่วมกัน โดยมีการประชุมประจำเดือนเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง (๔)

สำนักงานคุมประพฤติ ๕๔ แห่งมีความเห็นว่าควรปรับปรุงระบบการจำแนกฯ และให้เหตุผลสนับสนุน ดังนี้

- ระบบการจำแนก และการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดมีขั้นตอนที่ต้องดำเนินการมากเกินไป ควรลดลงแต่ให้มีความชัดเจน และเป็นรูปธรรม (๑๗)
- ควรมีการแยกประเภทของผู้กระทำผิดให้ชัดเจนแตกต่างกัน เช่น เด็ก ผู้หญิง คนชรา บุคคลทั่วไป หรือ จำแนกตามฐานความผิดเพื่อดูว่ามีความเสี่ยงในการที่จะหวนกลับมากระทำผิดซ้ำมากน้อยเพียงใด โดยเฉพาะในคดีเกี่ยวกับยาเสพติด (๑๕)
- พนักงานคุมประพฤติ โดยเฉพาะรุ่นใหม่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในระบบการจำแนก ทำให้ในการจำแนกหรือการใช้แบบประเมินผู้กระทำผิดไม่ถูกต้อง ไม่สามารถแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดได้ กรมคุมประพฤติจึงควรจัดให้มีการอบรมกับพนักงานคุมประพฤติให้มากขึ้น และต่อเนื่องเพื่อเพิ่มพูนองค์ความรู้และเข้าใจในแบบประเมิน สามารถวิเคราะห์ในแนวทางเดียวกันรวมถึงแปลผลสู่การนำไปจัดกิจกรรมการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดต่อไป (๑๔)
- แบบฟอร์มที่ใช้อยู่ยุ่งยากซับซ้อน เข้าใจได้ยาก ควรปรับปรุงให้มีความกระชับ แต่ครอบคลุมข้อมูลที่จะใช้อย่างครบถ้วน และอาจนำโปรแกรม (software) มาใช้ในการจำแนกจะทำให้รวดเร็วและง่ายขึ้น (๑๑)
- การใช้ประโยชน์จากข้อมูลในแบบจำแนก ในขณะนี้มีการใช้ประโยชน์ไม่ตรงกับวัตถุประสงค์ของแบบ และในสถานะที่ปริมาณงานมาก ระบบการจำแนกควรจะสามารถรองรับได้เพื่อให้ลดทอนปริมาณตามความจำเป็นแต่ในปัจจุบันกลับสวนทางคือ ไม่ช่วยลดปริมาณงาน (๙)
- ควรแปลเอกสารแบบจำแนกให้เป็นภาษามลายูท้องถิ่น ในกรณีที่ผู้ที่พูด หรือฟังภาษาไทยไม่ได้ (๖)
- ควรปรับแบบฟอร์มในส่วนของการประเมินสภาพปัญหา และความต้องการให้มีความชัดเจน และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง และควรปรับปรุงในวิธีปฏิบัติในการทำการจำแนกในขั้นตอนของการสืบเสาะและการสอดส่องโดยไม่มีข้อคำถามที่มากเกินไปหรือมีเอกสารมากแต่ควรเน้นให้กำหนดคำถามที่สามารถได้ข้อมูลที่ จะให้การช่วยเหลือได้อย่างแท้จริง (๕)
- ควรปรับแบบฟอร์มให้สอดคล้องกับ แบบ คป. ๓ , คป. ๑๑ (๓)
- ควรมีการแยกด้าน ได้แก่ พฤติกรรมการกระทำผิดต่อกฎหมาย พฤติกรรมด้านอารมณ์ พฤติกรรมการคบเพื่อน พฤติกรรมการเรียน/การทำงาน สภาพแวดล้อม โดยกำหนดระยะเวลาการประเมินจากข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น ๑-๒ ปี ยกเว้นพฤติกรรมการกระทำผิดต่อกฎหมาย (๓)

สำนักงานคุมประพฤติที่มีความเห็นหรือดำเนินการอื่นๆ อาทิ

- ยังไม่ต้องดำเนินการปรับแก้หรือทำระบบจำแนกใหม่แต่ควรจะพัฒนาให้เกิดการนำไปใช้ได้จริงจัง ไม่เช่นนั้นจะสวนทางกับปริมาณงาน และจะยิ่งเพิ่มภาระ (๕)
- ขาดคนให้ความใส่ใจสนใจการจำแนก เนื่องจากการจำแนกเป็นสิ่งสำคัญเจ้าหน้าที่จึงควรมีความเข้มงวดมากในการทำการจำแนก (๑)
- สำนักงานคุมประพฤติจังหวัดเพชรบูรณ์ สาขาหล่มสัก มีการจำแนกในทุกคดีแม้แต่คดีที่คุมประพฤติไม่ถึง ๓ เดือน ก็มีการดำเนินการ ถึงแม้กรมคุมประพฤติจะมีแนวทางให้ไม่ต้องจำแนกแต่ สำนักงานได้ปรับปรุงแบบฟอร์มการจำแนกให้เป็นแบบง่ายแผ่นเดียว ใช้ประเมินแทนแบบของกรมคุมประพฤติ
- สำนักงานคุมประพฤติจังหวัดสมุทรสาคร มีการปรับปรุงแบบจำแนกของกรม โดยแก้ไขให้สามารถทำงานได้สะดวก รวดเร็ว และใช้ประโยชน์ได้สูงสุด พัฒนาให้ครอบคลุมเนื้อหา โดยมีความกระชับมากยิ่งขึ้น
- สำนักงานคุมประพฤติจังหวัดน่าน ไม่ได้ปรับปรุงแบบจำแนกของกรม แต่เลือกใช้วิธี ปรับวิธีคิด/ความคิดของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน เพราะเชื่อว่าจะทำให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด

๓.๒ การพัฒนา/ปรับปรุงระบบการประเมินผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์/ผู้เข้ารับการฟื้นฟูฯ

สำนักงานคุมประพฤติ ๒ แห่งที่มีความเห็นว่าระบบการจำแนกปัจจุบันมีความเหมาะสมแล้ว และให้เหตุผลสนับสนุน ดังนี้

- ระบบการประเมินที่กรมคุมประพฤติใช้อยู่สามารถนำมาใช้ประเมินผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์ได้ ไม่ต้องทำการปรับปรุง แต่ควรจะพัฒนาองค์ความรู้ของเจ้าหน้าที่ให้สามารถวิเคราะห์ประเมินผลให้ถูกต้อง (๒)

สำนักงานคุมประพฤติ ๖๔ แห่งที่มีความเห็นว่าควรปรับปรุงระบบการจำแนกฯ และให้เหตุผลสนับสนุน ดังนี้

- การปรับปรุงแบบประเมินทางจิต จะต้องดำเนินการโดยผู้เชี่ยวชาญทางจิตเวช จิตแพทย์/นักจิตวิทยา เป็นผู้ปรับแก้ (๒๖)
- แบบประเมินทางกาย จิต สังคม ควรจะอ่านเข้าใจได้ง่าย กระชับสั้นและครอบคลุมปัญหา อาจจะมีเพียง ๓ - ๔ ข้อที่สำคัญเพราะบางครั้งผู้ถูกประเมินไม่เข้าใจคำถามจึงไม่ได้ให้ข้อมูลที่ตรงกับความเป็นจริงคลาดเคลื่อนส่งผลต่อการประเมิน (๒๔)
- แบบประเมินทางจิตควรมีการปรับปรุง เนื่องจากผู้ที่เข้ารับการตรวจพิสูจน์บ่อยครั้ง จะรู้ว่าต้องตอบอย่างไร และผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์กลุ่มนี้จะมีจำนวนมาก จึงทำให้การประเมินไม่ตรงกับความเป็นจริงควรปรับปรุงเกณฑ์การประเมินผู้ติดยาเสพติด/ผู้เข้ารับการฟื้นฟูฯมาแล้วหลายครั้งให้เข้าสู่กระบวนการตามกฎหมาย นอกจากนั้นควรใช้แบบประเมินทางจิตแพทย์ ภาวะความเครียด การฆ่าตัวตายมาใช้ร่วมด้วย (๒๑)
- ควรปรับ/พัฒนาแบบฟอร์มแบบประเมินทางจิตใจ บางหัวข้อใช้คำถามที่เข้าใจยาก และบางกรณีผู้เข้ารับการฟื้นฟู/ตรวจพิสูจน์มีความบกพร่องทางด้านจิตใจ เช่น การควบคุมอารมณ์ ความคิดที่ผิดปกติ ทำให้ไม่เข้าใจและตอบไม่ได้ รวมถึงควรปรับปรุงแบบให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายแต่ละกลุ่มโดยเฉพาะส่วนภูมิภาคพื้นที่ที่มีความหลากหลายของเชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ น่าจะมีการปรับปรุงแบบให้เหมาะสมกับผู้รับการประเมินใน แต่ละพื้นที่ด้วยซึ่งอาจไม่เข้าใจภาษาไทย (๑๒)
- กรมคุมประพฤติจะต้องจัดอบรมให้ความรู้กับผู้ปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง แม้จะมีคู่มือมาให้ แต่การอ่านเพียงคู่มืออย่างเดียวโดยขาดการอบรมก็ทำให้ไม่เห็นภาพที่ถูกต้องชัดเจน อีกทั้งจะได้เป็นเวทีในการสะท้อนปัญหาอุปสรรค หรือแนวทางแก้ไขที่แต่ละสำนักงานใช้ด้วยแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน (๖)

- แม้มีการใช้แบบประเมิน และสามารถประเมินจำแนกได้ แต่ในทางปฏิบัติด้านสถานที่รองรับ รวมถึงงบประมาณไม่สอดคล้องกับแผนการประเมินก็ทำให้ไม่เกิดผล แบบประเมินภูมิหลังทางสังคม ข้อ ๑๒.๔ เคยบำบัดหลายครั้งควรให้คะแนน ๕ เพราะเคยบำบัดแล้วแต่ก็ยังเลิกใช้ยาเสพติดไม่ได้ ควรจะได้คะแนนมากกว่าคนที่ไม่เคยบำบัด และอาชีพใดบ้างที่เสี่ยงต่อการใช้ยาเสพติด ก็ควรมีการระบุไว้ให้ชัดเจน (๖)
- ควรนำเทคโนโลยีมาใช้ในการประเมินและแสดงผลการประเมินรวมทั้งออกเป็นแผนการแก้ไขฟื้นฟู (๕)

สำนักงานคุมประพฤติที่มีความเห็นหรือดำเนินการอื่นๆ อาทิ

- สำนักงานคุมประพฤติประจำศาลจังหวัดพระโขนง มีการปรับปรุงโดยใช้แบบประเมินกาย จิต สังคม แนวใหม่ที่ประมวลผลโดยระบบ Software โครงการนำร่องโดยสำนักงานคุมประพฤติฯพระโขนง
- สำนักงานคุมประพฤติจังหวัดบุรีรัมย์ มีการนำแบบฟอร์มการจำแนกสารระเหย กรณีที่ผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์ในคดีสารระเหย ซึ่งเป็นแบบฟอร์มในโครงการนำร่องของศูนย์ฟื้นฟูและบำบัดรักษายาเสพติดจังหวัดขอนแก่น
- สำนักงานคุมประพฤติจังหวัดมหาสารคาม มีการนำแบบประเมินของศูนย์ฟื้นฟูและบำบัดรักษายาเสพติดจังหวัดขอนแก่นมาใช้
- สำนักงานคุมประพฤติจังหวัดร้อยเอ็ด มีการนำแบบ KKU-VOUDIT มาใช้ในการประเมินคัดกรองในคดีสารระเหยซึ่งสามารถประเมินและคัดแยกกลุ่มได้ชัดเจน และมีการระบุแผนการฟื้นฟูที่เหมาะสมกับแต่ละกลุ่มไว้อย่างชัดเจน จึงควรมีการนำแบบคัดกรองดังกล่าวมาใช้กับสำนักงานทั่วประเทศเพื่อพัฒนาระบบประเมินและให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน
- สำนักงานคุมประพฤติจังหวัดสงขลา ใช้แบบของกรม แต่ได้เสนอแนะให้นำแบบการประเมินจำแนกของศูนย์ฯปัตตานี มาใช้ ซึ่งแบบมีความเข้าใจง่าย มีจำนวนข้อไม่มาก ประเมินแล้วสามารถส่งต่อให้บำบัดได้ทันที

๓.๓ การจัดทำคู่มือ/แนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการจำแนกในงานคุมประพฤติและหรืองานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

สำนักงานคุมประพฤติ ๘ แห่งที่มีความเห็นว่าคู่มือ/แนวปฏิบัติเกี่ยวข้องกับการจำแนกมีความเหมาะสม และให้เหตุผลสนับสนุน ดังนี้

- คู่มือของกรมคุมประพฤติที่ใช้อยู่ในขณะนี้มีความเหมาะสมเพียงพอต่อการปฏิบัติงานแล้ว แต่อาจจะปรับให้สอดคล้องกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับงานคุมประพฤตินับใหม่ และการปรับลดขั้นตอนการปฏิบัติงานตามนโยบายของกรม และควรเน้นย้ำให้ผู้ปฏิบัติงานนำไปใช้อย่างจริงจัง รวมถึงศักยภาพของผู้นำไปใช้เป็นสิ่งสำคัญ

สำนักงานคุมประพฤติ ๕๕ แห่งที่มีความเห็นว่าควรปรับปรุงคู่มือ/แนวปฏิบัติเกี่ยวข้องกับการจำแนก และให้เหตุผลสนับสนุน ดังนี้

- คู่มือควรเข้าใจง่าย สั้น กระชับ สามารถนำไปปฏิบัติงานได้ถูกต้อง ควรลดขั้นตอน รวมถึงแนวปฏิบัติบางอย่างที่ไม่เข้ากับภาวะที่ปริมาณงานมากเกินกำลังของเจ้าหน้าที่และงบประมาณ (๒๖)
- สภาพปัญหาและสิ่งที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานบางครั้งคู่มือไม่สามารถให้คำอธิบายได้หมด แต่ประสบการณ์ ความรู้จากผู้เชี่ยวชาญในสำนักงานและกรมคุมประพฤติเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องประกอบกันด้วย ดังนั้นการจัดอบรม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างสำนักงานและกรมจึงควรมีการจัดขึ้นอย่างต่อเนื่อง (๑๖)

- ควรมีการทบทวนแนวปฏิบัติและการทบทวนคู่มืออย่างต่อเนื่อง เช่น ทุกๆ ๓ ปี เพื่อให้ทันสมัยต่อเหตุการณ์สภาพปัญหาทางสังคมที่เกิดขึ้น (๑๑)
- ควรทบทวนการใช้คู่มือและแนวปฏิบัติทั้งข้อดี ข้อเสีย และอุปสรรคสิ่งที่เกิดขึ้น ตั้งแต่เริ่มต้นใช้คู่มือจนถึงปัจจุบัน และวิเคราะห์ว่าสิ่งใดควรตัดหรือยกเลิก สิ่งใดควรปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นและออกคู่มือ/แนวปฏิบัติใหม่ที่ทันสมัย (๑๐)
- ควรมีการปรับปรุงคู่มืองานฟื้นฟูฯ ทั้งนี้เนื่องจากยังไม่มีวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับปัญหางานฟื้นฟูฯ และยังไม่มีหนังสือเวียนของกรมในแนวทางปฏิบัติ (๙)
- ควรมีคำอธิบายหลักเกณฑ์ วิธีปฏิบัติ และหัวข้อของการประเมินให้ชัดเจน เพื่อให้ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติมีแนวความคิดและความเข้าใจในการดำเนินงานตรงกัน (๗)
- ควรมีการปรับเพื่อให้เข้าใจง่าย ตลอดจนอบรมให้มีมาตรฐานเหมือนกัน และทำความเข้าใจกับผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น พนักงานคุมประพฤติ (ผู้ปฏิบัติ ผู้บริหาร) คณะอนุกรรมการฟื้นฟูฯ เพื่อให้การทำงานเป็นแนวทางเดียวกัน (๖)
- ปรับปรุงแนวทางปฏิบัติในงานฟื้นฟูฯ เพื่อเป็นการแก้ปัญหาที่คั่งค้างที่สั่งสมมานานและการป้องกันปัญหาดังกล่าว (๕)
- ควรจัดทำคู่มือหรือแนวปฏิบัติที่เกี่ยวกับการจำแนกเป็นแบบสรุปลักษณะขนาดพกพา แจกให้พนักงานคุมประพฤติเพื่อให้สามารถอ่านได้สะดวก และเปิดดูได้สะดวกในการนำติดตัวปฏิบัติงาน ซึ่งสำหรับผู้ปฏิบัติงานที่ยังไม่มีประสบการณ์มากเพียงพอจะได้เปิดดูแนวทางได้ทันที (๓)

๓.๔ การพัฒนา/สร้างโปรแกรม หรือกิจกรรมแก้ไขฟื้นฟู รวมถึงวิธีการทำงานบริการสังคม และการสงเคราะห์เพื่อใช้กับผู้ถูกคุมความประพฤติ และหรือผู้ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

สำนักงานคุมประพฤติ ๖๑ แห่งมีข้อเสนอแนะในการพัฒนา ดังนี้

- ควรจัดโปรแกรมแก้ไขฟื้นฟูฯ /การทำงานบริการสังคม จำแนกตามประเภทของคดีฐานความผิด เช่น คดีขับริดประเภท คดียาเสพติด ควรมีกิจกรรมการแก้ไขฟื้นฟู และการทำงานบริการสังคมที่แตกต่างกัน (๑๖)
- ควรพัฒนาโปรแกรมการแก้ไขฟื้นฟูฯสำหรับผู้ที่ไม่ออก/เขียนไม่ได้ด้วย เช่น ปรับปรุงกิจกรรมถนนชีวิตใหม่ รวมถึงควรพัฒนาใบงานให้ผู้ที่ไม่สามารถเขียนภาษาไทยได้ หรือเป็นชาวต่างชาติ รวมถึงจัดหาล่ามแปลภาษาต่างประเทศ (๑๓)
- ควรมีการพัฒนาโปรแกรมการฟื้นฟูฯ ให้มีความสอดคล้องกับหน่วยบำบัด เพื่อให้ตรงกับสภาพปัญหาของผู้เข้ารับการฟื้นฟูฯจริงๆ เนื่องจากปัจจุบันมีสถานบำบัดไม่เพียงพอ (๑๒)
- พัฒนาระบบการติดตามช่วยเหลือ สงเคราะห์ผู้พ้นการฟื้นฟูฯและ ผู้ถูกคุมความผิดคดียาเสพติด (๑๑)
- พัฒนาโปรแกรมการฟื้นฟูฯในลักษณะนำกิจกรรมนันทนาการมาใช้เช่น walk rally ใบงานใบคำ กิจกรรมละลายพฤติกรรม โดยมีการสอดแทรกความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดซึ่งจะทำให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟูฯมีความสุข ไม่เบื่อหน่ายในการทำกิจกรรมกลุ่ม (๑๐)
- ควรนำกิจกรรมทางศาสนาใช้ในการกล่อมเกลาลจิตใจ (๗)
- ควรมีรูปแบบที่เหมาะสมต่อผู้กระทำผิดแต่ละกลุ่มตามการจำแนกและกิจกรรม มีการวัดผลว่าผู้ถูกคุมความประพฤติ/ ผู้เข้ารับการฟื้นฟูฯผ่านแต่ละกิจกรรมนั้นๆหรือไม่ (๖)
- ควรคิดค้นหรือสร้างโปรแกรม กิจกรรมการแก้ไขฟื้นฟูแบบใหม่ๆที่มีการใช้ในต่างประเทศและได้ผลดี รวมถึงการคิดค้นด้วยตนเองตามบริบทของสังคมไทย โดยเฉพาะการทำงานบริการสังคม (๕)
- มีการนำอาสาสมัครคุมประพฤติ เครือข่ายยุติธรรมชุมชน เข้ามาเป็นหุ้นส่วนในการทำกิจกรรมแก้ไขฟื้นฟูฯ และอาสาสมัครคุมประพฤติเป็นผู้ดำเนินการจัดกิจกรรม ทำงานบริการสังคมในชุมชน (๕)

- ควรมีการพัฒนาและสร้างโปรแกรมเกี่ยวกับการคุ้มครองประพตติเด็กให้มากขึ้นเนื่องจากผู้ถูกคุ้มครองประพตติเด็กนั้นมีปัญหาที่ละเอียดอ่อนมาก (๔)
- พัฒนากิจกรรมทำงานบริการสังคมแบบกลุ่มย่อยตามเขตอำเภอต่างๆเพื่อรองรับปริมาณคดีที่มีเงื่อนไขการทำงานบริการสังคม และควรปรับแบบฟอร์มการบันทึกเข้าร่วมกิจกรรม (๓)

สำนักงานคุ้มครองประพตติที่มีความเห็นหรือดำเนินการอื่นๆ อาทิ

- สำนักงานคุ้มครองประพตติประจำศาลจังหวัดพระโขนง มีการพัฒนาและจัดทำแผนการแก้ไขฟื้นฟู โดยกำหนดตารางประจำเดือน แบ่งเขตรับผิดชอบของพนักงานคุ้มครองประพตติเพื่อจัดให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟูได้รับความรู้ตามโปรแกรมที่เหมาะสมและครบถ้วน โดยมีการจัดกิจกรรมในชุมชนและให้อาสาสมัครคุ้มครองประพตติเข้ามามีส่วนร่วม และพัฒนากิจกรรมแก้ไขฟื้นฟู โดยได้ปรับปรุงรูปแบบการรายงานตัวแบบกลุ่ม แยกตามภารกิจงาน ยกเว้นงานเด็กเยาวชนที่จะจัดโปรแกรมเฉพาะ ซึ่งแต่ละงานจะแยกชุดโปรแกรมการแก้ไขฟื้นฟูเป็นชุดวิชาโดยมุ่งเน้นตามคู่มือของกรม แต่เพิ่มในเรื่องของการนำอาสาสมัครคุ้มครองประพตติเข้ามาช่วยในชุดวิชาทักษะชีวิต การฝึกอบรม การจัดหางาน ซึ่งทุกกลุ่มต้องมีการจัดกิจกรรม ส่วนงานฟื้นฟูเน้นการจัดกิจกรรมร่วมกับอาสาสมัครคุ้มครองประพตติ เครือข่ายชุมชน โดยมีการจัดภายในเขตพื้นที่เป็นประจำทุกเดือน
- สำนักงานคุ้มครองประพตติจังหวัดสิงห์บุรี จัดกิจกรรมปฐมนิเทศ ควบคุมกับการจัดโปรแกรมพื้นฐาน/เฉพาะด้าน และปรับกิจกรรมในโปรแกรมพื้นฐานตามคู่มือการใช้กิจกรรมอื่นๆเป็นสื่อ เช่น การสร้างบ้าน การทำตุ๊กตา เป็นต้น วิธีการทำงานบริการสังคมด้วยการซ่อมแซมบ้านพักให้แก่คนชรา โดยเป็นกิจกรรมร่วมกับศูนย์พัฒนาสังคมที่ ๖๓ และ อบต./เทศบาล โครงการวิทยากรตัวคูณ โดยคัดเลือกผู้เข้ารับการฟื้นฟู/ผู้ผ่านการฟื้นฟูมารับการอบรมเป็นวิทยากรตัวคูณ โดยได้รับการสนับสนุนงบประมาณจาก ปปส.
- สำนักงานคุ้มครองประพตติจังหวัดชลบุรี พัฒนาการจัดโปรแกรมการแก้ไขฟื้นฟู โดยปรับการใช้โปรแกรมพื้นฐานกับกลุ่มผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ซึ่งได้รับการจำแนกมาแล้วจากการตรวจพิสูจน์และการวินิจฉัยของคณะอนุกรรมการเป็น ๓ กลุ่ม คือ กลุ่ม ๑ ใช้โปรแกรมพื้นฐานเกี่ยวกับการมองเห็นคุณค่าของตนเอง ๒. ใช้โปรแกรมพื้นฐานเกี่ยวกับการมองเห็นคุณค่าของตนเองและเป้าหมายชีวิต ๓. โปรแกรมพื้นฐานเกี่ยวกับการมองเห็นคุณค่าของตนเองและเป้าหมายชีวิตและโรคสมองติดยา ส่วนในด้านการทำงานบริการสังคมได้พัฒนาการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุ้มครองประพตติ ในการดูแลการทำงานบริการสังคมแทน และปรับแบบการใช้เอกสารจากข้อมูลการทำบริการสังคมให้ใช้เอกสารเพียงชุดเดียว
- สำนักงานคุ้มครองประพตติจังหวัดจันทบุรี มีการพัฒนาปรับปรุงระบบการจัดกิจกรรมแก้ไขฟื้นฟูผู้อยู่ในโปรแกรมคุ้มครองประพตติ โดยจัดเป็นรุ่นๆละ ๓๐-๔๐ คน ให้เข้าอบรมแก้ไขแต่ละรุ่นต้องอบรม ๖ วิชาโดยจัดอบรมทุกครั้งที่มารายงานตัว (เดือนละ ๑ ครั้ง)
- สำนักงานคุ้มครองประพตติจังหวัดตรัง จัดกิจกรรมการแก้ไขฟื้นฟูที่หลากหลาย ปรับเปลี่ยนตามสภาพแวดล้อม และกลุ่มผู้เข้าร่วม อาทิ มีการนำรูปแบบกระบวนการลูกเสือชาวบ้านมาอบรมให้ผู้ถูกคุ้มครองประพตติและผู้เข้ารับการฟื้นฟู

ข้อเสนอแนะอื่นๆ

- ควรมีการพัฒนาศักยภาพของพนักงานเจ้าหน้าที่ ที่ปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอโดยการอบรม/สัมมนาอย่างต่อเนื่อง เช่น ทุก ๓-๖ เดือน เป็นต้น (๒๖)
- สิ่งที่ต้องทำเป็นลำดับแรกคือการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญของการจำแนกอย่างจริงจัง (๑๖)
- ควรพิจารณาเงินในการให้การสงเคราะห์ค่าอาหาร ค่าน้ำดื่มสำหรับใช้ในกิจกรรมให้มากขึ้น (๑๒)

ส่วนที่ ๔ ข้อเสนอในการพัฒนา/ปรับปรุงระบบการจำแนก และการแก้ไขฟื้นฟูรวมถึงการพัฒนาวิธีการสร้างความรู้ความเข้าใจ และทัศนคติในการทำงาน

ข้อเสนอในงานคุมประพฤติ (ตอบข้อเสนอจำนวน ๗๕ สำนักงาน)

๔.๑ ประเด็นเรื่องบุคลากร การพัฒนาบุคลากร และการสร้างความรู้ความเข้าใจกับผู้ปฏิบัติงาน (จำนวน ๖๖ ความเห็น)

- สาเหตุสำคัญที่ทำให้ระบบการจำแนกและการแก้ไขฟื้นฟูที่ดำเนินการอยู่ไม่ได้ผลเท่าที่ควรเนื่องจากผู้ปฏิบัติงานยังไม่มีความรู้ความเข้าใจ และไม่เห็นความสำคัญอย่างแท้จริง ดังนั้นกรมคุมประพฤติจึงควรสร้างทัศนคติเกี่ยวกับประสิทธิผลของการจำแนกและการแก้ไขฟื้นฟูก่อน โดยจัดอบรม/สัมมนาให้ความรู้ความเข้าใจกับบุคลากรอย่างต่อเนื่อง มีการสอนงานด้านการจำแนก รวมถึงโปรแกรมการฟื้นฟูต่างๆแก่พนักงานคุมประพฤติทั้งที่เข้าใหม่และที่ปฏิบัติงานอยู่เพื่อพัฒนาบุคลากรให้เป็นมืออาชีพ มีทักษะในการปฏิบัติงาน รวมทั้งสร้างระบบการสอนงานระหว่างรุ่นพี่รุ่นน้อง การเรียนรู้จากคู่มือของกรม และการเรียนรู้ด้วยตนเอง
- กรมคุมประพฤติควรสร้างวิทยากรของกรมทั้งในระดับกรม ระดับภาค และระดับจังหวัดในการเป็นวิทยากรที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการจำแนก และการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดเพื่อให้เกิดเครือข่ายวิทยากรที่จะเผยแพร่ความรู้ สร้างความเข้าใจ และการแลกเปลี่ยนข้อมูลปัญหาอุปสรรคเพื่อหาทางแก้ไขร่วมกัน
- สร้างทัศนคติในการทำงานรักงานในหน้าที่ของตน สร้างทัศนคติเชิงบวก ทำงานให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาของผู้ถูกคุมความประพฤติในปัจจุบัน รวมถึงการสร้างจิตสำนึกให้ผู้ปฏิบัติงานมีความเข้าใจ เมตตา กรุณาต่อผู้เข้ารับการฟื้นฟูสร้างแรงจูงใจให้เจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงาน
- การโอนย้ายสับเปลี่ยนกันบ่อยครั้งของผู้ปฏิบัติงานทำให้ขาดความรู้ ประสบการณ์ อีกทั้งต้องทำการสอนงานกันใหม่ซึ่งบางครั้งทำให้เสียเวลา

๔.๒ ประเด็นเกี่ยวกับระบบการจำแนก และแบบจำแนก (จำนวน ๑๗ ความเห็น)

- ระบบการจำแนกและแบบฟอร์มการจำแนกควร เข้าใจง่าย กระชับ รัดกุม ครอบคลุมประเด็น ควรปรับให้เหลือเฉพาะข้อมูลที่จำเป็นในการแก้ไขฟื้นฟูทั้งนี้เนื่องจากข้อมูลบางส่วนอยู่ในระบบสารสนเทศแล้ว
- ลดขั้นตอนการดำเนินการให้น้อยลงแต่มีความชัดเจนในประเด็นที่ต้องนำไปใช้ประโยชน์เพื่อวิเคราะห์วางแผนการแก้ไขฟื้นฟู
- ระบบจำแนกควรมีชุดโปรแกรมการแก้ไขที่สอดคล้องกับแต่ละความเสี่ยง และใครหรือหน่วยงานใดจะเป็นผู้รับช่วงต่อ
- การจำแนกควรทำทันทีหลังจากมีการสอบข้อมูลจากผู้ถูกคุมความประพฤติในครั้งแรก เพราะจะทำให้มองภาพรวมของปัญหาและความเสี่ยงของผู้ถูกคุมความประพฤติ เพื่อนำไปกำหนดเป็นแนวทางแก้ไขฟื้นฟูผู้ถูกคุมความประพฤติได้อย่างเหมาะสม
- กรมควรมีการตรวจติดตาม เรื่องการจำแนกของสำนักงานคุมประพฤติแต่ละแห่ง ทั้งนี้เพื่อประเมินประสิทธิภาพประสิทธิผล ข้อขัดข้อง หรือสภาพปัญหาของแต่ละสำนักงาน จากนั้นนำผลที่ได้มาประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนการแก้ไขปัญหา ปรับปรุงกระบวนการต่างๆที่เกี่ยวข้อง
- ควรมีการนำแบบทดสอบทางจิตวิทยา พฤติกรรม บุคลิกภาพ มาใช้ประกอบ เพื่อความน่าเชื่อถือของข้อมูลนำไปสู่การแก้ไขฟื้นฟูที่แก้ปัญหาได้จริง

๔.๓ ประเด็นเกี่ยวกับปริมาณงาน (จำนวน ๗ ความเห็น)

- ปริมาณงานกับบุคลากรไม่สอดคล้องกัน/ ปริมาณงานสูงเกินอัตรากำลังทำให้ไม่สามารถดำเนินการจำแนกได้ครบขั้นตอนหรือบางครั้งไม่ได้จำแนก หรือจำแนกแต่ไม่มีการนำมาบำบัดและแก้ไขให้ตรงกับสภาพปัญหา ความต้องการของผู้กระทำผิด จึงควรกำหนดปริมาณงานต่อพนักงานคุมประพฤติให้เป็นไปตามมาตรฐาน หรือสมเหตุสมผลตามสภาพแวดล้อมของพื้นที่
- โดยภาพรวมแล้วแบบประเมินค่อนข้างดีมีเกณฑ์ในการจำแนกที่ละเอียดและชัดเจนพอสมควรแต่ในทางปฏิบัติพนักงานคุมประพฤติไม่สามารถสอบข้อมูลจากจำเลยหรือผู้ถูกคุมความประพฤติได้อย่างละเอียดเพียงพอที่จะนำมาใช้วางแผนในการแก้ไขฟื้นฟูได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากปริมาณงานมากทำให้ไม่มีเวลาในการสอบปากคำได้อย่างเต็มที่รวมทั้งการประเมินซ้ำในระหว่างการคุมประพฤติ

๔.๔ ประเด็นเกี่ยวกับระบบสารสนเทศ (จำนวน ๖ ความเห็น)

- จัดทำฐานข้อมูลระบบจำแนกให้เป็นระบบเดียวกันในทุกสำนักงานคุมประพฤติ ให้ระบบสารสนเทศรองรับ/สนับสนุนการทำงานให้กับเจ้าหน้าที่ จัดทำระบบการจำแนกให้สามารถส่งข้อมูลเข้าไปในโปรแกรมต่างๆที่มีอยู่ได้เพื่อความสะดวกและการเชื่อมต่อข้อมูลกันได้อย่างรวดเร็ว
- พัฒนาโปรแกรมการรายงานตัวของผู้กระทำผิดที่อยู่ในกลุ่มไม่เข้มงวด โดยการใช้เทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการดำเนินงาน เช่น การรายงานตัวด้วยระบบออนไลน์
- ควรจัดทำฐานข้อมูลผู้ถูกคุมประพฤติแยกตามเขตพื้นที่ เพื่อความสะดวกรวดเร็วในการติดตามผลหรือการควบคุมสอดส่อง รวมถึงการดำเนินกิจกรรมต่างๆของสำนักงานคุมประพฤติ

๔.๕ การให้ความสำคัญกับระบบการจำแนก (จำนวน ๖ ความเห็น)

- กรมคุมประพฤติควรให้ความสนใจในปัญหาที่เกิดขึ้นของระบบจำแนก และวิเคราะห์ปัญหาและหาแนวทางแก้ไขอย่างเร่งด่วน ทั้งนี้เพื่อสนับสนุนให้ระบบจำแนกและการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดชุมชนเกิดผลสัมฤทธิ์ โดยสำนักงานคุมประพฤติและพนักงานคุมประเวติมองเห็นประโยชน์ของระบบอย่างแท้จริง แต่ในทางปฏิบัติเมื่อเกิดปัญหาอันเกิดจากเรื่องต่างๆเช่น ปริมาณงานมากจนไม่สามารถดำเนินการจำแนกได้ครบกระบวนการ การขาดระบบในการรับช่วงต่อในการแก้ไขฟื้นฟู ซึ่งเหล่านี้ส่งผลให้เกิดการหยุดชะงักหรือบางสำนักงานไม่สามารถจำแนกได้เลย เป็นต้น
- ผู้บังคับบัญชา หรือหัวหน้างานไม่ให้ความสนใจ และไม่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบการจำแนก หรือแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับระบบจำแนกที่เป็นอยู่ในสำนักงานคุมประพฤติ

ข้อเสนอแนะฟื้นฟู

- ผู้ปฏิบัติควรจะมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับงานที่รับผิดชอบ มีการจัดทำเป็นคู่มือ หรือการจัดอบรม
- กำหนดโปรแกรมการฟื้นฟูให้ชัดเจน และเป็นมาตรฐานเดียวกัน
- แบบทดสอบหรือเครื่องมือต่างๆควรนำมาใช้ประโยชน์ได้จริง สะดวกต่อการทำงาน และเหมาะสมกับผู้เข้ารับบริการในแต่ละคน
- ควรจัดทำฐานข้อมูลและแยกเด็ก ผู้ใหญ่ให้ชัดเจน รวมถึงแยกสภาพปัญหา เช่น ปัญหาในส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติด กับปัญหาทางสังคมที่เชื่อมโยงให้มาเสพติด
- สร้างทัศนคติต่อผู้ปฏิบัติงานใหม่ เช่น การมองผู้เข้ารับการฟื้นฟูเป็นผู้ป่วย ปรับเปลี่ยนทัศนคติในแง่ลบต่อแบบประเมิน สร้างแรงจูงใจ เช่น การมอบรางวัลดีเด่นแก่หน่วยงานหรือพนักงานคุมประพฤติ
- ควรมีแบบประเมินแก่ผู้ที่ได้รับการประเมินมากกว่า 1 ครั้ง

- ควรมีผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ประเมิน หรือ เป็นพี่เลี้ยงแก่พนักงานคุมประพฤติ
- ควรลดขั้นตอนการทำงานในเรื่องของเอกสาร จะทำให้การปฏิบัติงานเข้าถึงผู้กระทำผิดมากยิ่งขึ้น
- ควรมีการประเมินประสิทธิภาพของแบบประเมินทั้ง 3 ด้านและมีการจัดประชุมเพื่อปรับปรุง
- ควรมีวิธีการใหม่ๆที่นำมาปรับเปลี่ยน เช่น การจัดทำคู่มือแบบอธิบายโดยใช้เทคนิคการสอนโดยคอมพิวเตอร์

การบูรณาการวิธีการ/แบบฟอร์ม ฯลฯ ทั้งสองงาน ในกรณีที่เป็นคดียาเสพติด

- ควรมีแบบฟอร์ม หรือโปรแกรมที่สามารถใช้ร่วมกันได้ (๔๒)
- ควรแก้ไขโปรแกรมพื้นฐานให้มีความชัดเจน ลดแบบฟอร์มให้เหลือในหัวข้อที่จำเป็น และให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน (๒๒)

ส่วนที่ ๕ ความประสงค์เข้าร่วมพัฒนาระบบการจำแนกและการแก้ไขฟื้นฟู

ตารางที่ ๑๑ แสดงภาพรวมความประสงค์เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาระบบการจำแนกฯ

ความประสงค์เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการของพนักงานคุมประพฤติ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ประสงค์	๒๑๘	๓๘.๔๕
ประสงค์	๓๐๓	๕๓.๕๔
ไม่ตอบ	๔๖	๘.๑๑
รวม	๕๖๗	๑๐๐.๐

ตารางที่ ๑๒ ความประสงค์ของสำนักงานคุมประพฤติในการเข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาระบบการจำแนกและการแก้ไขฟื้นฟู

ลำดับที่	สำนักงานคุมประพฤติ	ความประสงค์เข้าร่วมประชุมฯ		ไม่ตอบ	รวม
		ประสงค์	ไม่ประสงค์		
๑	ประจำศาลอาญากรุงเทพใต้	๓	๑	๑	๕
๒	ประจำศาลแขวงพระนครใต้	๓	๒	-	๕
๓	ประจำศาลจังหวัดพระโขนง	๑	๓	-	๔
๔	ประจำศาลแขวงดุสิต	๓	๑	-	๔
๕	ประจำศาลจังหวัดมีนบุรี	๓	๓	๒	๘
๖	ประจำศาลอาญาธนบุรี	๒	๑	๓	๖
๗	ประจำศาลแขวงธนบุรี	-	๒	-	๒
๘	จังหวัดสมุทรปราการ	๒	๖	-	๘
๙	จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๕	๒	-	๗
๑๐	จังหวัดลพบุรี	๔	-	-	๔
๑๑	จังหวัดสระบุรี	๑	๒	๑	๔
๑๒	จังหวัดอ่างทอง	๖	๒	-	๘
๑๓	จังหวัดปทุมธานี	๕	๒	๒	๙

(ตารางที่ ๑๒ ต่อ)

ลำดับ ที่	สำนักงานคุมประพฤติ	ความประสงค์เข้าร่วมประชุมฯ		ไม่ตอบ	รวม
		ประสงค์	ไม่ประสงค์		
๑๔	จังหวัดสิงห์บุรี	๕	๑	-	๖
๑๕	จังหวัดชัยนาท	๑	๓	-	๔
๑๖	จังหวัดชลบุรี	๑๒	๘	-	๒๐
๑๗	จังหวัดจันทบุรี	๓	๔	-	๗
๑๘	จังหวัดระยอง	๖	๑	๑	๘
๑๙	จังหวัดตราด	๔	๕	-	๙
๒๐	จังหวัดนครนายก	๑	๖	-	๗
๒๑	จังหวัดปราจีนบุรี	๓	๓	-	๖
๒๒	จังหวัดปราจีนบุรี สาขาการบินบุรี	๓	๒	-	๕
๒๓	จังหวัดสระแก้ว	๕	๒	-	๗
๒๔	จังหวัดนครราชสีมา	๔	๔	-	๘
๒๕	จังหวัดนครราชสีมา สาขาสีคิ้ว	๒	๔	-	๖
๒๖	จังหวัดสุรินทร์	๕	-	-	๕
๒๗	จังหวัดบุรีรัมย์	๗	๓	๑	๑๑
๒๘	จังหวัดศรีสะเกษ	๖	๓	๓	๑๒
๒๙	จังหวัดยโสธร	๔	๓	๑	๘
๓๐	จังหวัดชัยภูมิ	๓	๓	๑	๗
๓๑	จังหวัดอุดรธานี	๕	๑	๑	๗
๓๒	จังหวัดมหาสารคาม	๓	๖	-	๙
๓๓	จังหวัดสกลนคร	๖	๗	๑	๑๔
๓๔	จังหวัดร้อยเอ็ด	๔	๕	-	๙
๓๕	จังหวัดมุกดาหาร	๔	๑	๒	๗
๓๖	จังหวัดหนองบัวลำภู	๒	๓	๑	๖
๓๗	จังหวัดนครพนม	๗	๓	-	๑๐
๓๘	จังหวัดหนองคาย	๒	๔	๒	๘
๓๙	จังหวัดบึงกาฬ	๔	๓	๒	๙
๔๐	จังหวัดเลย	๒	๕	๑	๘
๔๑	จังหวัดเชียงใหม่ สาขาฝาง	๑	๒	๑	๔
๔๒	จังหวัดเชียงราย	๙	๓	๑	๑๓
๔๓	จังหวัดลำปาง	๓	๖	๑	๑๐
๔๔	จังหวัดแพร่	๒	๖	๑	๙
๔๕	จังหวัดพะเยา	๒	๑	๑	๔
๔๖	จังหวัดแม่ฮ่องสอน	๖	-	-	๖
๔๗	จังหวัดลำพูน	๒	๑	๒	๕
๔๘	จังหวัดน่าน	๖	๑	-	๗

(ตารางที่ ๑๒ ต่อ)

ลำดับ ที่	สำนักงานคุมประพฤติ	ความประสงค์เข้าร่วมประชุมฯ		ไม่ตอบ	รวม
		ประสงค์	ไม่ประสงค์		
๔๙	จังหวัดนครสวรรค์	๔	๕	๑	๑๐
๕๐	จังหวัดกำแพงเพชร	๒	๔	-	๖
๕๑	จังหวัดสุโขทัย	๓	๒	-	๕
๕๒	จังหวัดสุโขทัย สาขาสวรรคโลก	๓	๒	๑	๖
๕๓	จังหวัดเพชรบูรณ์	๔	๑	-	๕
๕๔	จังหวัดเพชรบูรณ์ สาขาหล่มสัก	-	๖	-	๖
๕๕	จังหวัดพิจิตร	๔	๑	๑	๖
๕๖	จังหวัดตาก	๓	๒	-	๕
๕๗	จังหวัดอุตรดิตถ์	๓	๕	-	๘
๕๘	จังหวัดนครปฐม	๒	๓	-	๕
๕๙	จังหวัดสุพรรณบุรี	-	๗	-	๗
๖๐	จังหวัดกาญจนบุรี	๔	๔	-	๘
๖๑	จังหวัดเพชรบุรี	๔	๕	-	๙
๖๒	จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	๓	๑	-	๔
๖๓	จังหวัดราชบุรี	๕	-	-	๕
๖๔	จังหวัดสมุทรสงคราม	๔	๑	-	๕
๖๕	จังหวัดสมุทรสาคร	๒	๑	-	๓
๖๖	จังหวัดนครศรีธรรมราช	๙	๔	๑	๑๔
๖๗	จังหวัดชุมพร	๒	๒	-	๔
๖๘	จังหวัดชุมพร สาขาหลังสวน	๑	๕	๑	๗
๖๙	จังหวัดภูเก็ต	๔	-	๑	๕
๗๐	จังหวัดกระบี่	๔	๔	-	๘
๗๑	จังหวัดระนอง	๖	-	๑	๗
๗๒	จังหวัดพังงา	๑	๒	๓	๖
๗๓	จังหวัดสงขลา	๙	-	-	๙
๗๔	จังหวัดตรัง	๗	๒	-	๙
๗๕	จังหวัดนราธิวาส	๖	๑	๑	๘
๗๖	จังหวัดยะลา	๕	-	-	๕
๗๗	จังหวัดปัตตานี	๕	๒	-	๗
๗๘	จังหวัดสตูล	๖	๒	๑	๙
๗๙	จังหวัดสุราษฎร์ธานี	๒	๔	๑	๗
๘๐	จังหวัดสุราษฎร์ธานี สาขาสมุย	๔	-	-	๔
รวม		๓๐๓	๒๑๘	๔๖	๕๖๗

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลต่อความเชื่อมั่นในการใช้เครื่องมือการจำแนก

ในส่วนนี้ เป็นการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ ที่อาจมีผลต่อความเชื่อมั่นในการใช้เครื่องมือการจำแนกของเจ้าหน้าที่ ปัจจัยที่นำมาวิเคราะห์ ได้แก่ ตำแหน่งหน้าที่, ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจำแนกและการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในงานคุมประพฤติกับงานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด การใช้แบบประเมินจำเลย/แบบประเมินผู้ถูกคุมความประพฤติ, การใช้แบบประเมินกาย จิต สังคม เพื่อคัดกรองผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์, การใช้ประโยชน์จากแบบประเมินทางกาย และการตรวจทางห้องปฏิบัติการการใช้ประโยชน์จากแบบประเมินด้านจิตใจ และการใช้ประโยชน์จากแบบประเมินภูมิหลังทางสังคม

๑. ความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งกับความเชื่อมั่นในการใช้เครื่องมือการจำแนกในงานคุมประพฤติ (แบบประเมินความเสี่ยงและสภาพปัญหาความต้องการ)

ตารางที่ ๑๓ ความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งกับความเชื่อมั่นในเกณฑ์ที่ใช้ประเมินความเสี่ยง

ตำแหน่ง	เกณฑ์ที่ใช้ประเมินความเสี่ยง				รวม
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่เชื่อมั่น	
ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติ	๑๘ (๓๐%)	๓๘ (๖๓.๓๓%)	๓ (๕%)	๑ (๑.๖๗%)	๖๐ (๑๐๐%)
รอง/ผู้ช่วยผู้อำนวยการสำนักงาน	๑๘ (๓๒.๗๓%)	๒๘ (๕๐.๙๐%)	๗ (๑๒.๗๓%)	๒ (๓.๖๔%)	๕๕ (๑๐๐%)
ผู้อำนวยการ/หัวหน้ากลุ่มงาน	๑๖ (๒๒.๕๔%)	๔๓ (๖๐.๕๖%)	๑๑ (๑๕.๕๐%)	๑ (๑.๔๐%)	๗๑ (๑๐๐%)
พนักงานคุมประพฤติ	๔๗ (๑๘.๓๕%)	๑๕๗ (๖๑.๓๓%)	๔๒ (๑๖.๔๑%)	๑๐ (๓.๙๑%)	๒๕๖ (๑๐๐%)
พนักงานราชการ	๒๐ (๑๖.๖๗%)	๗๓ (๖๐.๘๓%)	๒๑ (๑๗.๕๐%)	๖ (๕%)	๑๒๐ (๑๐๐%)
รวม	๑๑๙	๓๓๙	๘๔	๒๐	๕๒๖

$$X^2 = ๑๖.๑๖๒ \quad df = ๑๒ \quad P = ๐.๑๘๔ \quad (P > ๐.๐๕)$$

จากตารางที่ ๑๓ พบว่า ทุกตำแหน่งส่วนใหญ่มีความเชื่อมั่นในเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงในระดับปานกลางถึงมาก โดยกลุ่มรอง/ผู้ช่วยผู้อำนวยการสำนักงานมีความเชื่อมั่นในระดับมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ ๓๒.๗๓ ซึ่งสูงกว่ากลุ่มอื่น รองลงมาคือกลุ่มผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติมีความเชื่อมั่นในระดับมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ ๓๐ แต่จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ด้วยค่า Chi-Square พบว่า ตำแหน่งเจ้าหน้าที่ไม่มี ความสัมพันธ์กับความเชื่อมั่นในเกณฑ์ที่ใช้ประเมินความเสี่ยง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๑๔ ความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งกับความเชื่อมั่นในเกณฑ์สภาพปัญหาความต้องการ

ตำแหน่ง	เกณฑ์ที่ใช้ประเมินสภาพปัญหาความต้องการ				รวม
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่เชื่อมั่น	
ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติ	๑๖ (๒๖.๖๗%)	๓๘ (๖๓.๓๓%)	๔ (๖.๖๗%)	๒ (๓.๓๓%)	๖๐ (๑๐๐%)
รอง/ผู้ช่วยผู้อำนวยการสำนักงาน	๑๗ (๓๑.๔๕%)	๒๙ (๕๓.๗๐%)	๗ (๑๒.๙๖%)	๑ (๑.๘๕%)	๕๔ (๑๐๐%)
ผู้อำนวยการ/หัวหน้ากลุ่มงาน	๑๔ (๒๐%)	๔๒ (๖๐%)	๑๔ (๒๐%)	-	๗๐ (๑๐๐%)
พนักงานคุมประพฤติ	๔๖ (๑๘.๓๒%)	๑๕๓ (๖๐.๙๖%)	๔๓ (๑๗.๑๓%)	๙ (๓.๕๙%)	๒๕๑ (๑๐๐%)
พนักงานราชการ	๑๘ (๑๕%)	๗๖ (๖๓.๓๔%)	๒๒ (๑๘.๓๓%)	๔ (๓.๓๓%)	๑๒๐ (๑๐๐%)
รวม	๑๖	๙๐	๓๓๘	๑๑๑	๕๕๕

$$X^2 = ๑๔.๙๖๗ \quad df = ๑๒ \quad P = ๐.๒๔๓ \quad (P > ๐.๐๕)$$

จากตารางที่ ๑๔ พบว่า ทุกตำแหน่งส่วนใหญ่มีความเชื่อมั่นในเกณฑ์การประเมินสภาพปัญหาในระดับปานกลางถึงมาก โดยกลุ่มรอง/ผู้ช่วยผู้อำนวยการสำนักงานมีความเชื่อมั่นในระดับมากคิดเป็นร้อยละ ๓๑.๔๕ ซึ่งสูงกว่ากลุ่มอื่น รองลงมาคือกลุ่มผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติดีความเชื่อมั่นในระดับมากคิดเป็นร้อยละ ๒๖.๖๗ แต่จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ด้วยค่า Chi-Square พบว่า ตำแหน่งไม่มีความสัมพันธ์กับความเชื่อมั่นในเกณฑ์ที่ใช้ประเมินสภาพปัญหาความต้องการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ ๐.๐๕

๒. ความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งกับความเชื่อมั่นในการใช้เครื่องมือการจำแนกในงานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด (แบบประเมินกาย จิต สังคม)

ตารางที่ ๑๕ ความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งกับความเชื่อมั่นในหัวข้อการประเมินทางกาย

ตำแหน่ง	หัวข้อประเมินทางกาย				รวม
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่เชื่อมั่น	
ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติ	๙ (๑๕.๒๖%)	๓๑ (๕๒.๕๔%)	๑๔ (๒๓.๗๓%)	๕ (๘.๔๗%)	๕๙ (๑๐๐%)
รอง/ผู้ช่วยผู้อำนวยการสำนักงาน	๕ (๙.๑๐%)	๒๗ (๔๙.๑๐%)	๑๗ (๓๐.๙๐%)	๖ (๑๐.๙๐%)	๕๕ (๑๐๐%)
ผู้อำนวยการ/หัวหน้ากลุ่มงาน	๑๖ (๒๒.๘๖%)	๒๘ (๔๐%)	๑๙ (๒๗.๑๔%)	๗ (๑๐%)	๗๐ (๑๐๐%)

(ตารางที่ ๑๕ ต่อ)

ตำแหน่ง	หัวข้อประเมินทางกาย				รวม
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่เชื่อมั่น	
พนักงานคุมประพฤติ	๒๗ (๑๐.๙๗%)	๑๓๒ (๕๓.๖๖%)	๖๔ (๒๖.๐๒%)	๒๓ (๙.๓๕%)	๒๔๖ (๑๐๐%)
พนักงานราชการ	๑๕ (๑๒.๘๒%)	๖๓ (๕๓.๘๕%)	๓๒ (๒๗.๓๕%)	๗ (๕.๙๘%)	๑๑๗ (๑๐๐%)
รวม	๗๒	๒๘๑	๑๔๖	๔๘	๕๔๗

$$X^2 = ๑๑.๑๘๕ \quad df = ๑๒ \quad P = ๐.๕๑๓ \quad (P > ๐.๐๕)$$

จากตารางที่ ๑๕ พบว่าทุกตำแหน่งส่วนใหญ่มีความเชื่อมั่นในหัวข้อการประเมินทางกายในระดับปานกลาง และเชื่อมั่นในระดับน้อยรองลงมา แต่จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ด้วยค่า Chi-Square พบว่าตำแหน่งไม่มีความสัมพันธ์กับความเชื่อมั่นในหัวข้อนี้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๑๖ ความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งกับความเชื่อมั่นในหัวข้อการประเมินด้านจิตใจ

ตำแหน่ง	หัวข้อประเมินด้านจิตใจ				รวม
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่เชื่อมั่น	
ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติ	๖ (๑๐.๑๗%)	๒๔ (๔๐.๖๗%)	๒๐ (๓๓.๙๐%)	๙ (๑๕.๒๖%)	๕๙ (๑๐๐%)
รอง/ผู้ช่วยผู้อำนวยการสำนักงาน	๔ (๗.๔๐%)	๒๕ (๔๖.๓๐%)	๑๖ (๒๙.๖๓%)	๙ (๑๖.๖๗%)	๕๔ (๑๐๐%)
ผู้อำนวยการ/หัวหน้ากลุ่มงาน	๘ (๑๑.๔๓%)	๒๖ (๓๗.๑๔%)	๑๓ (๑๘.๕๗%)	๒๓ (๓๒.๘๖%)	๗๐ (๑๐๐%)
พนักงานคุมประพฤติ	๑๙ (๗.๘๙%)	๑๐๐ (๔๑.๔๙%)	๘๓ (๓๔.๔๔%)	๓๙ (๑๖.๑๘%)	๒๔๑ (๑๐๐%)
พนักงานราชการ	๑๒ (๑๐.๒๖%)	๕๓ (๔๕.๓๐%)	๓๙ (๓๓.๓๓%)	๑๓ (๑๑.๑๑%)	๑๑๗ (๑๐๐%)
รวม	๔๙	๒๒๘	๑๗๑	๙๓	๕๔๑

$$X^2 = ๑๙.๖๓๗ \quad df = ๑๒ \quad P = ๐.๐๗๔ \quad (P > ๐.๐๕)$$

จากตารางที่ ๑๖ พบว่า ทุกตำแหน่งมีความเชื่อมั่นในหัวข้อการประเมินด้านจิตใจต่างกัน โดยมีความเชื่อมั่นน้อย และไม่เชื่อมั่นค่อนข้างสูง และตำแหน่งผู้อำนวยการ/หัวหน้ากลุ่มงานมีความไม่เชื่อมั่นเกณฑ์นี้ คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๘๖ ซึ่งมากกว่ากลุ่มอื่น แต่จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ด้วยค่า Chi-Square พบว่าตำแหน่งเจ้าหน้าที่ไม่มีความสัมพันธ์กับความเชื่อมั่นใน หัวข้อการประเมินด้านจิตใจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๑๗ ความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งกับความเชื่อมั่นในหัวข้อการประเมินภูมิหลังทางสังคม

ตำแหน่ง	หัวข้อประเมินภูมิหลังทางสังคม				รวม
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่เชื่อมั่น	
ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติ	๑๘ (๓๐.๕๑%)	๓๑ (๕๒.๕๔%)	๖ (๑๐.๑๗%)	๔ (๖.๗๘%)	๕๙ (๑๐๐%)
รอง/ผู้ช่วยผู้อำนวยการสำนักงาน	๑๖ (๒๙.๑๐%)	๒๘ (๕๐.๙๐%)	๘ (๑๔.๕๕%)	๓ (๕.๔๕%)	๕๕ (๑๐๐%)
ผู้อำนวยการ/หัวหน้ากลุ่มงาน	๒๓ (๓๒.๘๖%)	๓๓ (๔๗.๑๔%)	๙ (๑๒.๘๖%)	๕ (๗.๑๔%)	๗๐ (๑๐๐%)
พนักงานคุมประพฤติ	๕๗ (๒๓.๖๕%)	๑๓๒ (๕๕.๗๗%)	๓๘ (๑๕.๗๗%)	๑๔ (๕.๘๑%)	๒๔๑ (๑๐๐%)
พนักงานราชการ	๒๑ (๑๗.๙๕%)	๖๘ (๕๘.๑๒%)	๒๕ (๒๑.๓๗%)	๓ (๒.๕๖%)	๑๑๗ (๑๐๐%)
รวม	๑๓๕	๒๙๒	๘๖	๒๙	๕๔๒

$$X^2 = ๑๒.๗๙๗ \quad df = ๑๒ \quad P = ๐.๓๘๔ \quad (P > ๐.๐๕)$$

จากตารางที่ ๑๗ พบว่า ทุกตำแหน่งส่วนใหญ่มีความเชื่อมั่นในหัวข้อการประเมินทางสังคมในระดับปานกลางถึงมาก โดยพบว่าตำแหน่งผู้อำนวยการ/หัวหน้ากลุ่มงานมีความเชื่อมั่นหัวข้อนี้ในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๘๖ ซึ่งสูงกว่ากลุ่มอื่น แต่จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ด้วยค่า Chi-Square พบว่า ตำแหน่งไม่มีความสัมพันธ์กับความเชื่อมั่นในหัวข้อการประเมินภูมิหลังทางสังคมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

๓. ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ความเข้าใจการจำแนกและการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด กับความเชื่อมั่นในการใช้เครื่องมือการจำแนกฯ

ตารางที่ ๑๘ ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจำแนกและการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในงานคุมประพฤติ กับความเชื่อมั่นในเกณฑ์ที่ใช้ประเมินความเสี่ยง

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจำแนกและการแก้ไขฟื้นฟู	ความเชื่อมั่นเกณฑ์ที่ใช้ประเมินความเสี่ยง				รวม
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่เชื่อมั่น	
มาก	๖๘ (๓๕.๔๒%)	๑๐๕ (๕๕.๖๙%)	๑๗ (๘.๘๕%)	๒ (๑.๐๔%)	๑๙๒ (๑๐๐%)
ปานกลาง	๔๘ (๑๔.๗๒%)	๒๐๘ (๖๓.๘๐%)	๕๖ (๑๗.๑๘%)	๑๔ (๔.๓๐%)	๓๒๖ (๑๐๐%)
น้อย	๒ (๕.๒๖%)	๒๑ (๕๕.๒๖%)	๑๑ (๒๘.๙๕%)	๓ (๑๗.๕๓%)	๓๘ (๑๐๐%)
รวม	๑๑๘	๓๓๔	๘๔	๒๐	๕๕๖

$$X^2 = ๕๐.๘๑๔ \quad df = ๖ \quad P = ๐.๐๐๐ \quad (P < ๐.๐๕)$$

จากตารางที่ ๑๘ พบว่า ผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจำแนกและการแก้ไขพื้นฟูผู้กระทำผิดในระดับมากจะมีความเชื่อมั่นเกณฑ์ที่ใช้ประเมินความเสี่ยง สูงกว่ากลุ่มอื่น และจากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ด้วยค่า Chi-Square พบว่า ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจำแนกและการแก้ไขพื้นฟูผู้กระทำผิด มีความสัมพันธ์กับความเชื่อมั่นในเกณฑ์ที่ใช้ประเมินความเสี่ยง ที่นัยสำคัญทางสถิติ ๐.๐๕

ตารางที่ ๑๙ ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจการจำแนกและการแก้ไขพื้นฟูผู้กระทำผิดในงานคุมประพฤติ กับความเชื่อมั่นในเกณฑ์ที่ใช้ประเมินสภาพปัญหาความต้องการ

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจำแนกและการแก้ไขพื้นฟูฯ	ความเชื่อมั่นเกณฑ์ที่ใช้ประเมินสภาพปัญหาความต้องการ				รวม
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่เชื่อมั่น	
มาก	๕๗ (๓๐.๔๘%)	๑๑๓ (๖๐.๔๓%)	๑๕ (๘.๐๒%)	๒ (๑.๐๗%)	๑๘๗ (๑๐๐%)
ปานกลาง	๔๙ (๑๕.๑๒%)	๑๙๘ (๖๑.๑๑%)	๖๖ (๒๐.๓๗%)	๑๑ (๓.๓๙%)	๓๒๔ (๑๐๐%)
น้อย	๔ (๑๐.๕๓%)	๒๒ (๕๗.๙๐%)	๙ (๒๓.๖๘%)	๓ (๗.๘๙%)	๓๘ (๑๐๐%)
รวม	๑๑๐	๓๓๓	๙๐	๑๖	๕๔๙

$$X^2 = ๓๓.๘๘๙ \text{ df} = ๖ \text{ P} = ๐.๐๐๐ \text{ (P} < ๐.๐๕)$$

จากตารางที่ ๑๙ พบว่า ผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจำแนกและการแก้ไขพื้นฟูผู้กระทำผิดในระดับมาก จะมีความเชื่อมั่นในเกณฑ์การประเมินสภาพปัญหาความต้องการสูงกว่ากลุ่มอื่น และจากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ด้วยค่า Chi-Square พบว่า ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจำแนกและการแก้ไขพื้นฟูผู้กระทำผิดในงานคุมประพฤตินั้นมีความสัมพันธ์กับความเชื่อมั่นในการใช้เครื่องมือการจำแนกในงานคุมประพฤติ หัวข้อเกณฑ์ที่ใช้ประเมินสภาพปัญหาความต้องการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ๐.๐๕

๔. ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจำแนกและการแก้ไขพื้นฟูผู้กระทำผิดในงานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดกับความเชื่อมั่นในการใช้เครื่องมือการจำแนกในงานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด(แบบประเมินกาย จิต สังคม)

ตารางที่ ๒๐ ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจำแนกและการแก้ไขพื้นฟูผู้กระทำผิดในงานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดกับความเชื่อมั่นในการใช้เครื่องมือการจำแนกในงานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด หัวข้อการประเมินทางกาย

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจำแนกและการแก้ไขพื้นฟูฯ	หัวข้อการประเมินทางกาย				รวม
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่เชื่อมั่น	
มาก	๓๖ (๒๕.๑๗%)	๖๔ (๔๔.๗๖%)	๓๑ (๒๑.๖๘%)	๑๒ (๘.๓๙%)	๑๔๓ (๑๐๐%)
ปานกลาง	๓๐ (๙.๔๐%)	๑๗๘ (๕๕.๘๐%)	๘๖ (๒๖.๙๖%)	๒๕ (๗.๘๔%)	๓๑๙ (๑๐๐%)

(ตารางที่ ๒๐ ต่อ)

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการ จำแนกและการแก้ไขฟันฟูๆ	หัวข้อการประเมินทางกาย				รวม
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่เชื่อมั่น	
น้อย	๖ (๘.๗๐%)	๓๐ (๔๓.๔๘%)	๒๔ (๓๔.๗๘%)	๙ (๑๓.๐๔%)	๖๙ (๑๐๐%)
ไม่มี	-	๑ (๒.๕%)	๒ (๕.๐%)	๑ (๒.๕%)	๔ (๑๐๐%)
รวม	๗๒	๒๗๓	๑๔๓	๔๗	๕๓๕

$$X^2 = ๓๐.๘๔๐ \text{ df} = ๙ \text{ P} = ๐.๐๐๐ (P < ๐.๐๕)$$

จากตารางที่ ๒๐ พบว่า ผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจำแนกและการแก้ไขฟันฟูผู้กระทำผิดในงานฟันฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดน้อย จะมีความเชื่อมั่นในหัวข้อการประเมินทางกายน้อยลง หรือไม่เชื่อมั่น ซึ่งจากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ ด้วยค่า Chi-Square พบว่า ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจำแนกและการแก้ไขฟันฟูผู้กระทำผิดในงานฟันฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดมีความสัมพันธ์กับความเชื่อมั่นในการใช้เครื่องมือการจำแนกในงานฟันฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด หัวข้อการประเมินทางกาย ที่นัยสำคัญทางสถิติ ๐.๐๕

ตารางที่ ๒๑ ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจำแนกและการแก้ไขฟันฟูผู้กระทำผิดในงานฟันฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดกับความเชื่อมั่นในการใช้เครื่องมือการจำแนกในงานฟันฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด หัวข้อการประเมินด้านจิตใจ

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการ จำแนกและการแก้ไขฟันฟูๆ	หัวข้อการประเมินด้านจิตใจ				รวม
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่เชื่อมั่น	
มาก	๒๖ (๑๘.๔๔%)	๔๘ (๓๔.๐๔%)	๓๙ (๒๗.๖๖%)	๒๘ (๑๙.๘๖%)	๑๔๑ (๑๐๐%)
ปานกลาง	๒๐ (๖.๓๑%)	๑๔๗ (๔๖.๓๗%)	๙๘ (๓๐.๙๒%)	๕๒ (๑๖.๔๐%)	๓๑๗ (๑๐๐%)
น้อย	๓ (๔.๔๘%)	๒๖ (๓๘.๘๐%)	๒๗ (๔๐.๓๐%)	๑๑ (๑๖.๔๒%)	๖๗ (๑๐๐%)
ไม่มี	๐	๑ (๒.๕%)	๒ (๕.๐%)	๑ (๒.๕%)	๔ (๑๐๐%)
รวม	๔๙	๒๒๒	๑๖๖	๙๒	๕๒๙

$$X^2 = ๒๕.๔๖๖ \text{ df} = ๙ \text{ P} = ๐.๐๐๒ (P < ๐.๐๕)$$

จากตารางที่ ๒๑ จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ ด้วยค่า Chi-Square พบว่า ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจำแนกและการแก้ไขฟันฟูผู้กระทำผิดในงานฟันฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดมีความสัมพันธ์กับความเชื่อมั่นในการใช้เครื่องมือการจำแนกในงานฟันฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด หัวข้อการประเมินด้านจิตใจ ที่นัยสำคัญทางสถิติ ๐.๐๕ โดยระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจำแนกและการแก้ไขฟันฟูผู้กระทำผิดในงานฟันฟูยิ่งน้อยจะมีความเชื่อมั่นในหัวข้อการประเมินทางจิตน้อยลง และมีข้อสังเกตว่าแม้กลุ่มที่มีความรู้มากแต่มีความไม่เชื่อมั่นเกณฑ์นี้สูงกว่ากลุ่มที่มีความรู้น้อย-ปานกลาง

ตารางที่ ๒๒ ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจำแนกและการแก้ไขฟันฟูผู้กระทำผิดในงานฟันฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดกับความเชื่อมั่นในการใช้เครื่องมือการจำแนกในงานฟันฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด หัวข้อการประเมินภูมิหลังทางสังคม

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจำแนกและการแก้ไขฟันฟู	หัวข้อการประเมินภูมิหลังทางสังคม				รวม
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่เชื่อมั่น	
มาก	๕๗ (๔๐.๑๔%)	๖๗ (๔๗.๑๘%)	๑๔ (๙.๘๖%)	๔ (๒.๘๒%)	๑๔๒ (๑๐๐%)
ปานกลาง	๖๗ (๒๑.๑๔%)	๑๘๔ (๕๘.๐๔%)	๕๐ (๑๕.๗๗%)	๑๖ (๕.๐๕%)	๓๑๗ (๑๐๐%)
น้อย	๗ (๑๐.๔๕%)	๓๔ (๕๐.๗๕%)	๑๘ (๒๖.๘๖%)	๘ (๑๑.๙๕%)	๖๗ (๑๐๐%)
ไม่มี	-	๑ (๒.๕%)	๓ (๗.๕%)	๑ (๒.๕%)	๕ (๑๐๐%)
รวม	๑๓๑	๒๘๖	๘๕	๒๘	๕๓๐

$$X^2 = ๔๙.๒๒๑ \quad df = ๙ \quad P = ๐.๐๐๐ \quad (P < ๐.๐๕)$$

จากตารางที่ ๒๒ จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ ด้วยค่า Chi-Square พบว่า ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจำแนกและการแก้ไขฟันฟูผู้กระทำผิดในงานฟันฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดมีความสัมพันธ์กับความเชื่อมั่นในการใช้เครื่องมือการจำแนกในงานฟันฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด หัวข้อการประเมินภูมิหลังทางสังคม ที่นัยสำคัญทางสถิติ ๐.๐๕ โดยผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจำแนกและการแก้ไขฟันฟูผู้กระทำผิดในงานฟันฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดในเกณฑ์ปานกลาง-มากจะมีความเชื่อมั่นในหัวข้อการประเมินทางสังคมมากขึ้นตามลำดับ

บทที่ ๔

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษารูปได้ดังนี้

จากการวิจัยเอกสารพบว่า งานคุมประพฤติในประเทศทางยุโรป และสหรัฐอเมริกา การจำแนกและการใช้เครื่องมือประเมินผู้กระทำผิดกำหนดเป็นขั้นตอนหลักและมาตรฐานในการปฏิบัติงาน

การจำแนกและการประเมินผู้กระทำผิด (Offender Classification and Assessment), Tones and Bartlett Publishers. ประกอบด้วยหลักสำคัญดังนี้

๑. ความเชื่อมั่นและความเที่ยงตรงของเกณฑ์ที่ใช้ซึ่งสามารถตรวจสอบได้
๒. ผู้ทำหน้าที่จำแนกจะต้องเป็นมืออาชีพที่ได้รับการอบรมมาเป็นอย่างดี รวมทั้งสามารถให้ข้อเสนอแนะในการปรับเพิ่ม ลด หรือคงไว้ของระดับการควบคุม
๓. การจำแนกผู้กระทำผิดจะต้องมีข้อมูลเป็นเอกสารหลักฐานเพื่อใช้สำหรับการวิเคราะห์และตรวจสอบ

การแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน การจำแนกประกอบด้วยการเลือกและกำหนดกลยุทธ์ในการควบคุมและสอดส่อง (เช่น ระดับการควบคุมและสอดส่อง) ซึ่งมีฐานมาจากการประเมินความเสี่ยงและปัญหาความจำเป็นของผู้กระทำผิด (basis of assessing the risks and needs of the offenders)

ความเสี่ยง (Risk) หมายถึง อันตรายจากการกระทำของผู้กระทำผิดทั้งต่อตัวเอง ผู้อื่นและต่อชุมชน ซึ่งมีปัจจัยเกี่ยวข้องกับประวัติการกระทำผิด (criminal history) สภาพความผิดและความรุนแรงของคดีปัจจุบัน (current conviction and violations) และความร้ายแรงของฐานความผิด ส่วน**ปัญหาความจำเป็น (Needs)** หมายถึง ปัญหาความต้องการที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา การประกอบอาชีพ สถานะทางการเงิน ความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น สถานะทางครอบครัว/การสมรส ที่อยู่อาศัย การใช้เวลาว่าง กลุ่มเพื่อน ปัญหาการดื่มสุราและการใช้สารเสพติด เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผู้กระทำผิด ในระยะกว่า ๒๐ ปีที่ผ่านมาได้มีการพัฒนาบนพื้นฐานของการประเมินความเสี่ยงและปัญหาความจำเป็น ซึ่งเครื่องมือที่ใช้มากที่สุดในประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศแคนาดา ได้แก่ “The Level of Service Inventory-Revised” (LSI-R) (Bonta, ๒๐๐๒) ซึ่งมีข้อคำถาม ๕๔ ข้อ แต่ละข้อแบ่งเป็นคะแนน ๑๐ ระดับ สำหรับใช้ประเมินผู้กระทำผิดเกี่ยวกับประวัติการกระทำผิด การศึกษา/การประกอบอาชีพ การเงิน ครอบครัว/คู่สมรส ที่พักอาศัย การใช้เวลาว่าง และงานอดิเรก กลุ่มเพื่อน ปัญหาการใช้ยาเสพติด/การดื่มสุรา อารมณ์/บุคลิกภาพ และทัศนคติ/การปรับตัว

การประเมินแบ่งเป็น ๓ ระดับ คือ

คะแนน ๒๙ หรือมากกว่า	= ความเสี่ยงสูง
๑๙ - ๒๘	= ความเสี่ยงปานกลาง และ
๐ - ๑๘	= ความเสี่ยงต่ำ

ในการวางแผนสำนวนคดี (The Case Plan) พนักงานคุมประพฤติและผู้จัดบริการ (Service Providers) จะดำเนินการจัดทำแผนลดความเสี่ยงเฉพาะตัวผู้กระทำผิดแต่ละคดี ซึ่งจะไม่รีบเร่งกำหนด และอาจใช้เวลาหลายสัปดาห์ในการจัดทำแผน ซึ่งจะประกอบด้วยระดับ และลักษณะของการช่วยเหลือ (intervention) โดยยึดหลักการจัดทำแผนให้สอดคล้องกับความเสี่ยง (risk principle) ซึ่งจะพิจารณาถึงความมาก - น้อย ในการควบคุมดูแลผู้กระทำผิด ส่วนหลักปัญหาความจำเป็น (needs principle) จะพิจารณาถึงประเภทของการให้ความช่วยเหลือ (kind of intervention) ที่เหมาะสมกับผู้กระทำผิดแต่ละรายโดยเฉพาะใน ด้านที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิด (criminogenic need factors)

การวางแผนสำนวนคดีเพื่อจัดการความเสี่ยง

การประเมินความเสี่ยงและการวางแผนคดีอย่างมีจุดมุ่งหมาย เป็นกระบวนการที่ใช้เพื่อบริหารจัดการความเสี่ยง (ป้องกันการกระทำผิดซ้ำ) ซึ่งจะต้องดำเนินการเพื่อให้ผู้กระทำผิดปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ถ้ามีการประเมินแล้วไม่ได้นำไปใช้ก็เท่ากับสูญเปล่า ดังนั้นแม้ว่าพนักงานคุมประพฤติจะมีท่าที่อบอุ่นและมีสัมพันธภาพที่ดี แต่ถ้าไม่ได้ดำเนินการช่วยเหลือแก้ไขผู้กระทำผิดในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดที่จะพัฒนาให้เขาควบคุมตัวเองจากภายในได้แล้ว การดำเนินการเรื่องอื่นๆ ก็แทบไม่มีผลต่อการแก้ไขผู้กระทำผิด การจัดการความเสี่ยงมักใช้ในระยะเวลาเริ่มต้นของการคุมประพฤติ ซึ่งจะได้ผลในการป้องกันสังคมในระยะสั้น และจะต้องเพิ่มมาตรการควบคุมหากพบว่าระดับความเสี่ยงสูงขึ้น หรือผู้กระทำผิดไม่ให้ความร่วมมือ ดังนั้นพนักงานคุมประพฤติควรเป็นผู้ที่มีทักษะในการสร้างสัมพันธภาพที่ดี แต่ไม่ละเลยที่จะบังคับใช้กฎหมาย เมื่อพบว่าระดับความเสี่ยงของผู้กระทำผิดเพิ่มขึ้น โดยมีผลต่อความปลอดภัยของสาธารณชน ดังนั้นพนักงานคุมประพฤติจึงจำเป็นต้องแสดงบทบาทการช่วยเหลือแก้ไขผู้กระทำผิดภายหลังการควบคุมสอดส่อง และการแก้ไขฟื้นฟูอย่างเหมาะสม

เครื่องมือที่ใช้สำหรับเด็กเยาวชนที่กระทำผิด ได้มีการพัฒนาใน ปี ค.ศ. ๑๙๙๙ โดย Hoge และ Andrew คือ แบบบริหารจัดการคดีและระดับการดูแลเยาวชน (Youth Level of Service/Case Management Inventory : YLS/CMI) ซึ่งได้นำไปใช้ในกระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชนของเมืองออนตาริโอ และอื่นๆในประเทศแคนาดา ซึ่งมีเกณฑ์ความเสี่ยงและปัญหาความจำเป็น ๘ ด้าน แบ่งหัวข้อการประเมินไว้ ๔๒ ข้อ ที่เกี่ยวข้องกับเกณฑ์ดังนี้

๑. ประวัติการทำความผิดทั้งในอดีต และปัจจุบัน
๒. สภาพครอบครัว/ผู้ปกครอง
๓. การศึกษา/การประกอบอาชีพ
๔. ความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน
๕. การใช้สารเสพติด
๖. การใช้เวลาว่างและการพักผ่อนหย่อนใจ
๗. บุคลิกภาพและพฤติกรรม
๘. ทศนคติ/การปรับตัว

การจำแนกผู้กระทำผิดในประเทศไทย

กรมคุมประพฤติ (๒๕๔๙) เกณฑ์ที่ใช้ในการจำแนก จากการประมวลผลการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเกณฑ์ที่ใช้ในการจำแนกผู้กระทำผิดในต่างประเทศประกอบผลการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ถูกคุมความประพฤติในระบบการคุมประพฤติผู้กระทำผิดที่เป็นผู้ใหญ่ในประเทศไทย ทำให้สามารถกำหนดรูปแบบและเกณฑ์ที่ใช้ในการจำแนกผู้กระทำผิด ๒ เกณฑ์ ดังนี้

๑. เกณฑ์ความเสี่ยงหรือแนวโน้มการกระทำผิดซ้ำ
๒. เกณฑ์สภาพปัญหาและความต้องการ

ความเสี่ยงหรือแนวโน้มการกระทำผิดซ้ำ (Risk) เป็นเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินระดับของแนวโน้มในการหวนกลับไปกระทำผิดซ้ำของผู้กระทำผิด ซึ่งสามารถใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดวิธีการปฏิบัติที่เหมาะสมสำหรับผู้กระทำผิดแต่ละราย ในกระบวนการแสวงหาข้อเท็จจริงทางสังคม (Social Inquiry) เพื่อคัดกรองผู้กระทำผิด หรือใช้กำหนดระดับของการควบคุมและสอดส่องดูแลและแผนการแก้ไขฟื้นฟูที่เหมาะสมสำหรับผู้กระทำผิดที่ถูกคุมความประพฤติ ระดับความเสี่ยงหรือแนวโน้มการกระทำผิดซ้ำ ประเมินได้จากการพิจารณาว่า ผู้กระทำผิดมีความเสี่ยงตามลักษณะที่กำหนดในเกณฑ์ความเสี่ยง ๖ ด้าน หรือไม่ อย่างไร ซึ่งเกณฑ์ความเสี่ยงทั้ง ๖ ด้านดังกล่าว มีดังต่อไปนี้

๑. การกระทำผิดกฎหมายแต่ไม่ถูกดำเนินคดี หรือถูกดำเนินคดีแต่ไม่มีโทษจำคุก
๒. ประวัติการกระทำผิดที่ศาลพิพากษาจำคุก หรือรอการลงโทษจำคุก
๓. การผิดเงื่อนไขการคุมความประพฤติ
๔. ประวัติการก่อเหตุรุนแรง มีพฤติกรรมก้าวร้าวหรือพฤติกรรมที่แสดงถึงการขาดความสำนึก หรือความรับผิดชอบ
๕. การคบค้าสมาคมกับนักเลงอันธพาล หรือกลุ่มอาชญากร หรือผู้ค้าหรือผู้เสพยาเสพติด
๖. ปัจจัยอื่นๆ ที่ก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อการกระทำผิดซ้ำ

นอกจากการพิจารณาระดับของความเสี่ยงดังกล่าวแล้ว ยังพิจารณาจากข้อเท็จจริงอื่นๆ ประกอบด้วย ดังนี้

๑. ความสำนึกผิดในคดีนี้
๒. การบรรเทาผลร้ายในคดีนี้
๓. ความรุนแรงของพฤติกรรมคดีนี้
๔. การมีคดีอื่นอยู่ในระหว่างการดำเนินคดี
๕. ข้อเท็จจริงอื่นๆ

การสุรระดับของความเสี่ยงหรือแนวโน้มการกระทำผิด ให้พิจารณาตามจำนวนข้อความเสี่ยงที่ผู้กระทำผิดมีลักษณะตามเกณฑ์ความเสี่ยง ประกอบกับการพิจารณาข้อเท็จจริงอื่นๆ

เกณฑ์สภาพปัญหาและความต้องการ (Needs) เป็นเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินสถานะที่เป็นปัญหาและ/หรือความต้องการของผู้กระทำผิด และปัญหาและ/หรือความต้องการนั้นมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์หรือเป็นสาเหตุ/ปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดการกระทำผิดหรือไม่ สภาพปัญหาและความต้องการที่ได้จากการประเมินนี้ จะใช้เป็นข้อมูลในการเสนอแนะวิธีการหรือชุดของกิจกรรม (Programme) การแก้ไขฟื้นฟูที่จำเป็นและเหมาะสมสำหรับผู้กระทำผิดแต่ละรายในกระบวนการแสวงหาข้อเท็จจริงทางสังคม หรือใช้เป็นข้อมูลในการ

กำหนดแผนกิจกรรมการแก้ไขฟื้นฟูที่เหมาะสมสำหรับผู้กระทำผิดที่ถูกคุมความประพฤติในกระบวนการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน แล้วแต่กรณี

สภาพปัญหาและความต้องการของผู้กระทำผิด ประเมินจากการพิจารณาว่า ผู้กระทำผิดมีปัญหาและ/หรือความต้องการใน ๑๐ ด้านที่กำหนดตามเกณฑ์หรือไม่ อย่างไร ซึ่งมีดังต่อไปนี้

๑. ปัญหาเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย/สภาพแวดล้อม
๒. ปัญหาเกี่ยวกับผู้อุปการะ/ผู้ดูแล
๓. ปัญหาความสัมพันธ์ในครอบครัวหรือผู้ที่พักอาศัยอยู่ด้วย
๔. ปัญหาเกี่ยวกับการศึกษา/อาชีพ
๕. ปัญหาทางการเงิน
๖. การมีโรคประจำตัวร้ายแรง
๗. การมีอาชญากรรมทางจิต/บุคลิกภาพ/พฤติกรรม
๘. ปัญหาการดื่มสุรา
๙. ปัญหาการใช้ยาหรือสารเสพติด
๑๐. ปัญหาอื่นๆ

กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน (๒๕๕๔) ศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว จำเป็นต้องคำนึงถึงอายุ ประวัติ ความประพฤติ สติปัญญา การศึกษาอบรม สุขภาพ ภาวะแห่งจิต นิสัย อาชีพ และฐานะของจำเลยตลอดจนสิ่งแวดล้อมทั้งปวง เกี่ยวกับจำเลยและของบิดามารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลที่จำเลยอาศัยอยู่ หรือบุคคลที่ให้การศึกษาหรือให้ทำงานหรือมีความเกี่ยวข้องเป็นประเด็นที่จะต้องพิจารณาด้วยประเด็นที่จะต้องพิจารณาดังกล่าวจะปรากฏในรายงานแสดงข้อเท็จจริง ซึ่งสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจะต้องมีการดำเนินการตามมาตรา ๓๖ (๑) และมาตรา ๘๒ (๒) แห่งพระราชบัญญัติศาลเยาวชนฯ พ.ศ. ๒๕๕๓

จากบทบัญญัติของข้อกำหนดดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่ารายงานแสดงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนนั้น มีความสำคัญต่อการพิจารณาและพิพากษาคดีเป็นอย่างยิ่ง ในรายงานนอกจากจะแสดงเกี่ยวกับประวัติของเด็กหรือเยาวชนแล้ว ยังต้องสืบค้นถึงสาเหตุที่ก่อให้เกิดเด็กหรือเยาวชนกระทำผิด เพื่อจัดให้มีการแก้ไขที่สาเหตุที่แท้จริง ตลอดจนวิธีการดูแลเด็กหรือเยาวชนนั้น มิให้วนกลับไปกระทำผิดอีก ผู้ที่ให้การแก้ไขบำบัดจะต้องเข้าใจลักษณะจำเพาะของเด็กและเยาวชนรายนั้น เพื่อจัดให้มีการแก้ไขบำบัด และฟื้นฟูให้เหมาะสม ซึ่งทางหนึ่งที่จะทราบข้อมูลทั้งหลายที่กล่าวมาคือ วิธีการจำแนก (Classification of Juvenile Offender) ซึ่งเป็นวิธีการที่มีการใช้แบบประเมินความเสี่ยงและความจำเป็น มาใช้ในการสัมภาษณ์เด็ก/เยาวชนแต่ละรายในเชิงลึก และนำข้อมูลมาวิเคราะห์แปลผล ทำให้ทราบถึงสาเหตุการกระทำผิด รวมทั้งเพื่อทำนายแนวโน้มการกระทำผิดซ้ำ ตลอดจนใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูให้ตรงกับสภาพปัญหา

จากแนวคิดข้างต้น จึงมีการพัฒนาแนวความคิดในการกำหนดหลักเกณฑ์สำหรับใช้จำแนกเด็กและเยาวชน โดยมีหลักเกณฑ์ที่สำคัญ ๒ ประการคือ หลักเกณฑ์ของความเสี่ยง หรือแนวโน้มของการกระทำผิดซ้ำ (Risk of Recidivism) และหลักเกณฑ์ของการหาปัญหา หรือความจำเป็นในการบำบัดแก้ไขฟื้นฟู (Needs) เพื่อให้การดำเนินการแก้ไขฟื้นฟูมีความสอดคล้องกับปัญหาและความจำเป็นของเด็กและเยาวชนแต่ละราย

องค์ประกอบเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาเกณฑ์ความเสี่ยงและความจำเป็น มีดังนี้

๑. ครอบครัว
๒. ชุมชนและสภาพแวดล้อม
๓. ภูมิหลังทางการศึกษา อาชีพและสังคม
๔. เพื่อนและบุคคลใกล้ชิด
๕. ประวัติการเกี่ยวข้องกับยา/สารเสพติด
๖. ประวัติการกระทำผิด (ปัจจัยเสี่ยงของเด็กเอง หรือปัจจัยที่เสี่ยงต่อการกระทำผิดซ้ำ)
๗. สภาวะทางกายและจิต
๘. พฤติกรรมเกร
๙. การคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก
๑๐. การค้ำนุชย์

วิธีการใช้แบบประเมินความเสี่ยงและความจำเป็น

๑. พนักงานคุมประพฤติศึกษาข้อมูลจากแบบคัดกรองเบื้องต้นแบบคัดกรองเร่งด่วน และแบบข้อมูลการรับตัว รวมทั้งแบบประเมินเพื่อควบคุม/ปล่อยชั่วคราว เพื่อนำข้อมูลจากแบบดังกล่าวมาใช้ประโยชน์ในการวางแผนการแก้ไข บำบัด ฟื้นฟูเด็ก/เยาวชนต่อไป
๒. พนักงานคุมประพฤติสร้างสัมพันธภาพกับเด็ก/เยาวชนและผู้ปกครองและชี้แจงวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์
๓. อธิบายให้เด็ก/เยาวชนและผู้ปกครองเข้าใจเกี่ยวกับการสัมภาษณ์ตามแบบประเมินความเสี่ยงและความจำเป็นและระยะเวลาที่ใช้ในการสัมภาษณ์
๔. ดำเนินการสัมภาษณ์เด็ก เยาวชน และผู้ปกครอง ตามแบบประเมินความเสี่ยงและความจำเป็น
๕. ประมวลผลคะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด
๖. ส่งต่อเด็ก/เยาวชนเพื่อประเมินเพิ่มเติมโดยนักวิชาชีพในกรณีที่เด็ก/เยาวชน มีคะแนนด้านความเสี่ยงอยู่ในระดับสูง หรือดำเนินการใช้มาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญาในกรณีที่เด็ก/เยาวชนอยู่ในเกณฑ์การหันเหคดี และมีคะแนนด้านความเสี่ยงอยู่ในระดับต่ำ รวมทั้งส่งเด็ก/เยาวชนเพื่อคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กและเยาวชนตาม พ.ร.บ.อื่นๆในกรณีที่จำเป็นต้องได้รับการคุ้มครองสวัสดิภาพ

เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผู้กระทำผิดของต่างประเทศและประเทศไทยส่วนใหญ่เป็นเกณฑ์ที่ตรงกัน โดยมีหลักเกณฑ์ที่สำคัญ ๒ ประการคือ ความเสี่ยง หรือแนวโน้มของการกระทำผิดซ้ำ (Risk) และเกณฑ์สภาพปัญหา หรือความจำเป็นในการแก้ไขฟื้นฟู (Needs) ซึ่งกรมคุมประพฤติได้แยกเกณฑ์ความเสี่ยงออกจากสภาพปัญหา ซึ่งสามารถเปรียบเทียบเกณฑ์การประเมินได้ ดังตาราง

ตารางสรุปเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผู้กระทำผิดของต่างประเทศและประเทศไทย

ประเทศทางยุโรปและอเมริกา		ประเทศไทย	
ผู้ใหญ่	เด็ก/เยาวชน	กรมคุมประพฤติ	กรมพินิจฯ
<p>เกณฑ์ความเสี่ยงและปัญหาความจำเป็น</p> <p>๑. ประวัติการกระทำผิด</p> <p>๒. การศึกษา/การประกอบอาชีพ</p> <p>๓. การเงิน</p> <p>๔. ครอบครัว/คู่สมรส</p> <p>๕. ที่พักอาศัย</p> <p>๖. การใช้เวลาว่างและงานอดิเรก</p> <p>๗. กลุ่มเพื่อน</p> <p>๘. ปัญหาการใช้ยาเสพติด/การดื่มสุรา</p> <p>๙. อารมณ์/บุคลิกภาพและทัศนคติ/การปรับตัว</p> <p>มีข้อคำถาม ๕๔ ข้อ แต่ละข้อแบ่งเป็นคะแนน ๑๐ ระดับ</p>	<p>เกณฑ์ความเสี่ยงและปัญหาความจำเป็น</p> <p>๑. ประวัติการกระทำ ความผิดทั้งในอดีตและปัจจุบัน</p> <p>๒. สภาพครอบครัว/ผู้ปกครอง</p> <p>๓. การศึกษา/การประกอบอาชีพ</p> <p>๔. ความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน</p> <p>๕. การใช้สารเสพติด</p> <p>๖. การใช้เวลาว่างและการพักผ่อนหย่อนใจ</p> <p>๗. บุคลิกภาพและพฤติกรรม</p> <p>๘. ทัศนคติ/การปรับตัว</p> <p>เกณฑ์ ๘ ด้าน แบ่งหัวข้อการประเมินไว้ ๔๒ ข้อ</p>	<p>เกณฑ์ความเสี่ยง</p> <p>๑. กระทำผิดแต่ไม่ถูกดำเนินคดี</p> <p>๒. ประวัติการกระทำผิดที่ศาลพิพากษาจำคุกหรือรอการลงโทษจำคุก</p> <p>๓. การผิดเงื่อนไขการคุมความประพฤติ</p> <p>๔. ประวัติการก่อเหตุรุนแรง มีพฤติกรรมก้าวร้าว/ขาดความสำนึกรับผิดชอบ</p> <p>๕. การคบค้าสมาคมกับนักเลงอันธพาล หรือกลุ่มอาชญากร หรือผู้ค้าหรือผู้เสพยาเสพติด</p> <p>๖. ปัจจัยอื่นๆ ที่ก่อให้เกิดความเสี่ยง</p> <p>เกณฑ์ปัญหาความจำเป็น</p> <p>๑. ที่อยู่/สภาพแวดล้อม</p> <p>๒. ผู้อุปการะ/ผู้ดูแล</p> <p>๓. ความสัมพันธ์ในครอบครัว/กับผู้ที่พักอาศัย</p> <p>๔. การศึกษา/อาชีพ</p> <p>๕. ปัญหาทางการเงิน</p> <p>๖. มีโรคประจำตัวร้ายแรง</p> <p>๗. ผิดปกติทางจิต/บุคลิกภาพ/พฤติกรรม</p> <p>๘. การดื่มสุรา</p> <p>๙. การใช้ยา/สารเสพติด</p>	<p>เกณฑ์ความเสี่ยง และความจำเป็น</p> <p>๑. ครอบครัว</p> <p>๒. ชุมชนและสภาพแวดล้อม</p> <p>๓. ภูมิหลังทางการศึกษา อาชีพ และสังคม</p> <p>๔. เพื่อนและบุคคลใกล้ชิด</p> <p>๕. ประวัติการเกี่ยวข้องกับยา/สารเสพติด</p> <p>๖. ประวัติการกระทำผิด</p> <p>๗. สภาวะทางกายและจิต</p> <p>๘. พฤติกรรมเกร</p> <p>๙. การคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก</p> <p>๑๐. การค้ำมนุษย์</p>

จากแบบสอบถามที่สำนักงานคุมประพฤติ ๘๐ แห่ง ตอบกลับและมีความสมบูรณ์ นำมาวิเคราะห์ได้ จำนวน ๕๖๗ ชุด สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

พนักงานคุมประพฤติกลุ่มตัวอย่างร้อยละ ๒๑.๖๙ ไม่เคยเข้ารับการอบรม/ประชุม/สัมมนา/นิเทศ/สอนงานในเรื่องการจำแนกผู้กระทำผิดในงานคุมประพฤติ และร้อยละ ๓๑.๒๒ ไม่เคยอบรมฯ ในเรื่องการคัดกรองผู้ติดยาเสพติด ส่วนในเรื่องการจัดทำกิจกรรม/โปรแกรมแก้ไขฟื้นฟู และการสงเคราะห์ผู้กระทำผิด พนักงานคุมประพฤติ ร้อยละ ๒๓.๖๓ ระบุว่าไม่เคยเข้ารับการอบรมฯ ในเรื่องดังกล่าว และมีพนักงานคุมประพฤติเพียงร้อยละ ๑๗.๒๘ ที่ตอบว่ามีความรู้ความเข้าใจระดับมากเกี่ยวกับการจำแนกและการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในงานคุมประพฤติ สำหรับงานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด มีเพียงร้อยละ ๑๓.๒๓ ที่มีความรู้ความเข้าใจในระดับมาก

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลต่อความเชื่อมั่นในการใช้เครื่องมือการจำแนก

ในการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ ที่อาจมีผลต่อความเชื่อมั่นในการใช้เครื่องมือการจำแนกของเจ้าหน้าที่ ปัจจัยที่นำมาวิเคราะห์ ได้แก่ ตำแหน่งหน้าที่, ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจำแนกและการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในงานคุมประพฤติกงานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด การใช้แบบประเมินจำเลย/แบบประเมินผู้ถูกคุมความประพฤติ การใช้แบบประเมินกาย จิต สังคม เพื่อคัดกรองผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์ การใช้ประโยชน์จากแบบประเมินทางกาย และการตรวจทางห้องปฏิบัติการการใช้ประโยชน์จากแบบประเมินด้านจิตใจ และการใช้ประโยชน์จากแบบประเมินภูมิหลังทางสังคม พบว่า

ตำแหน่งเจ้าหน้าที่ไม่มีความสัมพันธ์กับความเชื่อมั่นในเกณฑ์ที่ใช้ประเมินความเสี่ยง และสภาพปัญหาความต้องการของผู้กระทำผิด ในงานคุมประพฤติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ ๐.๐๕ และไม่มีความสัมพันธ์กับความเชื่อมั่นในเกณฑ์ที่ใช้ประเมินด้านกาย จิต สังคม ในงานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เช่นเดียวกัน แต่พบว่าผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจำแนกและการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในระดับมาก จะมีความเชื่อมั่นในเกณฑ์การประเมินความเสี่ยง สภาพปัญหาความต้องการสูงกว่ากลุ่มอื่น และจากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ พบว่า **ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจำแนกและการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในงานคุมประพฤติมีความสัมพันธ์กับความเชื่อมั่นในการใช้เครื่องมือการจำแนก**ในงานคุมประพฤติ ทั้งหัวข้อเกณฑ์ที่ใช้ประเมินความเสี่ยงและเกณฑ์สภาพปัญหาความต้องการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ๐.๐๕

ในส่วนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจำแนกและการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในงานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พบว่า**มีความสัมพันธ์กับความเชื่อมั่นในการใช้เครื่องมือการจำแนก**ในงานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดทุกหัวข้อ ทั้งด้านกาย จิต และภูมิหลังทางสังคม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ๐.๐๕ แต่มีข้อสังเกตว่า กลุ่มที่มีความรู้มากกลับมีความไม่เชื่อมั่นเกณฑ์การประเมินด้านจิตใจสูงกว่ากลุ่มที่มีความรู้น้อย - ปานกลาง

ความประสงค์เข้าร่วมพัฒนาระบบการจำแนกและการแก้ไขฟื้นฟู

พบว่าสำนักงานคุมประพฤติเกือบทุกแห่งมีผู้ที่ประสงค์เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาระบบการจำแนกและการแก้ไขฟื้นฟู แต่เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลรายบุคคล มีผู้ที่ตอบว่าประสงค์เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ คิดเป็นร้อยละ ๕๓.๔๔

ความเห็นเพื่อการพัฒนา/ปรับปรุงระบบการจำแนกจำเลย/ผู้ถูกคุมความประพฤติเห็นควรมีการปรับปรุง มีรายละเอียด อาทิ

- ปรับปรุงแบบฟอร์มให้มีความกระชับ ชัดเจน ครอบคลุมข้อมูลที่จะใช้อย่างครบถ้วน และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง
- ควรปรับแบบจำแนกให้มุ่งเน้นไปในทางการสืบค้นหาเหตุจูงใจที่ทำให้จำเลยและผู้ถูกคุมความประพฤติกระทำความผิดจะเป็นการแก้ไขที่ตรงกับสาเหตุได้มากที่สุด
- ควรปรับแบบฟอร์มให้สอดคล้องกับ แบบ คป.๓ และ คป.๑๑
- ควรจำแนกตามฐานความผิดเพื่อดูว่ามีความเสี่ยงในการที่จะหวนกลับมากระทำผิดซ้ำมากน้อยเพียงใด โดยเฉพาะในคดีเกี่ยวกับยาเสพติด
- ควรมีการแยกด้าน ได้แก่ พฤติกรรมการกระทำผิดต่อกฎหมาย พฤติกรรมด้านอารมณ์ พฤติกรรมการคบเพื่อน พฤติกรรมการเรียน/การทำงาน สภาพแวดล้อม โดยกำหนดระยะเวลาการประเมินจากข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น ๑-๒ ปี ยกเว้นพฤติกรรมการกระทำผิดต่อกฎหมาย
- ควรให้มีการจำแนกเฉพาะในระบบสารสนเทศ ไม่ต้องจำแนกในแบบฟอร์มเอกสาร
- ควรจัดระบบประเมินข้อมูลพื้นฐานในรูปแบบโปรแกรมสำเร็จรูป กรณีคดีไม่มีปัญหา

เห็นวาระบบที่ใช้อยู่เหมาะสมแล้ว มีรายละเอียด อาทิ

- ระบบและแบบฟอร์มการจำแนกที่ใช้อยู่มีความเหมาะสมแล้ว เนื่องจากสามารถให้รายละเอียดสมบูรณ์เพียงพอเพื่อให้พนักงานคุมประพฤติใช้ประโยชน์ในการประเมินผู้กระทำผิด
- ยึดแนวทางตามแบบจำแนกของกรม แต่ใช้วิธีการแก้ไขปัญหาคณะหน้าต่างๆด้วยการจัดรูปแบบต่างๆที่จะส่งเสริมการปฏิบัติงานให้มีคุณภาพ รองรับปริมาณงานที่มาก โดยมีการประชุมเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ความเห็นอื่นๆ

- พนักงานคุมประพฤตินั้นใหม่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในระบบการจำแนก
- กรมคุมประพฤติควรจัดให้มีการอบรมพนักงานคุมประพฤติให้ทั่วถึงและต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มพูน ความรู้และเข้าใจแบบประเมิน สามารถวิเคราะห์ แผลผล นำไปสู่การจัดกิจกรรมแก้ไขฟื้นฟู ผู้กระทำผิดต่อไป
- กรณีจำแนกแล้วมีข้อมูลเฉพาะ ควรพัฒนารูปแบบการจำแนกที่แตกต่างกันออกไป เช่น ถูกจับกุมบ่อย เสพติดยาเสพติดมายาวนาน มีอาการผิดปกติด้านใดด้านหนึ่ง เป็นต้น
- ขาดคนให้ความสนใจสนใจการจำแนก การจำแนกเป็นสิ่งสำคัญเจ้าหน้าที่จึงควรมีความเข้มงวดในการทำการจำแนก
- ยังไม่ต้องดำเนินการปรับแบบหรือทำระบบจำแนกใหม่ แต่ควรจะพัฒนาให้เกิดการนำไปใช้ได้อย่างจริงจัง ไม่เช่นนั้นจะสวนทางกับปริมาณงาน และจะยิ่งเพิ่มภาระ

ความเห็นเพื่อการพัฒนา/ปรับปรุงระบบการประเมินผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์/ผู้เข้ารับการฟื้นฟูเห็นควรมีการปรับปรุง มีรายละเอียด อาทิ

- แบบประเมินทางกาย จิต สังคม ควรอ่านเข้าใจได้ง่าย กระชับสั้นและครอบคลุมปัญหาบางครั้งผู้ถูกประเมินไม่เข้าใจคำถามจึงไม่ได้ให้ข้อมูลที่ตรงกับความเป็นจริง
- แบบประเมินทางจิตควรมีการปรับปรุง เนื่องจากผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์ที่เข้ารับการตรวจพิสูจน์บ่อยครั้งจะรู้ว่าจะต้องตอบแบบประเมินอย่างไร

- ควรปรับปรุงเกณฑ์การประเมินผู้ติดยาเสพติด/ผู้เข้ารับการฟื้นฟูฯ มาแล้วหลายครั้งให้เข้าสู่กระบวนการตามกฎหมาย
- ควรใช้แบบประเมินทางจิตวิทยา ภาวะความเครียด มาใช้ร่วมด้วย
- ควรปรับปรุงแบบให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายแต่ละกลุ่มโดยเฉพาะพื้นที่ที่มีความหลากหลายของเชื้อชาติเผ่าพันธุ์ ซึ่งอาจไม่เข้าใจภาษาไทย น่าจะปรับแบบให้เหมาะสม
- ควรนำเทคโนโลยีมาใช้ในการประเมินและแสดงผล รวมทั้งออกเป็นแผนการแก้ไขฟื้นฟู

เห็นว่าระบบที่ใช้อยู่เหมาะสมแล้ว มีรายละเอียด อาทิ

- ระบบการประเมินที่กรมคุมประพฤติใช้อยู่สามารถนำมาใช้ประเมินผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์ได้ แต่ควรจะพัฒนาองค์ความรู้ของเจ้าหน้าที่ให้สามารถวิเคราะห์ประเมินผลให้ถูกต้อง

ความเห็นอื่นๆ

- กรมคุมประพฤติจะต้องจัดอบรมให้ความรู้กับผู้ปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง การอ่านเพียงคู่มืออย่างเดียวแต่ขาดการอบรมไม่เห็นภาพที่ถูกต้องชัดเจน อีกทั้งจะได้สะท้อนปัญหาอุปสรรค หรือแนวทางแก้ไขที่แต่ละสำนักงานใช้ด้วยแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน
- การปรับปรุงแบบประเมินจะต้องดำเนินการโดยผู้เชี่ยวชาญทาง จิตเวช คือ จิตแพทย์/นักจิตวิทยาเป็นผู้ปรับแบบโดยเฉพาะแบบประเมินทางจิต
- แม้จะมีการใช้แบบประเมิน และสามารถประเมิน จำแนกได้ แต่ในทางปฏิบัติด้านสถานที่รองรับ รวมถึงงบประมาณไม่สอดคล้องกับแผนการประเมินก็ทำให้ไม่เกิดผล
- ควรมีการวิเคราะห์ว่าเป็นผู้ติดหรือผู้เสพตามความเป็นจริง และหากเป็นผู้ติดไม่ควรให้เข้ารับการบำบัดในโปรแกรมคุมประพฤติ เนื่องจากโปรแกรมไม่เข้มข้นเพียงพอ

ความคิดเห็นต่อการพัฒนา/สร้างโปรแกรม หรือกิจกรรมแก้ไขฟื้นฟู รวมถึงการทำงานบริการสังคม และการสงเคราะห์ เพื่อใช้กับผู้ถูกคุมความประพฤติ และหรือผู้ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

- ควรพัฒนาโปรแกรมการแก้ไขฟื้นฟูสำหรับผู้ที่ไม่อ่านไม่ออก/เขียนไม่ได้ รวมถึงพัฒนาใบงานแก้ไขฟื้นฟูให้ผู้ที่ไม่สามารถเขียนภาษาไทยได้ หรือเป็นชาวต่างชาติ
- พัฒนาระบบการติดตามช่วยเหลือ สงเคราะห์ผู้พ้นการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด และผู้ถูกคุมความประพฤติติดยาเสพติด
- พัฒนาโปรแกรมการฟื้นฟูในลักษณะกิจกรรมนันทนาการ กิจกรรมละลายพฤติกรรม โดยมีการสอดแทรกความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดซึ่งจะทำให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟู ไม่เบื่อหน่าย
- ควรมีการวัดผลว่าผู้ถูกคุมความประพฤติ ผู้เข้ารับการฟื้นฟูฯ ผ่านแต่ละกิจกรรมแล้วได้ผลหรือไม่
- นำอาสาสมัครคุมประพฤติ เครือข่ายยุติธรรมชุมชน เข้ามาเป็นหุ้นส่วนในการทำกิจกรรมแก้ไขฟื้นฟู และเป็นผู้ดำเนินการจัดกิจกรรม ทำงานบริการสังคมในชุมชน
- ควรสร้างโปรแกรม กิจกรรมการแก้ไขฟื้นฟูแบบใหม่ๆที่มีการใช้ในต่างประเทศและได้ผลดีรวมถึงการคิดค้นด้วยตนเองตามบริบทของสังคมไทย โดยเฉพาะการทำงานบริการสังคม
- ควรพัฒนาและสร้างโปรแกรมเกี่ยวกับเด็ก เนื่องจากเด็กมีปัญหาที่ละเอียดอ่อนมาก
- ควรมีกิจกรรมแก้ไขฟื้นฟูที่ทำให้เกิดความกลัวต่อการกระทำผิด หรือเน้นหนักในเรื่องการให้เห็นโทษภัยของยาเสพติดที่มีผลต่อตนเอง และครอบครัวตลอดจนประเทศชาติ

- ปรับเปลี่ยนวิธีการจัดกิจกรรมแก้ไขฟื้นฟู โดยใช้หลักการให้ผู้กระทำผิดเป็นศูนย์กลาง และจัดวิทยากรผู้มีความรู้หมั่นเวียนมาบรรยายให้กับสำนักงาน
- ควรเชิญบุคลากรจากหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง หรือนักวิชาการมาร่วมประชุมให้ข้อสังเกต ออกแบบโปรแกรมใหม่ๆ
- การสงเคราะห์ในการประกอบอาชีพที่สามารถนำมาสร้างอาชีพได้จริงในสภาพเศรษฐกิจปัจจุบัน
- โปรแกรมเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาเชิงจิตวิทยากับครอบครัว หรือครอบครัวบำบัด
- โปรแกรมหรือกิจกรรมการฟื้นฟูที่เกี่ยวกับการกระทำผิดซ้ำ

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

๑. จากการศึกษาเปรียบเทียบการจำแนกผู้กระทำผิดของต่างประเทศ รวมทั้งการจำแนกเด็ก/เยาวชนของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ประเทศไทย พบว่าต่างก็ใช้หลักเกณฑ์การประเมินความเสี่ยง หรือแนวโน้มของการกระทำผิดซ้ำ (Risk of Recidivism) และหลักเกณฑ์ของปัญหา หรือความจำเป็นในการบำบัดแก้ไขฟื้นฟู (Needs) โดยเกณฑ์ที่กรมคุมประพฤติใช้อยู่ปัจจุบันมีความสอดคล้องกับหน่วยงานคุมประพฤติสากล แม้ว่าในการประเมินผู้ติด/ผู้เสพยาเสพติด ตามพ.ร.บ.ฟื้นฟูฯ จะมุ่งเน้นการพิสูจน์สภาพการติดยาเสพติด แต่ในการปฏิบัติงานก็สามารถใช้เครื่องมือการประเมินร่วมกันได้ ดังนั้นในภาวะปัจจุบันที่ยังไม่มีการปรับปรุงแบบประเมิน ควรเน้นหนักการพัฒนาพนักงานคุมประพฤติให้มี ความรู้ ทักษะที่ดี/เพียงพอต่อการปฏิบัติงานตามหลักการและกระบวนการมาตรฐานในการแสวงหาข้อเท็จจริง และการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดที่จะต้องมีการจำแนกและประเมินผู้กระทำผิดแต่ละราย เพื่อให้สามารถเสนอความเห็นวางแผนแก้ไขฟื้นฟู และดูแลแก้ไขปรับเปลี่ยนพฤติกรรมผู้กระทำผิดได้อย่างมีคุณภาพ

๒. ปรับปรุงกระบวนการทำงานโดยการสอบบันทึกถ้อยคำ (การสัมภาษณ์) และการจำแนกควรมีเนื้อหาที่สอดคล้องกัน ซึ่งอาจต้องปรับปรุงแบบฟอร์มและคู่มือให้เหมาะสม สะดวกในการทำงานมากยิ่งขึ้น

๓. สนับสนุนให้มีการวิจัยเพื่อพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการจำแนก และการใช้ soft ware ประมวลผล เพื่อให้การจำแนกมีความเที่ยงตรง เชื่อมั่นได้ และสะดวกรวดเร็ว

๔. ควรนำแบบประเมินอื่นๆมาใช้ร่วมในกรณีที่เป็น เช่น แบบประเมินบุคลิกภาพ แบบคัดกรองผู้ติด/ผู้เสพยาเสพติด แบบประเมินความเครียด/อารมณ์ เพื่อให้สามารถจำแนกผู้กระทำผิดได้อย่างถูกต้อง

๕. ควรรวบรวมกิจกรรม/โปรแกรมการแก้ไขฟื้นฟู รวมถึงการทำงานบริการสังคม ที่กรมคุมประพฤติจัดทำไว้เป็นเอกสารคู่มือการปฏิบัติงาน และที่สำนักงานคุมประพฤติได้ปรับ หรือพัฒนาไว้มาประเมินผลว่าได้นำไปใช้ตรงกับสภาพความเสี่ยงและปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดหรือไม่ และได้ผลตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรม/โปรแกรมนั้นๆหรือไม่ เพื่อการรับรองคุณภาพ/มาตรฐานโปรแกรม

๖. การช่วยเหลือ สงเคราะห์ ด้านที่พักอาศัย การศึกษา และการประกอบอาชีพ ควรบูรณาการกับหน่วยงานที่มีหน้าที่ดูแลให้ความช่วยเหลือโดยตรง

๗. ควรศึกษา ทบทวน และสังเคราะห์องค์ความรู้หลักที่จำเป็นในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน รวมทั้งปรับปรุงหลักสูตรและวิธีการพัฒนาบุคลากรโดยเฉพาะพนักงานคุมประพฤติทุกระดับให้สอดคล้องกับการพัฒนาระบบงาน และสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง

๘. สร้างทีมวิทยากรของกรมและทีมวิทยากรตัวคูณที่สามารถถ่ายทอดองค์ความรู้และแนวทางการจำแนกและการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด รวมทั้งการปฏิบัติงานตามภารกิจหลักของกรมคุมประพฤติได้อย่างเป็นมาตรฐาน

บรรณานุกรม

กรมคุมประพฤติ, กระทรวงยุติธรรม. คู่มือการจำแนกผู้กระทำผิดในงานคุมประพฤติ เอกสารหมายเลข ๙/๒๕๓๙

กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน, กระทรวงยุติธรรม. คู่มือการใช้เครื่องมือจำแนก โครงการพัฒนาระบบการปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนที่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรม (เอกสารอัดสำเนา), ๒๕๕๔

Home Office. What Works Strategy for the Probation Service, London: ๑๘th August ๒๐๐๐

Jones and Bartlett Publishers. Offender Classification and Assessment
www.jblearning.com/samples/๐๗๖๓๗๔๑๑๔๐
correctiondl_counseling_chapter_๒.pdf

ภาคผนวก

แบบสอบถาม
เรื่อง การพัฒนาระบบการจำแนกและการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน

คำชี้แจง

ตามที่กรมคุมประพฤตินำระบบการจำแนกผู้กระทำผิดมาใช้ในงานคุมประพฤติ โดยมีแบบประเมินความเสี่ยงและสภาพปัญหาความต้องการ และในงานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด มีแบบประเมินกาย จิต สังคม ซึ่งเป็นเครื่องมือในการจำแนกหรือคัดกรองผู้กระทำผิด ผู้ติด/เสพยาเสพติดเพื่อกำหนดวิธีปฏิบัติ/บำบัดฟื้นฟูให้เหมาะสมกับแต่ละรายนั้น

การดำเนินงานโดยใช้แบบประเมินดังกล่าว การบำบัดแก้ไขฟื้นฟูรวมทั้งการส่งต่อ ยังคงมีปัญหาข้อขัดข้อง ในเรื่องความรู้ความเข้าใจและทักษะในการปฏิบัติ นอกจากนี้เครื่องมือและกิจกรรมโปรแกรมที่ใช้ควรมีการประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผล ตามสถานการณ์และวิทยาการที่มีการเปลี่ยนแปลงไป ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการศึกษาข้อมูลเบื้องต้น จากสำนักงานคุมประพฤติทุกแห่งเพื่อนำมาวิเคราะห์ ประกอบการพัฒนาระบบงานและการพัฒนาบุคลากร ตลอดจนเพื่อให้ผู้ถูกคุมความประพฤติ และผู้เข้ารับการฟื้นฟูฯ ได้รับการปฏิบัติอย่างเหมาะสม

การตอบแบบสอบถามนี้ ไม่มีผลใดๆ ต่อการประเมินการปฏิบัติงานของผู้ตอบ และผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติ จึงใคร่ขอให้ท่านตอบตามความเป็นจริง และกรุณาให้ข้อเสนอแนะเพื่อการแก้ไข ปัญหา หรือเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานตามความเห็นที่แท้จริงของท่าน โดยข้อมูลจะนำไปใช้ใน การศึกษาเพื่อพัฒนาระบบงาน และการพัฒนาบุคลากรเท่านั้น

ผู้ตอบแบบสอบถาม มีดังนี้

1. ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติ
2. ผู้อำนวยการ/หัวหน้ากลุ่มงาน ทุกกลุ่ม (รวมรอง/ผู้ช่วยผู้อำนวยการสำนักงาน)
3. พนักงานคุมประพฤติ ระดับปฏิบัติการ - ชำนาญการ/ พนักงานราชการ กลุ่มงานละ 1 คน (ควรทำงาน 2 ปี ขึ้นไป)

ขอขอบคุณในความร่วมมือตอบแบบสอบถาม

ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านการแก้ไขฟื้นฟูและกิจกรรมชุมชน
สำนักพัฒนาการคุมประพฤติ และกองพัฒนาการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริงและเติมข้อความ/ข้อเสนอแนะตามความเห็นที่แท้จริง
ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. สำนักงานคุณประพฤติกจังหวัด/สาขา/ประจำศาล

2. ตำแหน่งของท่าน

- ผู้อำนวยการสำนักงานคุณประพฤติก รอง/ผู้ช่วยผู้อำนวยการสำนักงาน
 ผู้อำนวยการ/หัวหน้ากลุ่มงาน
 พนักงานคุณประพฤติก ระดับ ระยะเวลาทำงาน.....ปี
 พนักงานราชการ ระยะเวลาทำงาน.....ปี

3. ประสบการณ์ การเข้ารับการอบรม/ประชุม/สัมมนา/นิเทศ/สอนงานเกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้

- 3.1 การจำแนกผู้กระทำผิดในงานคุณประพฤติก มี ไม่มี
3.2 การคัดกรองผู้ติดยาเสพติด มี ไม่มี
3.3 การจัดทำกิจกรรม/โปรแกรมแก้ไขฟื้นฟู
สงเคราะห์ผู้กระทำผิด/ผู้ติดยาเสพติด มี ไม่มี

4. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจำแนกและการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด ของท่านอยู่ในระดับ

- 4.1 งานคุณประพฤติก มาก ปานกลาง น้อย ไม่มี
4.2 งานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด มาก ปานกลาง น้อย ไม่มี

5. ท่านคิดว่าพนักงานคุณประพฤติกในสำนักงานมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจำแนกและการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในระดับใด

- 5.1 งานคุณประพฤติก มาก ปานกลาง น้อย ไม่มี
5.2 งานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด มาก ปานกลาง น้อย ไม่มี

6. ท่านได้ศึกษา พัฒนาความรู้ด้วยตนเองเกี่ยวกับการจำแนก และการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดจากแหล่งใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- คู่มือ/แนวทางปฏิบัติที่เป็นเอกสาร คู่มือ/แนวปฏิบัติที่อยู่ในเว็บไซต์กรมคุณประพฤติก
 การจัดอบรม/แลกเปลี่ยนเรียนรู้ (KM) ในสำนักงาน
 การเรียน/ศึกษาผ่านระบบ E – Learning หลักสูตร

อื่นๆ (โปรดระบุ)

7. ท่านมีความเชื่อมั่นเครื่องมือการจำแนก(แบบประเมิน/เกณฑ์) ว่าสามารถใช้จำแนกหรือคัดกรองผู้กระทำผิดผู้ติดยาเสพติดเพื่อกำหนดวิธีปฏิบัติ/บำบัดฟื้นฟูให้เหมาะสมกับแต่ละรายเพียงใด

7.1 การจำแนกในงานคุณประพฤติก (แบบประเมินความเสี่ยง และสภาพปัญหาความต้องการ)
เกณฑ์ที่ใช้ประเมินความเสี่ยง มาก ปานกลาง น้อย ไม่เชื่อมั่น

เหตุผล.....

เกณฑ์ที่ใช้ประเมินสภาพปัญหาความต้องการ มาก ปานกลาง น้อย ไม่เชื่อมั่น

เหตุผล.....

7.2 การจำแนกในงานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด (แบบประเมินกาย จิต สังคม)

หัวข้อการประเมินทางกายฯ มาก ปานกลาง น้อย ไม่เชื่อมั่น

เหตุผล.....

หัวข้อการประเมินด้านจิตใจ มาก ปานกลาง น้อย ไม่เชื่อมั่น

เหตุผล.....

หัวข้อการประเมินภูมิหลังทางสังคม มาก ปานกลาง น้อย ไม่เชื่อมั่น

เหตุผล.....

8. สำนักงานคุมประพฤติ/พนักงานคุมประพฤติ มีฐานข้อมูลตามกลุ่มที่จำแนกไว้หรือไม่

8.1 มีฐานข้อมูลกลุ่มผู้ถูกคุมความประพฤติที่มีความเสี่ยงแต่ละระดับ (จำนวนผู้ถูกคุมความประพฤติที่มีความเสี่ยงสูง ปานกลาง ต่ำ)

- มี และได้ใช้ประโยชน์ในการวางแผนการควบคุมสอดส่อง และติดตาม
 มี แต่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ ไม่มี อื่นๆ

8.2 มีฐานข้อมูลปัญหา/ความต้องการของผู้ถูกคุมความประพฤติ เพื่อวางแผนจัดกิจกรรมการแก้ไขฟื้นฟู สงเคราะห์หรือส่งต่อได้ตามความจำเป็น

- มี และได้ใช้ประโยชน์ในการแก้ไขฟื้นฟูฯ มี แต่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ ไม่มี

8.3 มีฐานข้อมูลผู้เข้ารับการฟื้นฟูฯ กลุ่มควบคุมตัวเข้มงวด/ไม่เข้มงวด กลุ่มไม่ควบคุมตัว

- มี และได้ใช้ประโยชน์ในการบำบัดฟื้นฟูให้เหมาะสมกับกลุ่ม
 มี แต่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ ไม่มี อื่นๆ

8.4 มีฐานข้อมูลปัญหา/ความต้องการของผู้เข้ารับการฟื้นฟูฯ เพื่อวางแผนจัดกิจกรรมแก้ไขฟื้นฟู สงเคราะห์ หรือส่งต่อได้ตามความเป็นจริง

- มี และได้ใช้ประโยชน์ในการบำบัดฟื้นฟูฯ มี แต่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ ไม่มี

9. กรณีที่มีฐานข้อมูลตามข้อ 8 จัดทำโดยระบบ

- เอกสาร โปรแกรมฐานข้อมูลที่สำนักงานจัดทำเอง ระบุ
- ระบบสารสนเทศกรมคุมประพฤติ
- อื่นๆ ระบุ

ส่วนที่ 2 การดำเนินงานด้านการจำแนกและการแก้ไขฟื้นฟู

ท่าน/สำนักงานคุมประพฤติมีการดำเนินงานในเรื่องต่อไปนี้หรือไม่ กรุณาตอบโดยประเมินตามอัตราส่วน ร้อยละการดำเนินงานตามที่เป็นอยู่ขณะนี้

(ผู้อำนวยการสำนักงาน/รองหรือผู้ช่วยฯ/หัวหน้ากลุ่มงาน ขอให้ประเมินการดำเนินงานจริง ในภาพรวมของ สำนักงาน หรือสายงานที่ท่านรับผิดชอบ พนักงานคุมประพฤติ ขอให้ตอบตามที่ท่านได้ดำเนินการจริง)

การดำเนินงาน	มีในอัตราส่วน(ประมาณ)					ไม่ ทำ/ ไม่ใช่	ไม่มี ข้อ มูล	ไม่ได้ รับผิด ชอบ
	91- 100%	81- 90%	71- 80%	61- 70%	≤ 60%			
งานคุมประพฤติ								
1. การจำแนกผู้กระทำผิดโดยใช้แบบประเมินจำเลย								
2. การนำข้อเท็จจริงในสำนวนสืบเสาะมาประเมินความเสี่ยง								
3. การนำข้อเท็จจริงในสำนวนสืบเสาะมาประเมินสภาพปัญหา/ ความต้องการ								
4. การนำข้อเท็จจริงในสำนวนสืบเสาะมาวิเคราะห์ ตามแบบประเมิน เพื่อใช้ในการสรุปความเห็นเสนอวิธีปฏิบัติที่เหมาะสม								
5. การจำแนกผู้กระทำผิดโดยใช้แบบประเมิน ผู้ถูกคุมความประพฤติ								
6. ข้อมูลในสำนวนสอดส่องเพียงพอต่อการวิเคราะห์ และวางแผนแก้ไขฟื้นฟูผู้ถูกคุมความประพฤติ								
7. การจำแนกกลุ่มความเสี่ยงสูง ปานกลาง ต่ำ และสภาพปัญหาความต้องการ ทำให้การวางแผนควบคุมและสอดส่องรวมทั้งการแก้ไขฟื้นฟู เหมาะสมกับผู้ถูกคุมความประพฤติ								
8. การประเมินซ้ำ เพื่อทบทวนแผนการควบคุมและสอดส่อง และแผนการแก้ไขฟื้นฟู เมื่อพบว่าข้อเท็จจริงเปลี่ยนแปลง หรือระยะเวลาการคุมประพฤติผ่านไป 3 – 6 เดือน								
9. การจัดกิจกรรมแก้ไขฟื้นฟู หรือการส่งต่อ ทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ								
10. การสงเคราะห์ หรือการส่งต่อทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ								
11. การดำเนินงานเป็นไปตามคู่มือ/แนวปฏิบัติเกี่ยวกับ								
11.1 การจำแนก								
11.2 การแก้ไขฟื้นฟู								

11.3 การสงเคราะห์								
-------------------	--	--	--	--	--	--	--	--

การดำเนินงาน	มีในอัตราส่วน(ประมาณ)					ไม่ ทำ/ ไม่ใช้	ไม่มี ข้อ มูล	ไม่ได้ รับผิดชอบ
	91- 100%	81- 90%	71- 80%	61- 70%	≤ 60%			
งานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด								
12. การใช้แบบประเมินกาย จิต สังคม เพื่อคัดกรองผู้ เข้ารับการตรวจพิสูจน์								
13. การใช้ประโยชน์จากแบบประเมินทางกาย และการ ตรวจทางห้องปฏิบัติการ								
14. การใช้ประโยชน์จากแบบประเมินด้านจิตใจ								
15. การใช้ประโยชน์จากแบบประเมินภูมิหลังทางสังคม								
16. การจัดทำแผนการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด สอดคล้องกับผลสรุปจากแบบประเมินกาย จิต สังคม								
17. การใช้แบบประเมินพฤติกรรมระหว่างการฟื้นฟู แบบไม่ควบคุมตัว								
18. การฟื้นฟู แบบไม่ควบคุมตัว โดยโปรแกรม สำนักงานคุมประพฤติ ทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ								
19. การฟื้นฟู โดยโปรแกรมปรับตัวกลับสู่สังคม ทำได้ อย่างมีประสิทธิภาพ								
20. การติดตามผลผู้ผ่านการฟื้นฟู ทำได้อย่างมี ประสิทธิภาพ								
21. การดำเนินงานเป็นไปตามคู่มือ/แนวปฏิบัติเกี่ยวกับ การฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด								
อื่นๆ								
22. การใช้แบบประเมินสภาพปัญหาความต้องการใน งานฟื้นฟู								
23. การใช้แบบประเมินกาย จิต สังคม ในงานคุม ประพฤติคดี ยาเสพติด								
24. การใช้แบบประเมินอื่นๆ ร่วมกับแบบที่กำหนด เช่น แบบประเมินความเครียด,การติดสุรา,ความถนัดใน อาชีพ ฯลฯ *								
25. มีการจำแนกด้วยวิธีอื่น เช่น จำแนกตามฐาน ความผิด								

*หากมีการใช้แบบอื่นๆในข้อ24.กรณาระบุ

.....
ส่วนที่ 3 การพัฒนา/ปรับปรุงระบบการจำแนก และการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด โดยสำนักงานคุมประพฤติ (หากมี เช่น การปรับแบบฟอร์ม เกณฑ์ วิธีปฏิบัติ ฯลฯ กรุณาอธิบายโดยสรุป และแนบเอกสารประกอบ)

1. การพัฒนา/ปรับปรุงระบบการจำแนกจำเลย/ผู้ถูกคุมความประพฤติ

.....
.....
.....
2. การพัฒนา/ปรับปรุงระบบการประเมินผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์/ผู้เข้ารับการฟื้นฟูฯ

.....
.....
.....
3. การจัดทำคู่มือ/แนวปฏิบัติ ที่เกี่ยวข้องกับการจำแนก ในงานคุมประพฤติ และหรืองานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

.....
.....
.....
4. การพัฒนา/สร้างโปรแกรม หรือกิจกรรมแก้ไขฟื้นฟู รวมถึงวิธีการทำงานบริการสังคม และการสงเคราะห์ เพื่อใช้กับผู้ถูกคุมความประพฤติ และหรือผู้ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

.....
.....
.....
5. สภาพปัญหา/ความต้องการด้านใดของผู้ถูกคุมความประพฤติ หรือผู้ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดที่ยังไม่มีกิจกรรม/โปรแกรมแก้ไขฟื้นฟูรองรับ

.....
.....
.....
6.การปรับปรุงวิธีการทำงานอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับการจำแนก และการแก้ไขฟื้นฟู (ถ้ามี) โปรดระบุ

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอในการพัฒนา/ปรับปรุงระบบการจำแนก และการแก้ไขพื้นที่รวมถึงการพัฒนาวิธีการ
สร้างความรู้ความเข้าใจ และทัศนคติในการทำงาน

งานคุมประพฤติ

.....

.....

.....

.....

งานฟื้นฟูฯ

.....

.....

.....

.....

การบูรณาการวิธีการทำงาน /แบบฟอร์ม ฯลฯ ทั้งสองงาน ในกรณีที่เป็นคดียาเสพติด

.....

.....

.....

.....

ส่วนที่ 5 ความประสงค์เข้าร่วมพัฒนาระบบการจำแนก และการแก้ไขพื้นที่

หากกรมคุมประพฤติจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อพัฒนาระบบการจำแนก และการแก้ไขพื้นที่
ผู้กระทำการผิด ท่าน/สำนักงาน ประสงค์เข้าร่วมนำเสนอผลการดำเนินงานในส่วนที่ 4 หรือระดมสมองพัฒนา/
แก้ไขปัญหาในภาพรวม หรือไม่

- ประสงค์ ไม่ประสงค์

กรณีประสงค์เข้าร่วม ท่านมีความคาดหวัง/ข้อเสนอแนะการจัดประชุม คือ

.....

.....

.....

ประวัติผู้วิจัย

- ๑ ชื่อ น.ส. กนกพรรณ กัลยาณสูตร
Miss Kanokpun Kalyanasuta
- ๒ ตำแหน่ง ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านการแก้ไขฟื้นฟูและกิจกรรมชุมชน
กรมคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม
- ๓ สถานที่ทำงาน กรมคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐
อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ถนนแจ้งวัฒนะ เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร
- ๔ โทรศัพท์/โทรสาร โทร. ๐๒ - ๑๔๓๐๖๑๗ /โทรสาร. ๐๒ - ๑๔๓๘๘๐๐
- ๕ ประวัติการศึกษา ๑. ศิลปศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยมอันดับสอง)
สาขาจิตวิทยา
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
๒. สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาสังคมสงเคราะห์ในกระบวนการยุติธรรม
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ๖ สาขาที่เชี่ยวชาญพิเศษ จิตวิทยาและสังคมสงเคราะห์
- ๗ ประสบการณ์วิจัยในสาขากฎหมายและกระบวนการยุติธรรม
 ๑. เป็นหัวหน้าโครงการ
 - การประเมินผลสัมฤทธิ์การแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน (พ.ศ.๒๕๕๓)
 - ปัจจัยที่มีผลต่อการขอทำงานบริการสังคมของผู้ต้องกักขังแทนค่าปรับ (พ.ศ.๒๕๕๐)
 - ทักษะคดีและความพึงพอใจของหน่วยงานภาคีที่มีต่องานบริการสังคม (พ.ศ.๒๕๕๑)
 ๒. เป็นผู้วิจัยร่วม
 - จัดทำมาตรฐานการปฏิบัติการตรวจพิสูจน์และการฟื้นฟูสมรรถภาพตามร่างพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด (ด้านการประเมินทางสังคม)
 ๓. ที่ปรึกษาโครงการ
 - การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการ การทำงานบริการสังคมในระดับท้องถิ่น (พ.ศ. ๒๕๕๓)
 ๔. ผู้ช่วยนักวิจัย
 - การจัดทำร่างมาตรฐานแห่งชาติว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดในชุมชน (พ.ศ. ๒๕๔๘)